

ŠALEŠKI RUDAR

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VELENJE

CASOPIS JE IZHAJAL KOT »RUDAR«,
GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA RUDNIKA
LIGNITA VELENJE. — OD 1. MAJA 1965 DALJE
GA IZDAJA OBCINSKI ODBOR SZDL VELENJE.

GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK
LJUBAN NARAKS
TEHNIČNI UREDNIK IVAN FIJAVZ

28. april 1966 — LETO II. ST. 8 (26)
CENA 30 NOVIH PAR ALI 30 STARIH DIN
POSTNINA PLACANA V GOTOVINI

Sklepi seje občinske skupščine

Značilno za zadnjo sejo obeh zborov občinske skupščine je, da so odborniki sprejete točke dnevnega reda obravnavali tako temeljito in obširno, da se je morala seja, ki je bila sklicana za 8. april, nadaljevati še 19. aprila. To pa tudi ni čudno, saj so odborniki obravnavali izredno pomembna vprašanja kot so: likvidacija poslovnega združenja za izgradnjo energo-kemičnega kombinata Velenje, dosedanji rezultati prisilne uprave v tovarni gumbov in izdelkov iz plastičnih mas Galanterija v Šoštanj, problemi v zvezi z izvajanjem odloka o prispevku za uporabo mestnega zemljišča in podobno.

Ceprav občinska skupščina glede energo-kemičnega kombinata Velenje zaradi sklepov ustanoviteljev združenja — elektrarne Šoštanj in rudnika lignita Velenje o odstopu od nadaljnje investicije in o prenehanju članstva v tem poslovnem združenju, ni mogla sprejeti drugega sklepa kot izdati odločbo o uvedbi rednega likvidacijskega postopka, je odborniki posebej zanimal ves potek dosedanjih priprav za gradnjo in seveda tudi posledice, ki bodo nastale z likvidacijo. Odborniki so na podlagi poročila direktorja biroja poslovnega združenja Cirila Misleja, diplomiranega strojnega inženirja, ugotovili, da je investicijska skupina za to izgradnjo v dosedanjih pripravah pripravila za vplinjavanje premoga takšno dokumentacijo, ki naj bi zagotavljala kar najbolj rentabilno pridobivanje visoko kvalitetnega goriva in ostalih stranskih proizvodov, ki bi bili rentabilni tudi v pogojih, ki so nastali zaradi ukrepov gospodarske reforme. Poslovno združenje je naročilo tudi večino potrebne opreme za to gradnjo v inozemstvu in to po predhodni sklenitvi kreditnih pogodb in potrebnih jamstev banke, občine in Izvršnega sveta SRS. Predpisi v zvezi z gospodarsko reformo, zlasti pa nove ekonomske tarife in določitev nove paritete dinarja, pa so investicijske stroške povečali od 45 na 74 milijard starih dinarjev.

Povečanih investicijskih stroškov ne morejo zagotoviti ustanovitelji,

niti jih ne morejo zagotoviti banke in je zaradi tega edina rešitev te investicije, ki bi zagotovila naši občini vsestranski razvoj in napredek, v njeni redni likvidaciji. V tem postopku bodo organi, ki so pristojni izvajati ta postopek v sodelovanju z bankami, prodali nabavljeno opremo in skrbeli za to, da bo izguba, ki bo nujno nastala zaradi prekinitve investicijskih del čim manjša.

Zelo živahna razprava odbornikov je bila tudi po poročilu o dosedanjih rezultatih prisilne uprave v podjetju Galanterija Šoštanj, ki ga je podal prisilni upravitelj Ivan Atešsek, direktor podjetja Gorenje v Velenju. Ceprav je to dolžnost prevzel šele nedavno, je s svojimi sodelavci zelo uspešno organiziral proizvodnjo in poslovanje v tej delovni organizaciji in ustvaril solidne pogoje za njeno nadaljnje poslovanje. Zaradi govoric, ki so se zadnje čase pojavljale v javnosti v zvezi z njegovim delom v tem podjetju, pa je dal ostavko na to dolžnost. Kljub zagotovilom občinske skupščine in delovne skupnosti omenjene tovarne, ki je o tem sprejela posebno resolucijo na sestanku dne 8. 4. 1966, je imenovani vztrajal, da se ga mora razrešiti dolžnosti prisilnega (Nadaljevanje na 2. strani)

POSEBNO OBVESTILO

Današnje številko Šaleškega rudarja smo izdali s tedensko zamudo zaradi drugačnega razporeda tiskanja v »Celjskem tisku«.

OB 1. MAJU – PRAZNIKU DELA
ZELIJO NADALJNJIH DELOVNIH
USPEHOV VSEM OBČANOM

Skupščina občine Velenje
Občinski odbor SZDL
Občinski sindikalni svet
Občinski komite ZKS
Občinski odbor zveze združenj
borcev NOV
Občinski komite ZMS
Občinska zveza prijateljev mladine
Občinski odbor Rdečega križa
Občinska gasilska zveza
in ostale družbene organizacije

POKONGRESNA KONFERENCA

Dne 28. aprila je bila v Velenju pokongresna konferenca Socialistične zveze. O njej bomo poročali v prihodnji številki lista.

ZAČELI SO MODERNIZIRATI CESTO MED PAKO PRI VELENJU IN DOLIČEM

Na začetku leta so se predstavniki koroških občin in občine Velenje, cestnih podjetij v Celju in Mariboru in republiškega cestnega sklada dogovorili, da bodo letos zagotovili sredstva za modernizacijo ceste II. reda Velenje — Slovenj Gradec na odseku med Pako pri Velenju in Doličem. Modernizacija tega odseka ceste je zelo velikega gospodarskega pomena, mnogo pa bo prispevala tudi k poživitvi turistične dejavnosti v naši občini.

Celotna vrednost del bo znašala okoli 500 milijonov starih dinarjev. Polovico potrebnih sredstev bo prispeval republiški cestni sklad, eno četrtino bi morale prispevati koroške občine, eno četrtino ali okoli 120 milijonov starih dinarjev pa občina Vele-

nje. Za zbiranje potrebnih sredstev je pri občini ustanovljen poseben gradbeni odbor, ki je že zaprosil vse delovne organizacije v občini, da bi za te namene prispevale določena sredstva, del sredstev pa bo zagotovil tudi občinski cestni sklad z najetjem posojila pri kreditni banki.

Dela v zvezi s to modernizacijo hosta izvajali cestni podjetji

Celje in Maribor in to vsako na svojem odseku ceste. Cestno podjetje v Celju je dela na svojem odseku ceste že začelo. Podjetje računa, da bo vsa dela končala do 31. julija letos.

Modernizacija ceste na tem odseku bo nova pridobitev za gospodarstvo naše občine in bi bilo zato prav, da bi vsi delovni kolektivi podprli po svojih močeh to gradnjo.

ZA PRAZNIK DELA
ISKRENO ČESTITAMO
NAŠIM BRALCEM

UREDNIŠTVO ŠALEŠKEGA RUDARJA

Gradnja termoelektrarne Šoštanj II dokončna

ZARADI POMANKANJA ELEKTRICNE ENERGIJE IMA NASE GO-SPODARSTVO VSAKO LETO VELIKO ŠKODO. DA BI SE TA PRIMA-
NJKLJAJ ZMANJSAL OZIROMA V CELOTI ODPRAVIL, JE ZVEZNA
SKUPŠČINA OB KONCU LANSKEGA LETA SPREJELA POSEBEN ZA-
KON O GRADITVI IN FINANCIRANJU ELEKTRO ENERGETSKIH
OBJEKTOV, S KATERIMI BODO DO KONCA LETA 1970 ZAGOTOVLJE-
NE NOVE ZMOGLJIVOSTI ZA LETNO PROIZVODNJO PRIBLIŽNO
5400 KWh ELEKTRICNE ENERGIJE. FEDERACIJA JE S TEM ZAKO-
NOM ZAGOTOVILA IZ SVOJIH SREDSTEV, NAMENJENIH ZA GO-
SPODARSKE INVESTICIJE, KOT SVOJ PRISPEVEK SREDSTVA V
VISINI 20% POGODBENE VREDNOSTI OBJEKTOV. : S1

Jugoslovanska investicijska banka je v zvezi s pooblastili, ki jih ima po tem zakonu, v začetku letoš-
njega leta izbrala med svojimi zah-
tevkami tiste objekte, ki zagotavljajo
optimalno in najbolj ekonomično
rešitev za gospodarstvo v celoti in da
so zadovoljene potrebe po energiji
na posameznih gospodarskih ob-
močjih. Med izrednimi objekti te
banke, ki bi se naj gradili in za ka-
tere prispeva federacija del sred-
stev, je bila tudi TE Šoštanj II z
zmogljivostjo 200 MW.

Takoj po tej odločbi Jugoslovanske
investicijske banke so se v Slo-
veniji pojavili ugovori nekaterih go-
spodarskih in drugih faktorjev, da
gradnja TE Šoštanj II ni najbolj
ekonomična in da bi bilo za slovensko
gospodarstvo boljše, če bi se

gradila termoelektrarna, ki bi upo-
rabljala mazut in ki bi naj bila
zgrajena v bližini Ljubljane oziroma
v Kopru. Splošna gospodarska
banka v Ljubljani, ki mora po zvez-
nem zakonu zagotoviti ostalih 80%
sredstev za izgradnjo elektro ener-
getskih objektov v naši republiki,
je zaradi tega formirala posebno ko-
misijo, ki bi naj ugotovila, če so te
pripombe upravičene in kakšna ter-
moelektrarna bi bila glede na loka-
cijo in vrsto goriva za naše potrebe
najprimerjša.

Mnenje te komisije je začasni iz-
vršni odbor splošne gospodarske
banke na svoji seji dne 11. 4. 1966
obravnal in sprejel sklep, da bo
splošna gospodarska banka sodelo-
vala pri zagotavljanju sredstev za
zgraditev nove termoelektrarne z ja-
kostjo 200 MW in da sprejema tudi
predlog za lokacijo te termoelek-
trarne v Šoštanju.

Do tega sklepa je izvršni odbor
prišel na podlagi vsestranskih anali-
z iz katerih je razvidno, da je po-
trebno do leta 1970 zgraditi v naši
republiki nove kapacitete za proiz-
vodnjo električne energije za okoli
1 milijardo KWh. Vsaj 2/3 te ener-
gije mora biti take, da jo bodo bo-
doči potrošniki dobivali v obliki 24-
urnih neprekinjenih dnevnih nabav
skozí vse poslovno leto. Taka ener-
gija se lahko zagotovi le z gradnjo
termoelektrarne. V dilemi ali naj bo
to elektrarna na premog ali mazut,
je boljša prva varianta, ker so po
prepričanju splošne gospodarske
banke zmogljivosti jaska Preloge
takšne, da se lahko zagotovi vsa po-
trebna količina premoga za novo

termoelektrarno brez dodatnih in-
vesticij. Obe elektrarni v Šoštanju
bosta porabili okoli 2,4 milijona ton
lignita na leto in bo tako še milijon
ton premoga lahko ostalo za ostale
potrošnike. Uporaba velenjskega
premoga kot goriva v termoelek-
trarni se je po vseh izračunih poka-
zala za mnogo bolj ekonomično kot
pa poraba mazuta, če pri tem sploh
ne upoštevamo vpliva tega goriva
na našo še vedno pasivno plačilno
bilanco. Gradnja termoelektrarne na
premog bo stala okoli 3 milijarde
starih dinarjev več kot bi stala
gradnja termoelektrarne na tekoče
gorivo, vendar bodo ti višji stroški
povrnjeni že v dveh letih po začetku
obratovanja s prihranki na trans-
portu, ki bodo v novi šoštanjski ter-
moelektrarni zelo majhni.

Novi termoelektrarna bo zgraje-
na poleg obstoječega obrata seda-
nje šoštanjske elektrarne. Ta grad-
nja pomeni za našo občinsko skup-
nost veliko pridobitev, saj bo tu na-
šlo v prihodnjih letih zaposlitev več-
je število gradbenih delavcev, zago-
tovljena bo tudi stalna poraba več-
jega dela proizvodnje premoga RL
Velenje neposredno na kraju te pro-
izvodnje.

O nepravilnostih pri stanovanjskih kreditih

DRUŽBENO-POLITIČNE ORGANIZACIJE OBČINE VELENJE SO POTEGNILE ČRTO POD POLEMIKO V ZVEZI S PODELJEVANJEM KREDITOV ZA ZASEBNO STANOVANJSKO GRADNJO • PARTIJSKE KAZNI ZA ODGOVORNE ČLANE UO OBČINSKEGA STANOVANJSKEGA SKLADA.

V začetku marca letošnjega leta je

V začetku marca letošnjega leta je
naš tisk v različnih članilih opozoril
javnost, da so se ob koncu lanskega
leta, tik pred ukinitvijo stanovanj-
skega sklada občine Velenje, nepra-
vilno razdelila sredstva tega sklada.
Devet vodilnih tovarišev naj bi si
razdelilo po 7 milijonov kreditov za
gradnjo individualnih stanovanjskih
hiš. Na to je reagirala tudi občinska
organizacija ZZB NOV, ki je na
združitveni konferenci sprejela in
razposlala resolucijo v kateri ostro
obsoja nepravilno in nepošteno deli-
tež sredstev. V tisku in v polemiki
so se pojavile poleg objektivnih in
utemeljenih kritik tudi pripombe,
ki so bolj izraz ogorčenja kot pa real-
nega poročanja.

Opozorjeni na problem so kontrol-
ni organi SDK Celje pregledali po-
slovanje sklada in ugotovili, da je
bilo v letu 1965 odobrenih skupno 17
kreditov brez javnega razpisa. Ker je
bil tak postopek nezakonit, je SDK
Celje z odločbo št. IV.-425/3-86 z dne
21. 3. 1966 naložila KB Celje — po-
družnici Velenje, kot pravnemu na-
sledniku stanovanjskega sklada, da te
kredite razveljavi, že porabljena
sredstva pa izterja od kreditojemal-
cev. Poleg tega je tudi javno tožilstvo
začelo raziskovati pravno plat tega
problema. S tem je praktično finančni
in pravni prekršek odpravljen. To
so ugotovljena dejstva in odgovarja-
loče reakcije. Vести o prenosu kreditov
na žiro račune in hranilne knji-
žice, ter podobne, pa so neresnične
po ugotovitvah navedenih organov.

Moralno politično plat tega proble-
ma so obravnavale družbeno-politične
organizacije. Na podlagi vseh raz-
prav in ob upoštevanju stvarnega
stanja, je občinski komite ZKS Velenje
o tem razpravljal in sprejel več
sklepov. Med drugim tudi sklep, da
morajo osnovne organizacije ZKS, v
katerih so vključeni člani bivšega
upravnega odbora stanovanjskega
sklada, predsednik tega UO in di-
rektor banke, o delu UO razpravljati
in zavzeti stališča.

Občinski komite ZKS Velenje je o
tej zadevi ponovno razpravljal na
seji dne 18. 4. 1966 in izrekel pred-
sedniku UO in direktorju banke par-
tijski kazni.

Razpisna komisija za imenovanje direktorja Rudarskega šolskega centra Velenje

razpisuje
prosto delovno mesto

DIREKTORJA RUDARSKEGA ŠOLSKEGA CENTRA

Pogoj: visoka strokovna izobrazba z 10-letno prakso, od tega 5 let v rudarstvu.

Interesenti naj naslovijo vlogo z dokazili o strokovnosti in opisom dosedanjega službovanja na naslov: Rudarski šolski center Velenje — razpisna komisija za imenovanje direktorja.

Vlogo pošljite najkasneje 15 dni po objavi razpisa v časopisu.

POČASTILI SMO 27. APRIL

Obletnico ustanovitve OF smo v velenjski občini povsod lepo proslavili. Po vseh šolah so imeli proslave s kulturnimi sporedi. Razen tega pa je bilo tudi nekaj krajevnih proslav. Na pokongresni konferenci občinske organizacije Socialistične zveze so delegati posvetili del konference 25-letnici ustanovitve OF in s tem počastili ta pomembni zgodovinski dogodek za slovensko ljudstvo.

Redna likvidacija poslovnega združenja za izgradnjo EKK Velenje

Ze v zadnji številki našega lista smo pisali, da sta delavska sveta termoelektrarne Šoštanj in rudnika lignita Velenje sprejela sklepe o odstopu od nadaljnje izgradnje energo-kemičnega kombinata Velenje. Taka sklepa sta sprejela, ker obe delovni organizaciji kot ustanoviteljici poslovnega združenja za izgradnjo tega kombinata sami ne

moreta zagotoviti povečanih investicijskih stroškov, ki so zaradi reformnih ukrepov porastli od 45 na 72 milijard starih dinarjev in ker jih ne more zagotoviti tudi Splošna gospodarska banka zaradi drugih svojih obveznosti v zvezi s kreditiranjem izgradnje elektro ener-
getskih in drugih objektov.

Delavska sveta TE Šoštanj in rudnika lignita Velenje pa sta sprejela tudi sklepe, da ne odstopata samo od investicije, pač pa tudi iz članstva poslovnega združenja. V skladu s temi sklepi je upravni odbor poslovnega združenja na svoji seji dne 7. 4. 1966 predlagal občinski skupščini, da redno likvidira poslovno združenje, kar je občinska skupščina na seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 8. 4. 1966 tudi sprejela.

Redno likvidacijo bo vodila občinska likvidacijska komisija, ki bo za opravljanje zadev v zvezi z likvidacijo imenovala poseben likvidacijski odbor, sestavljen iz predstavnikov ustanoviteljic združenja, republiških organov, banke in občinske skupščine. Likvidacijski odbor bo moral skrbeti za kar najboljšo vnovčitev opreme in ostalega premoženja združenja in izdati odločbe o prenehanju dela zaposlenim delavcem v poslovnem združenju.

Za dan mladosti v Velenju tekmovanje pionirjev v spretnostni vožnji in pevski koncert

Hitro se bližajo prvomajski prazniki. V sredi teh je dan mladosti. V vseh osnovnih šolah velenjske občine se nanj že pripravljajo.

Tako naj bi bil 22. maja dopoldne pred kulturnim domom v Velenju koncert mladinskih pevskih zborov. Računajo, da bo tokrat nastopilo šeststo otrok, učencev osnovnih šol.

Tej lepi manifestaciji se bo istega dne pridružilo še tekmovanje v spretnostni vožnji najmlajših. Pripravljajo ga komisija za varnost prometa pri občinski skupščini Velenje, društva AMD in združenje šoferjev. V skoraj vseh šolah velenjske občine te dni že pripravljajo mlade voznike. Za tekmovanje, ki bo na otroškem igrišču v Velenju, in bo združevalo praktično in teoretično znanje, je že sedaj precej zanimanja. Prav tega tekmovanja v okviru dneva mladosti pa ne smemo podcenjevati. Vsak dan beremo o hudih prometnih nesrečah. Nemalokrat jih povzročijo otroci. Zato je delo komisije za varnost prometa in dela AMD še toliko bolj pomembno.

Lani so Velenjčani v zvezni akciji za večjo varnost pešcev in kolesarjev v prometu bili med petimi najboljšimi kraji v Sloveniji. Tako priznanje je pohvala in pobuda hkrati.

Z natančno pripravljenim programom in skico tekmovanja bo letos omogočeno sleherni šoli, da se bodo njeni gojenci lahko borili za prva mesta. Za najboljšo komisija pokladnja praktična darila v vrednosti 250.000 starih dinarjev. Darila bo v dneh tekmovanja tudi razstavila.

Obe občinski prireditvi, ki bosta istega dne v Velenju, bosta privabili lepo število gledalcev.

V. S.

Konstituiranje občinskega odbora zveze združenj borcev NOV Velenje

6. aprila se je sestal občinski odbor Zveze združenj borcev NOV občine Velenje, ki je bil izvoljen na združitveni konferenci občinskih organizacij ZB, ZVVI in ZROP dne 20. marca 1966.

Na tej seji je bil za predsednika izvoljen Ivo Malenšek, upokojeni podpolkovnik iz Velenja, za podpredsednika Slavko Vrtačnik iz Šoštanja, za tajnika Franc Lesnik iz Velenja in za blagajnika Filip Lesnjak iz Šoštanja.

POPRAVEK

V zadnji številki lista je pomotoma odpadlo, da je predsednik občinske skupščine Tone Močilnik izročil na občinski združitveni konferenci zveze združenj borcev NOV red dela s srebrnim vencem tudi tovarišu SLAVKU VRTACNIKU iz Šoštanja, s katerim ga je odlikoval predsednik SFRJ.

Našim bralcem in odlikovancu se opravičujemo za neljubo napako.

SKLEPI SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

upravitelja, kar je občinska skupščina v nadaljevanju seje dne 10. aprila 1966 tudi storila in za novega prisilnega upravitelja imenovala RUDOLJA DELOPSTA, analitika pri Rudniku lignita Velenje, ki dobro pozna poslovanje tega podjetja in ki po svojih sposobnostih zagotavlja, da bo to nelahko delo uspešno opravljal v korist dvestočlanske delovne skupnosti Galanterije in seveda tudi celotne skupnosti.

Odborniki so na tej seji še enkrat obravnavali določbe sprejetega odloka o prispevku za uporabo mestnih zemljišč. Na seji so ponovno ugotovili, da je prispevek za uporabo mestnega zemljišča nujno potreben, ker na drugačen način ni možno zagotoviti nobenih sredstev za vzdrževanje že zgrajenih kolektivnih komunalnih objektov in nobenih sredstev za nadaljnjo izgradnjo cest, kanalizacije, javne razsvetljave in ostalih komunalnih naprav v mestnih naseljih. Prispevek za uporabo mestnega zemljišča pa ne sme prizadeti standarda delovnih ljudi. Zaradi tega je občinska skupščina poleg že sprejetih oprostitev, s katerimi so osebe z nižjimi osebnimi dohodki deloma ali v celoti oproščene plačevanja tega prispevka, sklenila znižati višino prispevka za uporabo mestnega zemljišča za eno tretjino. Plačevanje prispevka se bo začelo s 1. majem letošnjega leta in bodo o tem v prihodnjih dneh vsi zavezanci obveščeni s posebnimi odločbami. Nosilci stanovanjske pravice bodo morali prispevek plačevati skupno s stanarino, podjetja in zavodi preko banke, ostali zavezanci pa bodo prispevek plačevali tromesečno.

Za izvajanje novega republiškega zakona o gozdovih je občinska skupščina sprejela dva odloka. S prvim je vse gozdove v družbeni in zasebni lastnini na območju občine predala v gospodarjenje Gozdnemu gospodarstvu Nazarje, ki mora v upravljanju zasebnih gozdov sodelovati z njihovimi lastniki; z drugim pa je določila okvirno vrsto in količino lesa, ki ga lahko v letošnjem letu zasebni lastniki gozdov posekajo za uporabo v svojih kmečkih gospodarstvih in gospodinjstvih. S tem odlokom je zasebnim lastnikom gozdov v letu 1966 zagotovljen posek

dovoljene količine listavcev za domačo uporabo, dočim naj bi domača poraba iglavcev znašala 2 m³, razen v izjemnih primerih, ko se bo za te namene lahko dovolil večji znesek te vrste lesa. Način uveljavljanja pravice poseka lesa za lastno porabo bo določen v statutu GG Nazarje in bo morala te določbe po-
iraditi še naša občinska skupščina.

Na seji občinske skupščine so odborniki sprejeli še nekatere druge predpise. Z odlokom o premijah za kравje mleko se bo iz proračunskih sredstev občine izplačevala trgovskemu podjetju za promet z mlekom premija v višini 10 starih dinarjev za vsak liter mleka, ki ga bo prodalo neposredno potrošnikom. Z odlokom o dopolnitvi odloka o obveznem zavijanju kruha in peciva je znižana mandatna kazen za prodajalca, ki prodal nezaviti kruh od 30 na 5 novih dinarjev, z odlokom o dopolnitvah odloka o najvišjih maloprodajnih cenah pa je ukinjena določena najvišja maloprodajna cena za piščance, ker so za potrjevanje te cene sedaj pristojni zavodi za cene.

Na seji so odborniki občinske skupščine izdali tudi soglasje na finančne načrte šolskega sklada, sklada za borce, sklada za ceste, kmetijskega sklada in sredstev skupnih rezerv gospodarskih organizacij. Finančni načrt občinskega komunalnega sklada pa bo občinska skupščina obravnavala na prihodnji seji.

Na seji je bil sprejet osnutek za zaidalnega načrta za območje Velenje—Selo in predan v tromesečno javno razpravo. Sprejet je bil tudi okvirni program dela občinske skupščine do konca leta.

Na seji so odborniki naročili občinskim upravnim organom, da bi do prihodnje seje pripravili poročilo o možnostih kreditiranja stanovanjske izgradnje borcev NOV, ki niso zaposleni ali pa so zaposleni v nizko akumulativnih podjetjih, poročilo o problematiki šolskih mlečnih kuhinj ter poročilo o točnosti eksploatacijske meje rudnika lignita Velenje v Šoštanju zaradi kate-
tere desno od Pake oziroma železniške proge ni možna gradnja stanovanjskih in drugih objektov.

Naslednja seja občinske skupščine bo v sredini meseca maja, sprejeti odloki pa so objavljeni v Uradnem vestniku občine št. 3.

Korostnikom toplovodnega ogrevanja

V zadnjem času je dvignila med korostniki toplovodnega ogrevanja precej prahu nova tarifa za toplovodno ogrevanje, ki jo rudnik zaračunava svojim potrošnikom. Zaradi pomanjivosti in nepravilnega razumevanja cen, ki še niso dokončne, naj naredimo trenutno stanje:

Rudnik lignita Velenje ima s TE sklenjen dogovor, da ta iz električne centrale na starem jašku dobavlja paro za potrebe kopalnice in ogrevanja prostorov na novem jašku — in pa toplo vodo za ogrevanje in porabo v stanovanjskem naselju kraljevega Velenja. Tako za paro kakor tudi za toplo vodo so montirani menjalci, po katerih rudnik kontrolira porabo pare in tople vode. TE — Sočan izstavlja rudniku redno mesečne račune za odvzeto paro in toplo vodo, ki jih rudnik poravnava — za odvzeto paro na novem jašku v celoti iz lastnih sredstev, za toplovodno ogrevanje in porabo tople vode v stanovanjskem naselju pa poravnava stroške na krajne koristnike in jim izstavlja tozadnevne račune brez kakršnihkoli lastnih pribitkov. Predvsem nas zanima cena toplovodnega ogrevanja v centru Velenja. Tako količina kakor tudi cena porabljenega toplovodnega ogrevanja se mesečno menja — količina zaradi različne mesečne porabe, cena pa zaradi različnih proizvodnih stroškov. Topla voda, ki napaja center Velenja s toplovodno energijo, naj bi bila postranski proizvod pri proizvodnji električne energije. Tako tudi je kadar TE proizvodno obratuje in so zaradi tega stroški za proizvedeno toplo vodo nižji. Če pa je vodostaj na Dravi ugoden za zadostno proizvodnjo električne energije, potem TE Velenje — stari jašek ne proiznja električne energije, ker je ta dražja kot pa elektrika iz hidrocentra ampak obratuje izključno in samo za potrebe toplovodnega ogrevanja centra in rudnika na novem jašku. Razumljivo je, da je tako prodajna vrednost tople vode dražja.

Rudnik je do 31. 12. 1965 zaračunal porabo tople vode krajnim potrošnikom po enotni tarifi skozi vse leto in sicer na OSNOVI ENOTE STANOVANJSKE POVRŠINE brez zira na količino in velikost radiatorjev v posameznih stanovanjih. Če nekdo ni uporabljal radiatorja v svojem stanovanjskem prostoru (npr. v spalnici, shrambi, predstobilu), to ni vplivalo na višino plačila

za toplovodno ogrevanje, ker je koristna stanovanjska površina slejko prej ostala neizpremenjena. Pri dveh enako velikih stanovanjih sta oba koristnika stanovanj plačevala enak mesečni znesek za toplovodno ogrevanje, čeprav bi bilo v enem stanovanju montiranih še enkrat več radiatorjev kot v drugem.

Zaradi naraščanja življenjskih stroškov in cene premoga so naraščali tudi stroški toplovodnega ogrevanja, dočim rudnik do konca preteklega leta ni zviševal cen krajnim potrošnikom. Razlika, ki je nastala ob takšnem zaračunavanju med računom TE — rudniku na eni strani, in rudnika — potrošnikom, je kril v celoti rudnik iz svojih sredstev. Priznati moramo, da to ni bilo čisto v redu, ker niti vsi rudniški delavci niso imeli toplovodnega ogrevanja, niti vsi koristniki toplovodnega ogrevanja niso bili člani kolektiva rudnika, sredstva za plačilo različne toplovodnega ogrevanja pa je ustvarjal ves rudniški kolektiv, ugodnosti nižjih cen toplovodnega ogrevanja pa so bili deležni vsi koristniki toplovodnega ogrevanja.

Ob koncu leta 1965 je na ta način obračunavanja ostal nepokrit znesek v višini nad 100 milijonov din, ki jih je nameraval kriti rudnik iz lastnih sredstev — kot vedno doslej. Komisija Službe družbenega knjigovodstva pri NB Celje pa je to dovolila samo za člane kolektiva rudnika, dočim bi morali člani delovnih organizacij to razliko kriti sami ali pa njihovi delovni kolektivi. Zato je rudnik izstavil njihovim delovnim organizacijam dodatne fakture, ki pa so jih delovne organizacije v večini zavrnila. O tem se bo treba še pogovoriti s koristniki toplovodnega ogrevanja, ki niso zaposleni na rudniku, ker je ob koncu leta ostal neporavnan znesek v višini 46 milijonov dinarjev.

Da rudnik v letu 1966 ne bi zašel v enako situacijo, je treba najti pravičen kriterij za ureditev stroškov toplovodnega ogrevanja, ki so znašali v letu 1965 okoli 150 milijonov din. Prevladuje mnenje, naj se za leto 1966 stroški toplovodnega ogrevanja zvišajo za 66%, t.j. od lanskih 30 na 50 din za 1 m² stanovanjske površine.

Za primerjavo naj navedemo ceno ogrevanja s toplo vodo in s trdimi gorivi za stanovanje s 60 kv. m stanovanjske površine:

60 kv. m × 50 × 12 mes	= 36.000
5 ton lignita po 5.000	= 25.000
2 pr. m drv po 5.000	= 10.000
skupaj	= 35.000

nost odjave posameznih radiatorjev ali samo radiatorjskih členov in s tem znižanje stroškov za toplovodno ogrevanje:

— po količini vodovodnih pip s toplo vodo v posameznih stanovanjih (kuhinja, kopalnica).

Na tej osnovi bo verjetno rudnik zaračunaval stroške toplovodnega ogrevanja v letu 1967, kar smatram za najbolj pravično, ker se bomo s temi elementi še najbolj približali vrednosti uslug, ki jih uživajo koristniki toplovodnega ogrevanja.

KMETIJSKA ZADRUGA ŠOSTANJ

bo na javni dražbi dne 3. 5. 1966 prodala naslednje gradbene oziroma gospodarske objekte:

1. Stanovanjsko hišo za porušitev na Gorici pri Saleku (puša) za izključno ceno 2.500 N-din (dvatisočetsto novih dinarjev). Dražba se prične ob 8. uri.
2. Gospodarsko poslopje na Minskovem — Selo 15. Izključna cena 8.000 N-din (osem tisoč novih dinarjev). Pričetek dražbe ob 9.30 uri.
3. Dvodelni kozolec v Velenju — Golovo za porušitev. Izključna cena 1.500 N-din (entisočetsto novih dinarjev). Pričetek dražbe ob 11. uri.
4. Leseno barako prav tako na Golovem za porušitev z izključno ceno 500 N-din (petsto novih dinarjev). Pričetek dražbe ob 11. uri.

Pod točko 2 je možno na istem objektu tudi graditi. Interesenti si lahko objekte ogledajo na licu mesta, vse potrebne informacije pa dobe na upravi kmetijske zadruge Šostanj. Pred pričetkom dražbe je položiti 10 odstotkov kavnice.

Lutke - njihovi prijatelji

OBISK PRI MLADIH VELENJSKIH LUTKARJIH

Franci, Božena, Vikica, Breda in drugi mladi lutkarji so me obkrožili, ko sem obiskal njihov krožek v velenjskem pionirskem klubu. Pionirski Mihec, prirska lutka, ki jo je naredil mladi Vili, pa me je pozdravila v imenu vseh, kot to naredi pred vsako lutkovno predstavo.

— Naši otroci — je hitela pripovedovati vodja lutkovnega krožka MARTA TRAMPUŠ — sami izde-

lajo lutke, z njimi igrajo in pripovedujejo vloge. Otroci so zelo domiselni. Njihova bujna fantazija ustvari iz krpic blaga čudežna bitja znanih otroških junakov, ki v njihovih rokah povsem oživijo pred gledalci. Mladi lutkarji se v našem krožku naučijo kolektivnega dela in ročne spretnosti. Naučijo se tudi lepe slovenske besede. Sami izdelamo vse rekvizite, prepisemo pa tudi potrebne vloge.

In kaj pravijo mladi velenjski lutkarji? Ne morem napisati vsega,

TRIBUNA VAŠIH MNENJ

Ponovno samopostrežba

Ze dvakrat so v našem lokalnem listu potrošniki omenili vrste pred blagajno samopostrežne prodajalne MESO — DELIKATESA trgovskega podjetja VELMA Velenje in navsezadnje tudi upravičeno saj razumemo, da ni prijetno čakati v vrsti, čeprav čas čakanja tu ni tolikšen, kot pri klasični postrežbi, kjer potrošnik izgubi veliko več časa.

Radi bi omenili nekaj splošnega o tem:

Vrste pred blagajno predstavljajo problem s katerim se samopostrežna trgovina bori že od samega začetka. Če huji problem je to za velika podjetja, ki so svojo celotno mrežo organizirala po samopostrežnem sistemu. Ob koncih t.j. takrat, ko kupci povečujejo svoje nakupe zaradi bližnjih praznikov ali nedelj, bi bilo potrebno imeti vsaj za uro ali dve rezervnega blagajničarja ali več, ki bi lahko takoj vskočil in ublažil naval pred blagajno. Ker pa tak uslužbenec za tako kratka razdobja ni rentabilen, nastaja tu problem ekonomske narave.

V državah, ki so veliko dalj v samopostrežni tehniki so začeli ta problem reševati tako, da KUPCI SAMI PRISTOJAJO K BLAGAJNI ZA OBRACUN IN SEŠTEVAJO ZNESKE ZA NABAVLJENO BLAGO. Torej kupec sam sebi izstavlja račun in nato kasa — blokom pri »pravi blagajni« poravnava račun. Podjetje, npr. v Švici, so tak način uvedla pod parolo »Zaupanje za zaupanje«. Sami premislite, ali bi bil tak način izvedljiv tudi v Velenju!

Da bi odgovorili na zadnji članek o vrsti pred blagajno naše samopostrežne trgovine pa obveščamo potrošnike, da je nova dodatna blagajna v delu že od meseca januarja, ko je renovirana samopostrežba bila ponovno odprta. Izvajalec del ima namreč težave pri nabavi melamin plošč, zato se je izdelava tako zavlekla. Upamo, da bo tudi ta hiba v tej samopostrežbi v nekaj tednih odpravljena v zadovoljstvo potrošnikov, ki vsak dan raje obiskujejo to našo trgovino. V dokaz zadnjega naj omenimo podatek, da se

je promet v letu dni — opravlja s prodajalno naše podjetje — dvignil za 250%, čeprav se število potrošnikov v tem okolišju ni povečalo.

Prej omenjeno »ZAUPANJE ZA ZAUPANJE« bi polagali na srce tudi nekaterim, sicer redkim velenjskim dolgoprstnim potrošnikom. V

tej samopostrežni ugotavljamo krajo in prikrivanje nabavljenega blaga, zato bi želeli predloge, kako naj stopimo na prste tem nepridipravom, ki pa ne izhajajo pogosto iz vrst slabo situiranih potrošnikov. Morda bi naj naš list objavljati ime na teh dolgoprstnežev?

Hkrati izkoriščamo priložnost in obveščamo potrošnike mesa in delikatese, da pripravljamo nagradna presenečenja pri nakupu teh izdelkov v omenjeni samopostrežbi.

Delovna organizacija IZDELOVALNICA GUMIRANEGA PAPIRJA VELENJE

proda naslednja osnovna sredstva:

- dva elektromotorja
- motorno kolo znamke »Prima« 175 ccm

Pravni nasveti

V rubriki PRAVNI NASVETI brezplačno odgovarjamo na vsa pismena vprašanja svojih bralcev v zvezi z uporabo pravnih predpisov. Vprašanja priložite samo kupon, ki je natiskan v vsaki številki »Saleskega rudarja«.

Odgovarjamo samo na tista vprašanja, ki so podpisana s polnim naslovom, ker na določena vprašanja, ki niso splošnega pomena, odgovarjamo pismeno vpraševalcu. Pri odgovorih objavljenih v časopisu pa imen vpraševalcev ne navajamo.

Spoštovani bralci! Koristite naše pravne nasvete, ki vam jih dajemo brezplačno.

PRAVNI NASVETI KUPON 7

ŠE O SLIKAH ZA NOVE OSEBNE IZKAZNICE

V Delu z dne 3. 2. 1966 in v Saleskem rudarju je bilo objavljeno navodilo, kakšne morajo biti slike za nove osebne izkaznice. Prav tako smo v navodilu seznanili vse fotografe-obrtnike. V času objave omenjenih navodil pa še zvezni sekretariat za notranje zadeve ni izdal pravilnika k zakonu o osebnih izkaznicah. Ta pravilnik pa je pred kratkim bil izdan in bo v eni izmed prihodnjih števil zveznega uradnega lista objavljen.

Republiški sekretariat za notranje zadeve nas je obvestil, da je z izdajo pravilnika prišlo do spremembe v dimenzijah slik za nove osebne izkaznice. V prvotni objavi in danem navodilu je bilo določeno, da bodo slike za nove osebne izkaznice v velikosti 3 × 4 cm. Pravilnik pa je predpisal manjšo dimenzijo in so predpisane slike v velikosti 3 × 3 cm.

Ze izdelane slike za osebne izkaznice se bodo verjetno uporabljale pri izdaji novih osebnih izkaznic s tem, da se bodo obrezale na predpisano velikost 3 × 3,5 cm. Prosimo, da fotografi vzamejo to objavo na znanje in v bodoče izdelujejo novo dimenzijo slik. Ostalo navodilo ostane v veljavi.

Nadalje obveščamo občane, da je reklama s plakati in v časopisu Saleski rudar foto Pajka iz Velenja nekatere zavedla in so mnenja, da je pooblaščen izdelovati slike za nove osebne izkaznice »samo« foto Pajk. To pa ni res. Občani se lahko dajo slikati pri katerem koli fotografu v občini ali tudi izven občine. Izberejo si pač tistega fotografa, ki so ga navajeni in kateri bo izdelal lepe in kvalitetne slike, po najugodnejši ceni.

Iz pisarne oddelka za notranje zadeve Sob Velenje

PISMA NAŠIH FANTOV

Spoštovano uredništvo!

Čeprav že več kot osem mesecev živim iz Velenja, se v vsem tem času še nisem ločil s kolektivom in krajem, kjer sem bil do tedaj. Zato se moram zahvaliti uredništvu Saleskega rudarja, ki mi omogoča, da sem preko domačega časopisa obveščen o dogodkih v domačem kraju in kolektivu, kjer sem bil zaposlen.

Zelim še v prihodnje ostati redni bralec Saleskega rudarja in sem prepričan, da bo časopis še naprej redno izhajal.

Preko našega časopisa čestitam vsem delovnim ljudem, posebno pa še članom rudnika lignita Velenje, ob 1. maju!

Franci Lubi

Tovariš urednik!

Zelo sem vesel, da mi redno pošiljate Saleskega rudarja, saj se na ta način seznanjam z delom in uspehi naše občine in kolektiva RSC pri katerem sem bil zaposlen.

Ob prazniku dela 1. maju želim vsem občanom, posebno pa članom RSC, mnogo delovnih uspehov.

Lepo pozdravljam vse bralce Saleskega rudarja.

Ivan Strahovnik
VP 8803/7
Osijek

kar so mi povedali. Izdelali so sami že petindvajset lutk, zaslužili več kot 11 tisoč dinarjev, gostovali v Paki pri Velenju, Saleku in pionirskem klubu v Šostanju. Odigrali so Cinco Marineo, Volk in sedem kozic, Rdečo kapico, zdaj pa pripravljajo lutkovni igrice Čudežno darilo in Kraljično brez bisera. Pa še to so mi povedali, da so »steto Marto« zelo zadovoljni in da radi hodijo v lutkovni krožek. Sam sem se dobro prepričal, da niso zaman pohvalili tovarišice Marte Trampuševe. Z vso skrbjo in vdanostjo dela z mladimi lutkarji ter skrbi za njihov razvoj in razvedrilo.

Mladi lutkarji s tovarišico Trampuševo pri svojem delu, kjer se vneto pripravljajo za lutkarsko predstavo.

ANTON INGOLIČ

Črni labirinti

ROMAN V NADALJEVANJIH

Doma je od nekdanj dala revščina. Samo vidve bosta ostali tu. Na Bukovcu ne maram živih prič hudih časov iz Rue des nations. Tam bova z Ančko začela novo, lepše življenje. Gru. Le zaspita, tuđ jaz že dremlem. Zakaj bi moral spat na postelji?

Zaspal je, oprt z rokami na štedilnikovo ploščo. Tudi grlici sta utihnili, v sobi pa je na postelji spala Ančka.

Ko se je zdramil, se je zunanaj delalo jutro. Zmeden se je nekaj časa oziral naokoli. Ko je dognal, kje je, se je po prstih vrnil v sobo in legel, toda zaspal ni, čeprav je bilo še poldruo uro do odhoda na šit.

Naslednjo noč se je dolgo boril z bolečino v pljučih in zaman čakal spanca, nazadnje pa odšel v kuhinjo in tam, naslonjen na štedilnik, kmalu zadremal. Ančka še ni spala tako trdno, da ga ne bi bila slišala. Čakala je, kdaj se bo vrnil. Ker ga ni bilo nazaj je ustala.

»Stanko!« se je zavzela, ko ga je našla naslonjenega na štedilnik. »Ne greš v posteljo?«

Zdramil se je iz polsna. »Grem, seveda grem, prišel sem se gret in sem zadremal. Ni hladno nočoj?«

Vrnila sta se vsak v svojo posteljo. Ko je Ančka zaspala, se je Klep spet odtihotapil v kuhinjo.

Peto ali šesto noč ga je Ančka spet zalotila pri štedilniku. Hotela ga je pokli-

48

cati, pa ni spravila glasu iz grla, ko je slišala, da spi, in spoznala, da je odšel v kuhinjo, ker na postelji ni mogel zaspati. Neslišno se je vrnila v sobo. Ležala je ne-gibno. Iz kuhinje je prihajalo neenakomerno, zasoplo Klepovo dihanje. Čez čas se je pretrgalo, Klep se je gotovo zravnil, menda tudi stegnil roke, ki so mu najbrž otrpnile, nato se je znova oprl na štedilnik. Nekaj časa je dihal enakomerno, skorajda zdravo, a spet je zakašljala in potem se je začelo znova tisto neenakomerno, zasoplo, hropečo dihanje.

Ančko je spanec popolnoma minil. Napeto je prisluškovala, kdaj se bo tam v kuhinji zganilo in se bo morda moževa postava pokazala na pragu. Toda čakala je zaman. Čez dolgo je ustala in po prstih odšla do vrat. Črna gmota se je kakor prej nagibala nad štedilnik. Ni mogla ne stopiti k možu ne se vrniti v posteljo.

Kaj pa je ona počela prav to popoldne?

»Sladka gospa Anetta, ste le prišli? Sedem dni in sedem noči brez vas, in prej celo večnost. Dajte, spijte, da greva!«

Ves čas si je govorila, da je prišla, kakor pet dni po tistem, ko je Jozef tako sramotno pobegnil iz Rue des nations, samo zato, da mu pove, naj se ne vozi več z motorjem po Rue des nations in naj ji ne pošilja

pošte, sploh naj se ji ne ka-že pred očmi. Pri tem pa je vedela, da mu bo to sicer spet povedala, da pa bo šla z njim.

Pred visoko hišo se je ustavil motor.

»Ne,« je dejala odločno, »gor ne grem, prišla sem, da...«

»Vem, gospa Anetta, da vam gre madame Pernot na živce, tudi meni, ampak kaj hočem... No, pa se peljiva kam dalje! Sedite, sedite, prosim!«

Se preden je mogla zbrati misli, je že sedela za Jozefovim hrbtom. Najprej so se ob vsaki strani mokre ceste še vrstile večje in manjše hiše, potem sta drvela skozi puste gmajne. Ne dolgo potem sta ležala na isti široki postelji kot tedaj prvič. Spodaj so na drugi strani ulice ropotali motorji. V misli ji je prihajalo Stankovo pripovedovanje o tem, kako si je ogledoval tam prek avtomobile, a tudi to, da Stanko prav ta čas ves zasopljeno nalaga premog samo zato, da bi lahko kupil enega izmed tistih voz. In seveda tudi to, da je trdno prepričan, da nima s tem človekom ob sebi prav ničesar več. Le za hip se je lahko vsa predala ljubimkanju in že kričala brez besed v ropotanje avtomobilov in v Jozefovo brbljanje sladkih besedi: nikoli več, zadnjič, zadnjič!

Gmota ob štedilniku se je zganila. Ančka se je umaknila v sobo, a v posteljo se ni vrnila. Klep je zakašljaj, se prestopil, menda je tudi roke iztegnil. Ančka je zadrževala dih. Klepovo tiho ječanje ji je paralo srce. Umaknila se je k postelji, da bi legla, brž ko bo stopil od štedilnika. Toda Klep ni prišel v sobo. Ali bo vso noč prespal v kuhinji? Vrnila se je na prag. Gmota Klepove postave se je nepremično sklanjala nad štedilnik. Ančka je z grozo upirala oči vanjo. Slednjič se je opotekla v posteljo. Tudi od tam je pričakujoče prisluškovala, kdaj bo Klep prišel spat. A ni se vrnil, prej jo je premagal spanec.

Drdranje budilke jo je na pol zdramilo, a popolnoma se je zdramila, ko je zagledala na pragu Klepa, kako jo je smehljaje nekaj časa gledal in ji zaklical polglasno, toplo: »Srečno, Ančka!«

»Srečno, Stanko!« je odgovorila s prav tako zaspanim glasom kakor usako jutro.

Toda ko so se izgubili Klepovi koraki zunaj na ulici, je planila iz postelje in se grozi zastarmela v praznino odprtih vrat.

Vedela je, da ne bo šla na sestanek, vendar je bila že ves dan nemirna. Se Klep je opazil, da ji nekaj ni prav.

»Kaj ti je, Ančka?« jo je vprašal, preden je popoldne odšel na delo.

»Kaj naj bi mi bilo?«

»Si morda slabo spala?«

Ančka je začutila past.

49

50

»Saj veš,« se je prostodušno nasmejala, »da imam dober spanec.«

Tudi Klep se je nasmejal. »Tudi jaz spim zadnji čas kar dobro.« Čez čas pa je dodal: »Samo žejen sem in hodim v kuhinjo pit vodo. Te motim?«

»Kje neki! Samo namesto vode pij rajši čaj! Zvečer ga bom skuhal večji lonček!«

Med pospravljanjem je vsak čas pogledala na uro, obenem pa si govorila, da ji je malo mar, če čas hitro teče. Toda ko je prišla ura dogovorjenega sestanka, je odšla v sobo in odprla omaro. Odločno se je vrnila v kuhinjo. Ali je res tak slabič? Ne, večeraj je bilo zadnjič, zares zadnjič! Ni tako nizkotna ženska, da bi še dlje odhajala k Jozefu, ko Stanko brez negotovanja trpi najhujše bolečine. In za koga? Ze nekaj ur ga obliava znoj, v prsih mu hrope in ves utrujen nalaga premog, ona naj pa... Nel! Nel! Toda kaj naj stori, da bo ubila čas, premagala slo, ki jo žene v Jozefov objem? Kaj? Kaj?

Zbegana se je ozirala okoli sebe. Potem je šla v sobo. Tedaj je pritegnilo njeno pozornost škripanje težkega vozu. Ozrla se je skozi okno. Mršav konj je vlekel voz premoega, ob konju je stopal voznik in tolkel konja z bičem, za vozom je šla ženska z otrokom v naročju.

Obšla jo je velika misel. Stopila je k svoji omari, snela z žeblja na levi strani že davno odloženi predpasnik, ga stlačila v torbo, oblekla plašč in zapustila stanovanje.

Ko je prečkala ulico na spodnjem koncu, se je ob njej ustavil motocikel, ki je privozil iz stranske ulice.

»Gospa Anetta! Pospesila je korake. »Čakal sem vas, ker vas ni bilo, sem pogledal po ulici navzdol. Čakajte, čakajte!«

»Opravek imam!« je zaklicala Ančka, ne da bi se ustavila.

Jozef je nekaj časa stal neodločno na križišču, nato sedel na motor in se odpeljal za Ančko. Tik nje je znova ustavil.

»Kaj pomeni to, gospa Anetta?«

Ančka se je le ustavila. »To pomeni, je spregovorila naglo, »to pomeni, da imam važnejši opravke, kakor je...«

Ni ji bilo treba poiskati primernega zaključka, kajti Jozef se je že pikro zasmejal.

»No, tudi jaz si lahko najdem kak hvaležnejši posel, kakor je lov za gospo Anetto!«

Zadnje Jozefove besede so se izgubile v brnenju njegovega motorja. Ves čas, kar je slišala motor, je Ančko stiskalo v srcu; ko se je brnenje izgubilo

51

v polnem hrupu, pa se je s sproščenim korakom namerila proti velikim kupom premoega onstran železniških tirov.

Klep je ni opazil. Tono premoega je že zmetal na voz, okoli katerega se je podilo nekaj otrok; ostala mu je še polovica, poten in matast je zasajal lopato in jo dvigoval le s težavo. Ančka je obstala kot pribrita. Ali mu ne bodo vsak čas omahnile roke, se ne bo zgrudil na premog, otroci pa se bodo še nadalje podili okoli voza? Slekla je plašč, si pripasala predpasnik in stopila h Klepu.

»Daj še meni lopato!«

Klep se je zravnil; iz oči mu je gledala osuplost.

»Doma nimam dela, daj, daj mi lopato!« je Ančka rekla z opravičujočim smehljajem.

»Ančka, čuješ, Ančka...«

»Ko si boš odpočil, boš spet ti nalagal...«

Ker se Klep ni ganil, je stopila dva koraka od nje, zasadila lopato v premog in jo zavhtela na voz. Pol premoega je zdrsnilo z lopate, zato je drugič lopato previdneje dvignila. Ni se ozrla po Klepu a vedela je, da še vedno stoji na svojem mestu in jo gleda, kakor da jo vidi prvič. In vendar ni nič čudnega, da mu je prišla pomagat. Morala bi priti že prej! Zanj, ki je zdrava in močna, to res ni nikakršno delo!

»Ančka, ne morem dovoliti, da bi ti...«

Ančka se ni zmenila za Klepove besede. Vihravo je nadaljevala z delom. Bilo ji je naravnost v užitek. Kdaj je imela lopato zadnjič v rokah? Tedaj je še živela pri mtaeri, tedaj še sploh ni vedela, da živi tu v Le Brieuxu Stanko Klep, da bi prišla za težje delo. Se vrt je sam prekopal. Koliko manj bi se bila dolgočasila, da si je že prej našla kakšno delo!

Sele, ko ji je pot začel siliti v oči, je za toliko prenehala, da si je obrisala razgreti in potni obraz. Klep je stal pri vozu in jo gledal kakor tedaj, ko sta se prvič srečala.

»Ni čudno, da daje v štedilniku tako vročino,« je rekla v zadregi. Klep se je zganil.

»Dovolj je, Ančka, od-dahnil sem si, hitro bo slo...«

»Ne, ne!« ga je zavrnila Ančka. »Se malo bom jaz, potem pa ti.«

Klep se je ozrl naokoli. Pri tehtnici je slonela še ena lopata. Njegov korak je bil lahen in uren, ko je stopil po njo.

Nedeljski popoldan. Po dolgem času vsaj nekaj sonca. Rue des nations in ostale ulice v koloniji so bile žive; možje so postajali pred hišami, kadili cigarete ali cigare in se pomenkovali, otroci so se kriče podili sem in tja,

52

vsaj enkrat v tednu jih nihče ni miril; žene so od časa do časa stopile na prag in se, hudo zardele od kuhe, ogledovale po otrocih, možeh in soncu, ki se je trudilo, da popiše zadnje ostanke sajastih oblakov nad začrnimi hišami.

V Rue des nations je privozil avtomobil; že od daleč je zatrobil, otroci so se prestrašeni umaknili k hišam, možje pa so se radovedni ozrli po njem. Nič posebnega; črn, že precej odrnjen voz. Toda kdo sedi za volanom? Ni rudar s številke 18, Jugoslovan, ki si kupuje avto, da bi se z njim odpeljal domov? Niso govorili, da ga bo stisnilo, preden si bo prislužil avtomobil? Glejte, glejte, kako vozi!

Pred številko 18 so zavile zavore in avtomobil se je sunkovito ustavil.

»Spet ste preveč pritisnili na zavoro!« je instruktor naravnost zavpil nad Klepom. »Rekel sem vam že, da jo boste zaradi tega pošteno skupili.«

»Prvič peljem po domači ulici, se je Klep opravičil. Ker se na domačem pragu ni nihče prikazal, je najprej zatrobil potem pa odprl vrata in zaklical proti oknom, ki sta bili odprti: »Ančka, Ančka!« Preden se je pokazala Ančka sta pri-tekla z druge strani Linka in Tinček.

»Stric Klep, stric Klep!

Peljite me!« je zaprosil Tinček. »Mene tudi, mene tudi!« je zaprosila še Linka.

»Pridita, otroka!« ju je povabil Klep. Tedaj se je na pragu pokazala Ančka.

Ančka se je umaknila v vežo in se takoj vrnila brez predpasnika. »Izvolite, gospa!« je Ančko povabil še instruktor.

Komaj je sedla zadaj k otrokom, je prišla iz stanovanja še Marjeta; seveda so se njo povabili v avto. Voz se je sunkovito premaknil. Otroka sta zavrisnila, instruktor pa je nejevoljno zmajal z glavo, toda čez nekaj metrov je voz zložno stekel po ulici.

»Dodajte plin! Počasi, počasi!« je učil instruktor, pri tem pa se bolj oziral po Klepovi ženi kot po Klepu.

Ančka je žarela. Avtomobil je res nekaj drugega kot motocikel. In na motociklu je skrivala glavo za Jozefov hrbet, da je ljudje ne bi prepoznali, a zdaj se je svobodno ozirala na vse strani. Videla je znane obraze, smehljajoče se iz zadrege, a tudi iz zavisti. Kako bodo žele gledali, ko se bosta vozila s svojim avtomobilom! Res, dlanj ima trde od lopate, tudi v ramenih jo boli, toda zdaj ni nobenega dvoma več, da ne bi imela avtomobila!

»Kako se ti zdi, Marjeta?« je vsa iz sebe vprašala Marjeta.

S POTI PO GRČIJI

pisatelj: Tože Novak, Tože Rupret in Bonut Korun

Na vsem lepem smo se po nagli vožnji skozi široke ulice znašli sredi velikega trga. Voznik je ustavil. Ko sem izstopil, me je začemelo v oči — tisoče luči, tisoče reklamnih napisov, stotine brnečih avto-

mobilov. Mogočen vodomet sredi trga. Se predno sem se dobro zavedal smo se že poslovili od voznikov in nismo vedeli kam bi se obrnili. Okoli nas je bilo samo vrvenje, mogočen val življenja. Atene so kraj,

ki ima važno in ugodno geografsko lego. Razumljivo je, če so se tu naselili ljudje že v najstarejših dobah. Prav na tem mestu so vzcvetele prve države že takrat, ko so drugod v Evropi prebivali ljudje še po

votlinah, tu je cvetela kultura in trgovina že tisočletja pred vsemi današnjimi kulturami. Ravno atenski polis se je razvijal izredno hitro. Atene so cvetele vedno bolj, tako da najdemo neverjetne zapiske o njihovi veličini. Atene so postale simbol Grčije, ponos Grkov. Mnogo je poznanih umetnikov od kiparjev, slikarjev do pisateljev in filozofov, ki so tu delovali in ustvarjali svoja najboljša dela. V letih okoli 500 pred našim štetjem so Atene dosegle svoj vrhunec. Takrat so vplivale vsem grškim polisom politično in po kulturni plati. Tu sem se je stekalo bogastvo iz mnogih dežel in ni čudno, če so morali Atenci vedno pogosteje v boj, da so obvarovali svojo posest in svobodo. Najlepša leta, kar jih je pomnilo mesto v tistih časih, so bila tista, ko je vladal Periklej. Ta mož je bil izredno sposoben politik, ki je dvignil moč in ugled Atenske države do najvišje stopnje.

Takrat so tu delovali Sokrat, ki je eden najbolj znanih grških filozofov, Lisips in Praksiteles sta na atenska svetišča in mogotce klesala v marmor tako žive podobe ljudi, da tudi nista našla popolnoma enakega tekmeča. Toda to niso edni veliki tistih dni. Bilo jih je mnogo. Svetišča so krasila Atenske parke in gaje, gledališča iz bele marmorja pa so nudila Atencem v liko zabave. V tistih časih je bilo dovolj sužnjev, vedno dovolj mladih ženihih ladij v Pirejskem zalivu nihče ni trpel pomanjkanja — skratka: takrat je cvetela takolimo novana zlata atenska doba.

Žal pa so prav Atene tudi vzorec, ki govori, da še tako mogočna stvar ne traja vedno. V dolgotrajni in kruti borbi s svojo tekmičko Sparto so bile Atene popolnoma poražene. V grške države že okoli 300 let pred našim štetjem so se morale pokoriti močnejši makedonski roki s severa.

(Dalje prihodnje)

ANALIZA RAZVOJA OBČINE VELENJE V LETU 1965 IN OCENA MOŽNOSTI RAZVOJA V LETU 1966

Uvod

Vpliv reforme na pogoje gospodarjenja

Ukrepi gospodarske reforme, ki jih je sprejela Zvezna skupščina julija 1965, posegajo v temeljna vprašanja našega nadaljnjega družbeno-ekonomskega razvoja. S temi spremembami se izpopolnjuje naš gospodarski sistem, oziroma v večji meri odpravljajo elementi v pogojih gospodarjenja, ki so doslej ovirali polno uveljavljanje samoupravnega sistema v našem gospodarstvu ter zavirali hitrejšo naraščanje produktivnosti dela. Ob nadaljnji odločni usmeritvi na stabilizacijo gospodarstva naj bi te spremembe odprle in spodbudile širok proces intenziviranja proizvodnje in celotnega poslovanja delovnih organizacij, omogočile širše in učinkovitejše vključevanje našega gospodarstva v mednarodno delitev dela ter tako zagotovile pogoje za hitrejšo in stabilnejšo naraščanje življenjskega standarda, kar so hkrati osnovni cilji gospodarske reforme. Takšno oceno novih pogojev gospodarjenja utemeljujejo predvsem naslednji že doseženi oziroma pričakovani učinki reforme:

— nadalje se povečuje materialna osnova samoupravljanja, ki omogoča, da delovne organizacije postanejo osnovni nosilci enostavne in razširjene reprodukcije;

— odpravljajo se osnovna nesorazmerja med cenami, v večji meri izenačujejo pogoje gospodarjenja in vzpostavlja realen tečaj menjave s tujino ter tako ustvarjajo pogoje za zmanjšanje administrativnega intervencionizma v gospodarstvu;

— ustvarjajo se neobhodni pogoji za postopno sproščanje cen ter uveljavljanje tržnih zakonitosti. Hkrati se z reformo odpirajo možnosti za postopno liberalizacijo deviznega in zunanjetrgovinskega sistema, kar naj prispeva k racionalnejšemu in ekonomsko učinkovitejšemu vključevanju našega gospodarstva v mednarodno tržišče;

— povečuje se interes delovnih kolektivov za integracijo in kooperacijo proizvodnje ter odpravljajo tendence po avtarkiji, kar bo usmerilo gospodarske organizacije na specializacijo in modernizacijo proizvodnje, zboljšanje organizacije dela ter zniževanje stroškov proizvodnje;

— ustvarjajo se osnovni pogoji za racionalnejšo razmeritev delovne sile ter spodbujajo doslednejše in popolnejše izvajanje načela delitve po delu, kar bo delovalo na hitrejši dvig produktivnosti dela;

— omogoča se ustreznejša delitev družbenega proizvoda na potrošnje in akumulacijo ter smotrnejša razporeditev akumulacije po posameznih dejavnostih, kar naj bi prispevalo k hitrejšemu reševanju strukturnih neskladnosti proizvodnje ter zagotovilo stabilnejši razvoj;

— in končno z reformo je ustvarjena realnejša osnova za razvijano orientacijo gospodarskih organizacij;

Z uveljavljenimi spremembami v okviru gospodarske reforme se predvsem odpravljajo osnovna nesorazmerja med cenami posameznih proizvodov in storitev, zlasti med cenami primarnih proizvodov in finalnih izdelkov ter med cenami na domačem trgu in cenami v zunanjetrgovinski menjavi. Te disparitete so postale resna ovira naporom za stabilizacijo in intenziviranje našega gospodarstva ter za njegovo širšo vključitev v mednarodno tržišče. Otežkočale so tudi reševanje aktualnih problemov gospodarstva, ki se kažejo v nezadostno izkoriščenih kapacitetah predelovalne industrije ob občutnem pomanjkanju energije, reprodukcijskega materiala, zaostajanju kmetijstva, storitvenih dejavnosti itd. Smoter uveljavljenih sprememb cen je zato v objektivnejšem vrednotenju proizvodnje posameznih panog gospodarstva, kar naj zagotovi delovnim organizacijam usrežen dohodek v skladu z doseženo produktivnostjo dela in objektivnimi tržnimi zakonitostmi. To naj omogoči tudi skladnejši razvoj posameznih gospodarskih dejavnosti ter vpliva na racionalnejšo potrošnjo surovin in reprodukcijskega materiala. Z reformo cen pa se hkrati občutno zmanjšujejo potrebe po zajemanju in prelivanju znatnih sredstev gospodarskih organizacij izven samega gospodarstva v obliki regresov in subvencij.

Z novimi razmerji cen in s spremembo paritete dinarja je izvršena obsežna porazdelitev celotnega dohodka znotraj gospodarstva in to predvsem v korist energetike in bazične industrije, kmetijstva, gozdarstva, prometa in drugih terciarnih dejavnosti, medtem ko je v predelovalni industriji celotni dohodek relativno zmanjšan. Zvišanje cen surovin je v odnosu na povečanje cen izdelkov predelovalnih panog približno trikrat večje. S tem se v večji meri neposredno skozi cene izenačujejo pogoji gospodarjenja. Relativno težji položaj v primarni delitvi, v katerem so se glede na doseženo pogoje znašale predelovalne panoge našega gospodarstva, pa ne pomeni, da so se sorazmerno poslabšali tudi pogoji za razvoj teh dejavnosti. Potrebno je hkrati namreč upoštevati tudi spremembe, izvršene na področju sekundarne delitve družbenega proizvoda, ki omogočajo prav predelovalni industriji, da se ob aktivizaciji svojih znatnih notranjih rezerv prilagodi novim pogojem gospodarjenja ter izboljša svojo akumulacijsko sposobnost.

Z reformo cen zaostreni pogoji gospodarjenja bodo v posameznih primerih zahtevali preorientacijo na rentabilnejšo proizvodnjo. Majhne serije, proizvodi z velikimi proizvodnimi stroški, proizvodnja, ki po asortimanu, kvaliteti, cenah pa tudi po obsegu ne ustreza več povpraševanju na notranjem tržišču, preusmeritev na svetovno tržišče, vse to so problemi, ki jih bo v novih pogojih gospodarjenja moralo gospodarstvo intenzivno reševati. To pa bo nedvomno narekovalo, da se delovne organizacije hitreje usmerijo na modernizacijo svojih proizvodnih zmogljivosti, izboljšanje oz.

Spremembe v primarni in sekundarni delitvi celotnega dohodka na območju občine

Zaenkrat učinkov in rezultatov, ki bi jih dosegli z uveljavitvijo gospodarske reforme, ni mogoče v celoti oceniti, saj se bodo realizirali v daljšem procesu stabilizacije in prilaganja gospodarstva novim pogojem razvoja, z aktiviranjem notranjih rezerv in zmanjšanjem stroškov poslovanja, integracijskimi procesi, večjo vključitvijo v mednarodno delitev dela itd. Analiza sprememb, ki so jih dosegle delovne organizacije na območju občine v letu 1965 v primerjavi z letom 1964 v delitvi celotnega dohodka, naj bi zato prikazala le spremembe začetnega položaja posamezne gospodarske panoge ter dala odgovor na vprašanje, v koliko so bili z uveljavljenimi

uvajanje nove, sodobne tehnologije, izpopolnjevanje celotne organizacije dela, večjo specializacijo, integracijo ter kooperacijo proizvodnje, ki bo nujno morala zajeti vse širšo kooperacijo in delitev dela s proizvajalci v tujini. Takšni usmeritvi bodo morale delovne organizacije nujno prilagoditi tudi svojo investicijsko politiko. Pri tem je treba poudariti dejstvo, da so z novimi donosi cen podani pogoji za sprejemanje racionalnejših investicijskih odločitev na osnovi kriterija dejanske rentabilnosti. Prav ta je bila namreč v dosedanjih pogojih, ko je bil velik del proizvodnje posredno ali neposredno subvencioniran, izkrivljena ter delovnim organizacijam ni dajala realnih osnov za programiranje razvoja.

Možnosti trajnejše stabilizacije in intenziviranja našega gospodarstva so nedvomno tesno povezane z njegovo širšo vključitvijo v mednarodno tržišče. Nova pariteta dinarja ter uveljavljanje spremembe v osnovnih razmerjih cen naj bi omogočile ter pospešile ta proces. Čeprav se je pri tem še nadalje zadržala vrsta disparitetnih cen, katerih odpravljanje je povezano predvsem s sprostitvijo trga, v določeni meri pa tudi z odpravo strukturnih neskladnosti v gospodarstvu, pa uveljavljene spremembe vendarle omogočajo, da se naše gospodarstvo v bolj normalnih ekonomskih pogojih povezuje z gospodarstvom drugih držav. Določena zaščita domače proizvodnje, ki je še nadalje potrebna zaradi razlik v produktivnosti, je v novih pogojih zagotovljena predvsem s carinami, pri čemer pa je povprečna stopnja zaščite znižana. Uvedena diferenciacija carinskih stopenj glede na stopnjo predelave naj bi pospešila proces prilaganja produktivnosti dela našega gospodarstva produktivnosti v razvitejših državah. Pri tem pa je ostala carinska zaščita zlasti na področju strojegradnje, še vedno sorazmerno visoka, kar skozi visoko ceno opreme povečuje proizvodne stroške na vseh področjih gospo-

darstva. Kljub temu pa že izvršena diferenciacija stopenj ne omogoča nadaljnega obstoja vsake proizvodnje, ki se je razvijala na osnovi dosedanjih odnosov.

Z odpravo osnovnih nesorazmerij med cenami, novo pariteto dinarja in z njo povezanim občutnim zmanjšanjem potreb po regresih in subvencijah so bile omogočene nadaljnje globlje spremembe v sistemu delitve dohodka. To velja zlasti za odpravo prispevka iz dohodka pri vseh delovnih organizacijah, prenos prometnega davka iz proizvodnje na potrošnjo, zmanjšanje prispevkov iz delovnega razmerja in znižanje splošne stopnje obresti na poslovni sklad. S temi spremembami so podane realne možnosti, da se delovne organizacije prilagodijo novim pogojem gospodarjenja.

Položaj gospodarskih organizacij v delitvi dohodka po reformi najbolj ponazarjajo podatki o udeležbi gospodarstva v ustvarjenem narodnem dohodku. V letu 1964 so bile gospodarske organizacije občine udeležene v delitvi narodnega dohodka s 51,3 %, družbena skupnost pa je zajemala 48,7 %, že v letu 1965 pa se je to razmerje popravilo v korist gospodarstva in je znašalo 60 : 40. V letu 1966 pa se bo udeležba gospodarstva v delitvi narodnega dohodka še nadalje povečala glede na prepustitev stanovanjskega prispe-

ka ter prispevka za nadomestilo o-lajšav v prometu delovnim organizacijam. V novih pogojih delitve, ko se občutno zmanjšujejo sredstva družbeno-političnih skupnosti za intervencije v gospodarstvu, tudi odgovornosti za ekonomski položaj in razvoj podjetja padajo predvsem na delovne organizacije same, kar jih vzpodbuja in hkrati obvezuje, da se intenzivno posvetijo reševanju svojih notranjih problemov, da bi si tako zagotovile osnovo za razvoj in povečanje življenjskega standarda zaposlenih.

Z gospodarsko reformo uveljavljene spremembe, ki se vežejo na že v letu 1964 izvršene spremembe gospodarskega sistema ter na začetku leta 1965 sprejete stabilizacijske ukrepe, nedvomno globoko posegajo v pogoje gospodarjenja in razvoja vsake posamezne delovne organizacije. Problemi, ki jih pri tem reforma v gospodarstvu razkriva, so čisto takšnega značaja, da bo za njihovo obvladovanje potrebno določeno obdobje, in v katerem bodo nujno prisotni v bolj ali manj ostri obliki pojavi nelikvidnosti, zaostajanja osebnih dohodkov, problemi zaposlovanja itd. Zato bodo ob dolednem izvajanju načel reforme nujni ukrepi, ki naj omogočijo delovnim organizacijam hitrejšo prilaganje poslovanja novim pogojem gospodarjenja.

Razvoj v letu 1965 ter možnosti razvoja v letu 1966

Položaj v letu 1966

Osnovne značilnosti razvoja v letu 1965 so tesno povezane z delovanjem stabilizacijskih ukrepov in izpopolnitvami gospodarskega sistema, ki so bile podvzete že leta 1964, predvsem pa v letu 1965. leta.

V začetku leta 1965 je bil razvoj gospodarstva pod močnim vplivom gospodarskih dogajanj v letu 1964. Položaj je opozarjal predvsem na občutno neskladje med gibanjem proizvodnje in potrošnje. Ob realnem porastu proizvodnje v I. tromesečju za okoli 2,1 % so realni osebni dohodki porasli za 16,8 %. V SR Sloveniji so realni osebni dohodki porasli za 13,7 %, kar je vplivalo na splošen porast cen.

Tudi zunanjetrgovinska menjava se je v prvih mesecih leta 1965 razvijala na nezadovoljivi višini, saj je doseženi izvoz industrijske proizvodnje bil za okoli 5,7 % izpod doseženega nivoja v letu 1964. Takšno stanje je bilo tudi v Sloveniji in vsej državi.

V takih gospodarskih pogojih je bilo nujno sprejeti stabilizacijske ukrepe, ki naj bi ustvarili ugodnejše pogoje za nadaljnje izpopolnitve in spremembe gospodarskega sistema. Na tej osnovi so bili aprila 1965 uveljavljeni ukrepi o začasnem zmrzavanju cen, dodatni omejitveni ukrepi pri uporabi razpoložljivih investicijskih sredstev, zaostrena kreditna politika in ukrep o obveznem oblikovanju lastnih obratnih sredstev, ki naj bi zadržali nadaljnje naraščanje potrošnje v mejah, ki jih dopušča porast proizvodnje in realne zmogljivosti gospodarstva.

Ze v drugem tromesečju so se v gospodarskih gibanjih pokazali prvi

rezultati sprejetih ukrepov. Neskladnosti v blagovno denarnih odnosih so se začele zmanjševati, pri čemer se je zlasti zmanjšala dinamika investicijske potrošnje. Občutno pa se je povečal izvoz ter izboljšalo razmerje med uvozom in izvozom. Doseženi so bili tudi ugodnejši rezultati v produktivnosti dela ob že vidni tendenci umirjenjega zaposlovanja.

Takšna gibanja so prišla še močnejše do izraza v drugem polletju, ko so poleg omejitvenih ukrepov postopoma prihajali do izraza tudi že prvi kvalitativni vplivi reforme, ki predstavljajo začetek širše orientacije na intenziviranje gospodarstva. Medtem ko je reforma spodbudila gospodarske organizacije k resnemu proučevanju njihovega položaja v novih pogojih gospodarjenja ter vrsta delovnih organizacij že sprejema nujne notranje ukrepe, so tudi v globalnih gibanjih gospodarstva že vidne določene pozitivne tendence, ki predstavljajo pogoj za stabilizacijo gospodarstva.

Tekoča gospodarska situacija pa krije v sebi tudi nevarnost, da pride do resnejšega omejevanja gospodarske aktivnosti. To bi se zgodilo, če bi še nadalje prevladovala tendence zniževanja realnega obsega potrošnje, ob nezadovoljivem gibanju produktivnosti dela in visokih stroških proizvodnje. Le hitrejši porast produktivnosti dela in znižanje stroškov proizvodnje lahko v stabilnejših pogojih zagotovita tudi večjo notranjo potrošnjo.

Dinamika gospodarskih gibanj v letu 1965 je razvidna iz naslednjih indikatorjev gospodarskih tokov:

	1964	1965	v tisoč din
			Indeks
Celotni dohodek	32.027.065	43.903.493	137,1
Materialni stroški	17.185.545	22.920.277	133,4
Družbeni proizvod	14.841.520	20.983.216	141,4
Amortizacija	3.033.557	3.062.799	101,0
Narodni dohodek	11.807.963	17.920.417	151,8
Poslovni stroški	2.798.967	3.003.009	107,3
v tem:			
— obresti od poslovnega sklada	194.165	268.791	138,4
— prometni davek	498.783	677.948	135,9
Dohodek za razdelitev	9.008.996	14.917.408	165,6
Prisp. iz dohodka federaciji	453.732	355.021	78,2
Bruto osebni dohodek	7.560.825	11.209.062	148,2
v tem:			
— neto osebni dohodek	4.384.482	6.825.934	155,7
— prispevki	3.176.343	4.383.128	138,0
Sredstva za sklade	923.550	3.257.680	352,6
Delež skupnosti	5.748.845	7.188.098	125,0
Delež gosp. organizacij	6.059.118	10.732.319	177,1

Iz prikazanih podatkov je razvidno, da se z uveljavljenimi spremembami v primarni in sekundarni delitvi občutno povečuje delež delovnih organizacij v narodnem dohodku. To potrjuje, da so bili z uveljavljenimi spremembami doseženi postavljeni cilji in da se bo v novih pogojih povečala materialna osnova neposrednih proizvajalcev. Pri tem pa se v okviru povprečja različno povečujejo sredstva posameznim gospodarskim panogam. Nasproti porastu celotnega dohodka je porast sredstev za sklade posameznih gospodarskih panog naslednji:

	Indeks povečanja 1965/64	celotni dohodek	sredstva za sklade
Industrija	137,2	431,1	
Kmetijstvo	96,7	88,0	
Gradbeništvo	135,6	330,2	
Trgovina	181,7	231,6	
Gostinstvo	135,8	195,6	
Obrt	136,3	174,3	
Celotno gospodarstvo	137,1	352,6	

	I-III/65	I-III/64	IV-VII/65	I-VII/64	VIII-XII/65	VIII-XII/64	I-XII/65	I-XII/64
Industrijska proizvodnja (fizični obseg)	102,1	112,5	98,8	106,3				
Zaposleni v družb. sek.	105,9	105,2	103,7	104,6				
— gospodarstvo	105,7	104,7	102,5	103,8				
— v tem: industrija	106,1	101,2	104,2	103,5				
— negospodarstvo	108,3	108,8	113,1	110,6				
Produktivnost na osnovi fizič. obsega ind. proizvodnje	96,2	111,2	94,8	102,7				
Sklad nominal. oseb. doh.	144,9	147,2	151,2	149,1				
— gospodarstvo	143,8	145,8	149,5	147,5				
— negospodarstvo	155,8	156,9	161,9	159,4				
Cene življenj. potrebščin	117,0	119,7	146,0	131,0				
Realni osebni dohodki	116,8	116,9	99,9	108,8				
— gospodarstvo	115,9	116,3	99,8	108,5				
— negospodarstvo	122,9	120,5	98,1	109,9				
Izvoz (v \$ dolarjih)	94,3	184,9	246,7	214,7				

Industrijska proizvodnja je bila v letu 1965 pod vplivom nezadovoljive preskrbljenosti s posameznimi surovinami in reprodukcijskim materialom, kar se je kazalo pri večini

industrijskih podjetij (TGO »Gorenje«, »Galanterija«, Rudniku lignita Velenje, Tovarni usnja in Les. ind. (Nadaljevanje na 10. strani)

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

kombinatu Šoštanj), zaostri pa se je tudi vprašanje obratnih sredstev, predvsem pri industrijskih podjetjih, ki so znatno razširila obseg proizvodnje (pri TGO »Gorenje« in Rudniku lignita Velenje). Indikatorji gospodarskih gibanj kažejo, da se je obseg industrijske proizvodnje zmanjšal predvsem v drugi polovici leta, ko ni bil dosežen nivo proizvodnje iz leta 1964.

Procesi na področju zaposlovanja v letu 1965 predstavljajo začetek reševanja problemov, ki so bili dolgo prisotni v delovnih organizacijah. Mišljeni so problemi neracionalno zaposlene delovne sile, slabe organizacije proizvodnje in nezadostne izrabe delovnega časa v delovnih organizacijah, ki so doslej nujno vodili k nizki produktivnosti. V letu 1965 se je število zaposlenih povprečno povečalo za okoli 4,6% v primerjavi z letom 1964. Dinamika

zaposlovanja pa je v zadnjih mesecih občutno upadla predvsem v gospodarstvu. Na osnovi dosežene proizvodnje in zaposlenosti v industriji je produktivnost porasla v letu 1965 za okoli 2,7%.

Sredstva za osebne dohodke so v letu 1965 nominalno porasla za 49,1% nad nivojem leta 1964, realni obseg pa se je povečal le za okoli 13,8% ob upoštevanju porasta življenjskih stroškov za 31%. Realni osebni dohodek na zaposlenega se je povečal za 8,8%. Treba je poudariti, da so realni osebni dohodki porasli v letu 1964 in v letu 1965 znatno preko porasta produktivnosti dela. V mesecih po reformi je sicer prišlo do padca realnih osebnih dohodkov, pa tudi produktivnost dela je padla.

K valorizaciji osebnih dohodkov so delovne organizacije pristopile oprežno, ocenjujoč pri tem možnosti za nadaljnjo realizacijo svoje proizvodnje in potrebe po izboljšanju finančnega položaja.

Izpolnitev osnovnih smernic družbenega plana za leto 1965

Glede realizacije smernic družbenega plana za leto 1965 lahko na osnovi doseženih rezultatov zaključimo naslednje:

1. Tekom leta 1965 so bile izvedene dalekosežne spremembe v gospodarskem sistemu, ki ob sprejemanju občinskega družbenega plana kvantitativno še niso mogle biti ocenjene. Zato je prišlo tako na področju proizvodnje kakor tudi posameznih oblik potrošnje do nekaterih večjih odstopanj od predvidevanj družbenega plana.

2. Celotna gospodarska aktivnost se je odvijala na nekoliko nižjem nivoju, kot je bilo predvideno, hkrati s tem pa tudi raven potrošnje. Medtem ko se je predvideval porast družbenega proizvoda za okoli 31,7%, je dejanski porast znašal okoli 39,6%. Industrijska proizvodnja naj bi po družbenem planu porasla za 10,2%, dejansko pa je porasla za 6,3%. Realna osebna potrošnja naj bi porasla za 13-14%, torej bolj kot proizvodnja in produktivnost dela (predvsem zaradi ureditve osebnih dohodkov rudarjev), dejansko pa je realni osebni dohodek na zaposlenega v gospodarstvu porasel za 8,5%. Glede produktivnosti dela v industriji se je ob izdelavi letnega plana računalo s 4,3% porastom, dejansko pa je bil dosežen porast produktivnosti dela le v višini 2,7%. Tudi celotni nivo zaposlenosti je bil nižji od nivoja, s katerim se je realno računalo.

3. Prikazane tendence v gibanju proizvodnje in potrošnje kažejo, da se gospodarstvo le počasi prilagaja

ostrejšim pogojem gospodarjenja. Na to so poleg objektivnih razlogov, ki se odražajo predvsem v še vedno nedodelanem bančnem in kreditnem sistemu ter sistemu razširjene reprodukcije, v pomanjkljivostih deviznega in zunanjetrgovinskega režima ter sistemu in kontroli cen, vplivali tudi subjektivni činitelji, ki so bili sicer prisotni že tudi v prejšnjem obdobju, so pa prišli v zaostrenih pogojih močnejše do izraza. To velja zlasti za nesodobno organizacijo proizvodnje, neracionalno izkoriščanje delovnega časa in kapacitet, nesmotno gospodarjenje z razpoložljivimi sredstvi, kopičenje prekomernih zalog posameznih vrst surovin in materiala ter prepočasne orientacije na specializacijo, integracijo in modernizacijo proizvodnje.

Ceprav je delo razumljivo, da so se delovne organizacije v prvi fazi izvajanja reforme orientirale predvsem na iskanje najbolj očitnih notranjih rezerv, ki so zlasti v zniževanju in pregrupaciji zaposlenih in zniževanju posameznih vrst izdatkov, pa to ne more predstavljati učinkovite rešitve problemov, ki izvirajo iz nizke produktivnosti in visokih stroškov proizvodnje.

Rešitev navedenih problemov je lahko le v večji in kvalitetnejši proizvodnji, ki jo lahko zagotovi samo večja specializacija, tesnejše poslovno sodelovanje med podjetji doma in v tujini ter skupno izvajanje programov izgradnje in okviru posameznih proizvodnih grupacij.

Možnosti in osnovni proporci razvoja v letu 1966

Za oceno možnosti razvoja v letu 1966 je ena od izhodiščnih predpostavk predvidevanje federacije, da se bo v skladu s cilji gospodarske reforme na monetarno-kreditnem področju nadaljevalo s politiko omejene emisije odnosno preprečilo, da bi se preko kreditnih kanalov financirala notranja potrošnja preko okvirov ustvarjenega narodnega dohodka in ekonomsko dopustnega zadovoljevanja v tujini.

S tem je opredeljena tudi usmeritev, ki bi jo morali v letu 1966 zasledovati v naši občini, da bi se nadalje zagotovili dinamični porast gospodarske aktivnosti. Rast gospodarske aktivnosti je bila namreč doslej v največji meri odvisna od konjunktura na notranjem tržišču, hkrati s njo pa tudi razvojne možnosti negospodarskih dejavnosti, ki se financirajo iz dohodkov gospodarstva. V novih pogojih gospodarjenja pa se možnosti dinamičnega razvoja ostreje povezujejo z izvozno aktivnostjo gospodarstva ter z znižanjem stroškov proizvodnje in povečanjem produktivnosti dela.

Pričakovati je, da se bodo tendence zniževanja prekomerne notranje potrošnje, posebno na področju investicij, še nadalje zniževale, saj bodo morale gospodarske organizacije še nadalje izločiti večja sredstva za formiranje trajnih obratnih sredstev.

Delovne organizacije bodo torej morale voditi izredno preudarno politiko glede obsega vlaganj v osnovna sredstva. To pa lahko zagotovijo le z vsestransko pripravo dobro proučenih programov modernizacije in s štednjo razpoložljivih sredstev.

Tudi glede proizvodnje blaga za široko potrošnjo ni pričakovati na notranjem trgu takšne konjunktura kot v preteklih letih.

Glede osebne potrošnje zaposlenih je pričakovati, da se bodo v zaostre-

lih pogojih gospodarjenja osebni dohodki gibali v skladu z rastjo produktivnosti dela.

Iz vsega navedenega sledi, da je edino široko tržišče, ki ostaja v letu 1966 odprto, zunanje tržišče. To pa pomeni da bo od izvozne sposobnosti gospodarstva v veliki meri odvisna konkretna raven proizvodnje, s tem pa tudi raven dohodka podjetij in življenjskega standarda zaposlenih. Zato je ob sprejeti politiki stabilizacije gospodarstva le v primeru dinamične izvozne aktivnosti možno računati tudi z večjim razmahom konjunktura na notranjem trgu.

Pri oceni konkretne stopnje razvoja občine Velenje v letu 1966 se je treba vsekakor oslanjati tudi na ustrezna zvezna predvidevanja o razvoju gospodarstva v SFRJ in na pogoje v merilu države.

Ob upoštevanju navedenih in specifičnih činiteljev pri nas so podane možnosti za povečanje celotne proizvodnje na območju občine Velenje za 9,0%. Po posameznih področjih gospodarstva družb. sektorja pa so te možnosti naslednje:

	1965	1966	Indeks
— v tekočih cenah — v tisoč din			
Družbeni proizvod v družb.			
sektorju gospodarstva skupaj	209.833	232.956	111,0
v tem: industrija	175.407	186.225	106,2
Zaposleni v družb. sektorju skupaj	8.669	8.857	102,2
— gospodarstvo	7.540	7.744	102,7
v tem: industrija	5.531	5.690	102,9
— negospodarstvo	1.129	1.113	98,6
Produktivnost:			
— gospodarstvo (na bazi družbenega proizvoda)			107,9
v tem: industrija (na bazi fizič. obsega proizvodnje)			104,9

Osnovne značilnosti razvoja posameznih oblik potrošnje

Gibanje osebne potrošnje, zaposlenosti in produktivnosti

1. Na začetku leta so imeli osebni dohodki svojo avtonomno dinamiko, ki ni bila povezana z dinamično rasti proizvodnje in produktivnosti dela. Čeprav je bila z občinskim družbenim planom predvidena nekoliko hitrejša rast osebnih dohodkov od produktivnosti dela, so taka gibanja preseгла materialne možnosti, ki jih je zagotavljal razvoj proizvodnje.

Ob pripravah na gospodarsko reformo je bilo poudarjeno, da se spremembe ne morejo izvajati na račun znižanja življenjske ravni zaposlenih, v kolikor je ta osnovana na doseženi produktivnosti dela. S produktivnostjo pa naj bi se vskladili vsi tisti dohodki, ki niso osnovani na rezultatih dela, ampak so posledica neurejenih pogojev gospodarjenja, raznih olajšav, ki so jih uživale posamezne delovne organizacije v delitvi dohodka ali pa trenutne konjunktura na tržišču. Takša stališča so bila potrjena tudi v priporočilu Zvezne skupščine o delitvi dohodka.

Delovne organizacije so bile ob izvajanju gospodarske reforme postavljene pred nalogo, da vsestransko analizirajo svoj položaj v novih, zaostrenih pogojih gospodarjenja, ugotovijo možnosti za nadaljnji razvoj ter da ustrezno svojemu novemu položaju spreminijo razmerja v delitvi dohodka na sredstva za osebne dohodke in sklade, kot tudi razmerja v delitvi osebnih dohodkov in jih zakonijo v svojih samoupravnih aktih. Ker je v prvih mesecih po reformi le malokatera delovna organizacija lahko do kraja proučila svoj položaj, je večina delovnih organizacij previdno pristopila k valorizaciji osebnih dohodkov. Pravidniki o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v tem času še niso mogli biti prilagojeni novim razmeram, zato je valorizacija potekala na temelju začasnih sklepov organov delavskega samoupravljanja.

Ob urejanju osebnih dohodkov v zvezi s spremembami v cenah je bil socialni element zelo močan. V mnogih delovnih organizacijah so izplačali kot nadomestilo za povečane stroške fiksne zneske, ponekod so določili začasne akontacije v enakem odstotku za vse kategorije delavcev, v nekaterih primerih pa so uporabili tudi regresivni sistem povečanja osebnih dohodkov.

Valorizacija osebnih dohodkov je torej zlasti v prvih mesecih po reformi potekala počasneje, kot se je pričakovalo. Vzroki za to so različni:

Gospodarske organizacije bodo v novih pogojih gospodarjenja prisiljene na aktiviranje svojih rezerv ter na izboljšanje organizacije poslovanja. Poudariti je tudi treba, da bo gospodarstvo razpolagalo z večjimi sredstvi, saj bodo šele v letu 1966 prišle do izraza z reformo uveljavljene spremembe v sistemu delitve dohodka.

Po ocenah se bo udeležba gospodarskih organizacij v delitvi narodnega dohodka povečala od 60% v letu 1965 na 61,3% v letu 1966. Takšnemu porastu razpoložljivih sredstev bo nujno prilagoditi tudi vse oblike potrošnje, da bi tako prispevali k večji stabilnosti tržišča, ki je predpogoj za uspešno realizacijo ciljev reforme.

Za osnovo delitve sredstev gospodarskih organizacij v letu 1966 na sklade in osebno potrošnjo bi morala biti osnova usklajenost gibanja realnih osebnih dohodkov z rastjo

težnja delovnih organizacij, da pred sprejetjem odločitev o višini akontacij proučijo nove pogoje gospodarjenja in ugotovijo dohodek, s katerim bodo razpolagale. To težnjo je podpirala tudi občinska skupščina s svojim priporočilom o delitvi osebnih dohodkov;

— obseg proizvodnje in storilnosti ter realizacija niso naraščali v skladu s predvidevanji delovnih organizacij;

— bojazen, da se s hitrimi odločitvami o povečanju akontacij ne bi porušila razmerja v delitvi dohodka;

— nekatere delovne organizacije so že v času pred reformo povečale osnove za osebne dohodke ali pa izplačale gibljivi del osebnih dohodkov za prvo polletje;

— zaradi zmanjševanja števila zaposlenih se je iz psiholoških razlogov zmanjšal pritisk na povečanje osebnih dohodkov kljub visokemu porastu cen;

— v negospodarskih dejavnostih poteka valorizacija osebnih dohodkov počasneje kot v gospodarstvu, ker je velik del teh dejavnosti direktno ali indirektno odvisen od proračunskih sredstev, ta pa so po reformi zaradi znižanja stopenj prispevkov nižja kot prej.

Osnovna značilnost poteka valorizacije osebnih dohodkov je ta, da so po gospodarski reformi delovne organizacije začele oblikovati sredstva za osebne dohodke v okviru

Tako je realni osebni dohodek v mesecih po reformi upadal, zaradi razmeroma visoke ravni v prvem polletju pa je v celotnem povprečju leta 1965 za 8,8% višji kot leta 1964.

Povečanje realnega osebnega dohodka je po posameznih področjih zelo različno. Najbolj se je leta 1965 povečal realni osebni dohodek v negospodarskih dejavnostih (za 9,9%), predvsem v šolstvu, s področja gospodarstva pa v industriji in trgovini. Upadel pa je v gozdarstvu, gradbeništvu in prometu.

proizvodnje. Ob navedeni predpostavki bi realna osebna potrošnja na zaposlenega v letu 1966 porasla za okoli 8,0%. Obseg realne investicijske potrošnje bi se moral gibati v glavnem na nivoju leta 1965. Razpoložljiva sredstva za investicije bi morala biti usmerjena predvsem v modernizacijo obstoječih zmogljivosti v gospodarstvu in v razširitev kapacitet v proizvodnji in predelavi lignita ter Tovarno gospodinjstva opreme.

Tudi naložbe za negospodarske investicije glede na razpoložljiva sredstva, ki se formirajo iz delitve dohodka, po realnem obsegu nasproti letu 1965 ne bo mogoče bistveno povečati.

Pri taki usmeritvi razvoja posameznih oblik potrošnje, ki je v skladu s cilji ekonomske politike, začrtane z reformo, se bo v letu 1966 realizirala naslednja dinamika in obseg potrošnje:

	1965	1966	Indeks
— v tekočih cenah — v tisoč din			
Razpoložljiva sredstva	206.602	245.538	118,8
1. Osebni dohodki	83.520	110.559	132,4
2. Investicije skupaj	123.082	134.979	109,6
— v osnovna sredstva	78.564	86.454	110,0
— v obratna sredstva	44.518	48.525	109,0

Usklajevanje porasta vseh oblik potrošnje z razpoložljivimi sredstvi, ki je ena od pomembnih nalog tekoče ekonomske politike, bi moralo priti še bolj do izraza v letu 1966, da bi tako zagotovili stabilnejše pogoje v proizvodnji in na tržišču ter hkrati vzpodbudili intenzivno naraščanje izvoza. Tako bi bile podane tudi realne možnosti, da dosežemo

pogojev in možnosti, ki so jih imele v novih gospodarskih razmerah, medtem ko so v preteklih letih čisto povečavale osebne dohodke po drugih vidikih.

Osebni dohodki zaposlenih v družbenem sektorju so v letu 1965 porasli za 49,1%. Nekoliko se je povečal tudi delež denarnih dohodkov, ki jih ima prebivalstvo od socialnega zavarovanja, ker so bile zvišane pokojnine. V sredstvih prebivalstva se je povečal delež potrošniških posojil. Stanje potrošniških posojil se je povečalo od 767 milijonov starih din v decembru leta 1964 na 792 milijonov starih din v decembru leta 1965 ali za 3,3%. Na raven sredstev prebivalstva pa vpliva tudi stanje hranilnih vlog, ki se je zaradi pričakovanih gospodarskih sprememb do sredine leta 1965 precej znižalo, od avgusta naprej pa ponovno postopoma narašča in je znašalo konec decembra 1965 532 milijonov starih dinarjev ali za 47,2% več kot konec leta 1964.

Nominalni dohodki zaposlenih v družbenem sektorju so se leta 1965 nasproti letu 1965 povečali za 42,5 odstotkov, od tega v gospodarstvu za 42,1%, v dejavnostih izven gospodarstva pa za 44%. Porast nasproti prejšnjemu letu je tako znatno večji, kot je bil leta 1964 nasproti letu 1963, ko so se nominalni osebni dohodki povečali za 28,4%. Gospodarska reforma, zaradi katere so se zelo povečali življenjski stroški, je vplivala na osebne dohodke, da so po juliju rasli z nekoliko višjo stopnjo kot v obdobju pred reformo, vendar manj od porasta življenjskih stroškov:

— v indeksih

	I — VII/1965 VIII — XII/65	I — XII/65	I — VII/64 VIII — XII/64	I — XII/64
Nominalni osebni dohodki	139,9	145,8	142,5	
— gospodarstvo	139,2	145,8	142,1	
— negospodarske dejavnosti	144,3	143,2	144,0	
	119,7	146,0	131,0	
Zivljenjski stroški	116,9	99,9	108,8	
— gospodarstvo	116,3	99,8	108,5	
— negospodarske dejavnosti	120,5	98,1	109,9	

Zivljenjski stroški so se po podatkih republiškega zavoda za statistiko povečali takole:

	Indeks
1965	
1964	
Hrana	138
Tobak in pijače	124
Obleka in obutev	124
Stanovanje	136
Kurjava in razsvetljava	150
Stanovanjska oprema	116
Higiena	127
Kultura in razvedrilo	125
Promet in PTT	118
Skupaj	131

(Nadaljevanje na 11. strani)

ANALIZA

razvoja občine Velenje v letu 1965 in ocena možnosti razvoja v letu 1966.

— v tekočih cenah
— v tisoč din

	1965	1966	Indeks
— v tekočih cenah — v tisoč din			
Razpoložljiva sredstva	206.602	245.538	118,8
1. Osebni dohodki	83.520	110.559	132,4
2. Investicije skupaj	123.082	134.979	109,6
— v osnovna sredstva	78.564	86.454	110,0
— v obratna sredstva	44.518	48.525	109,0

večji porast celotne proizvodnje in hitrejšo rast potrošnje, posebno osebne.

V naslednjih poglavjih je podan podrobnejši prikaz tendence, ki se prevladovala v letu 1965 na posameznih področjih potrošnje ter možnosti razvoja posameznih oblik potrošnje v letu 1966.

(Nadaljevanje z 10. strani)

2. Dinamika zaposlovanja je bila v letu 1965 znatno bolj umirjena kot v preteklih letih, kar se kaže predvsem v mesecih po reformi, delno pa tudi že pred reformo. Delovne organizacije so se skušale predvsem s spremenjeno politiko zaposlovanja prilagajati novim pogojem gospodarstva tako, da na novo niso zaposlile več toliko oseb

kot v začetku leta oziroma v prejšnjih letih.

Degresivna dinamika je najbolj očitna v proizvodnem sektorju, kjer je bilo povečano število zaposlenih v obdobju avgust - december nižje kot v mesecih pred reformo.

Po posameznih dejavnostih je bilo gibanje zaposlenosti različno, kar nam podrobneje pove tabela v dokumentaciji, tu je pa navedena samo razdelitev na gospodarske in negospodarske dejavnosti:

— v indeksih

I — VII/65 VIII — XII/65 I — XII/65
I — VII/64 VIII — XII/64 I — XII/64

Gospodarske dejavnosti	104,7	102,5	103,8
Negospodarske dejavnosti	108,8	113,1	110,6
Skupaj	105,2	103,7	104,6

Število zaposlenih v letu 1965 se je v primerjavi z letom 1964 povečalo za 4,6% ali za okrog 400 oseb, od tega v gospodarstvu za 3,8% in v negospodarskih dejavnostih za 10,6%.

Leta 1965 se je bistveno zaustavila intenzivnost zaposlovanja, ki je bila karakteristična za leto 1964 in prejšnja leta.

Gibanje števila zaposlenih je razvidno iz primerjalnega pregleda:

Januar vsakega leta = 100

	april	junij	september	oktober	november	december
1963	112,3	115,9	120,2	119,6	119,5	118,4
1964	105,3	106,5	108,2	107,4	104,5	105,8
1965	107,5	104,1	104,5	105,3	107,4	103,7

V letu 1965 se strukturni delež žensk v skupnem številu zaposlenih ni spremenil in ne kaže tendence

nadaljnega naraščanja. V letih 1964 in 1965 je bila struktura zaposlenih naslednja:

	Gospodarske dejavnosti		Negospodarske dejavnosti		Skupaj	
	moški	ženske	moški	ženske	moški	ženske
December 1964	75,8	24,2	47,0	53,0	72,2	27,8
December 1965	75,7	24,3	48,8	51,2	72,2	27,8

V gospodarstvu še vedno prevladuje 48-urni delovni teden, saj je 42-urni delovni teden imelo v decembru 1965 le 4,3% vseh zaposlenih v gospodarstvu. (Lesno indu-

strijski kombinat in KZ Soštanj). Tudi povečanje proizvodnje z večjim delom v letu 1965 ni bistveno napredovalo, kar kažejo naslednji podatki.

Število zaposlenih po panogah, ki so delali v

Industrija	1 izmeni			2 izmenah			3 izmenah		
— december 1965	2.741	421	2.691						
— december 1964	2.824	408	2.831						
Kmetijstvo									
— december 1965	244	—	—						
— december 1964	171	—	—						
Gozdarstvo									
— december 1965	100	—	—						
— december 1964	94	—	—						
Gradbeništvo									
— december 1965	424	—	—						
— december 1964	383	—	—						
Promet									
— december 1965	186	—	102						
— december 1964	185	—	103						
Trgovina									
— december 1965	233	50	43						
— december 1964	225	68	31						
Gostinstvo									
— december 1965	187	2	—						
— december 1964	175	2	—						
Obrt									
— december 1965	529	57	4						
— december 1964	524	71	10						
Gospodarstvo									
— december 1965	4.644	530	2.840						
— december 1964	4.581	549	2.975						

V gospodarstvu družbenega sektorja se je produktivnost, merjena z družbenim proizvodom na zaposlenega, nominalno povečala v povprečju za okoli 40,8%. Čeprav se v delovnih organizacijah opaža glede na zaostrene pogoje gospodarjenja težnja, da s spremembami v notranji organizaciji ureditvi dosežejo racionalnejše in intenzivnejše gospodarjenje, pa ukrepi, ki naj bi omogočili uspešno poslovanje, doslej še niso dali vidnejših rezultatov. Doseženo rast produktivnosti v proizvodnji je zato pripisati predvsem povečanju družbenega proizvoda na račun znatnega povečanja cen, medtem ko je dosežena produktivnost na osnovi realnega povečanja družbenega proizvoda znatno nižja.

Vprašanje nezaposlenosti se kljub zmanjšani zaposlovanju doslej še ni občutno zaostri. Število začasno nezaposlenih je pričelo naraščati šele proti koncu leta, ko je doseglo 311 oseb ali 3,3% od skupnega števila zaposlenih.

Iz območja naše občine je bilo v letu 1965 v tujini začasno zaposlenih 40 oseb, od tega največ nekvalificiranih delavcev.

Glede na zaostrene pogoje gospodarjenja je pričakovati, da bo tudi v letu 1966 novo zaposlovanje bolj umirjeno. Število zaposlenih v druž-

benem sektorju se bo predvidoma povečalo le za okoli 1,0% oziroma za 100 oseb ob upoštevanju nižjega števila zaposlenih v kmetijstvu, gradbeništvu in negospodarskih dejavnostih. Z ozirom na priliv močne povojne generacije v aktivno prebivalstvo in na zmanjšanje možnosti za zaposlitev, bodo v letu 1966 posebno aktualni problemi strokovnega usposabljanja in zaposlovanja te močne generacije.

Ob omenjenih možnostih zaposlovanja bo treba posebno pozornost posvetiti zaposlovanju strokovno usposobljene mladine.

Delovne organizacije naj bi ob uvajanju novih organizacijskih ukrepov na osnovi dolgoročnejših in razvojnih programov odločneje reševale vprašanje strokovnih kadrov ter popravljale sedanjo neustrezno strukturo strokovne usposobljenosti zaposlenih, saj je v novih pogojih gospodarjenja uspešnost poslovanja in večja produktivnost v največji meri odvisna od strokovnih kadrov.

Pričakovati je tudi, da se bodo problemi zaposlovanja nekvalificirane delovne sile še nadalje zaostri. Vprašanje njihove zaposlitve in zlasti zaposlitve ženskega prebivalstva naj bi se reševalo z različnimi oblikami dodatne zaposlitve (na primer ob konicah v prodaji) ali za-

ANALIZA

razvoja občine Velenje v letu 1965 in ocena možnosti razvoja v letu 1966.

poslitve s skrajšanim delovnim časom, za kar so potrebe in možnosti bodisi v trgovini, gostinstvu in uslužnostnih dejavnostih. Predvidoma bo med mlado generacijo nekaj nad 30% mladine z nepopolno osnovno izobrazbo. Vseled omejenih možnosti za zaposlitev in za nadaljnje šolanje na poklicnih šolah bo ta mladina prenehala z nadaljnjim izobraževanjem. Reševanje vprašanja varstva te mladine in njenega nadaljnega poklicnega usposabljanja so naloge, ki stoje pred našo družbeno politično skupnostjo in zavodom za zaposlovanje delavcev skupaj z izobraževalnimi ustanovami in gospodarskimi organizacijami. Obenem bi bilo nujno potrebno podvzeti vse ukrepe za izboljšanje ekonomskih pogojev kmetijstva zlasti v hribovitih predelih (kooperacija, drobna mehanizacija, krediti), ki naj bi zavirali odliv kmečke mladine.

Ob predpostavki racionalnejšega zaposlovanja in smotnejšega gospodarjenja ter na ocenjeno rast družbenega proizvoda je pričakovati, da se bo povečala produktivnost dela v družbenem sektorju gospodarstva v letu 1966 za okoli 7,9%. Takšen porast produktivnosti pa terja izboljšanje organizacije dela, menjanje proizvodnih programov v smeri večje specializacije in integracije proizvodnje ter širšo vključitev v mednarodno delitev dela. Eden izmed najmočnejših stimulanov za dvig produktivnosti dela bo moralo biti vsekakor čim tesnejše povezovanje osebnih dohodkov z rezultati dela. To se posebno velja za nagrajevanje organizatorjev proizvodnje, zakaj njihovo uspešno delo je eden od bistvenih faktorjev rasti produktivnosti dela in s tem tudi proizvodnje.

Rast realnih osebnih dohodkov v letu 1966 bo morala biti vsklajena z razvojem proizvodnje in produktivnosti dela. V izpolnjenih pravilnikih o notranji delitvi, ki jih morajo sprejeti delovne organizacije v začetku leta 1966, bodo glede na spremenjene gospodarske pogoje določena nova razmerja v delitvi dohodka, s katerimi bodo osebni dohodki dobili ekonomsko realnejše mesto v celotni delitvi, s tem, da bo oblikovanje sredstev za osebne dohodke bolj povezano s poslovno uspešnostjo, osebni dohodki posameznih delavcev pa z opravljenim delom. V letu 1966 bi morale delovne organizacije dokončno sprejeti načrt in program ukrepov za uvedbo 42-urnega delovnega tedna. Priprave za prehod na skrajšani delovni čas, ki naj zagotovijo ob optimalni izrabi delovnega časa na osnovi intenzivnejšega gospodarjenja večjo poslovnost, so ob spremenjenih pogojih gospodarjenja ekonomsko nujni. Ker so to v bistvu dolgoročni programi, je važno, kako poteka izdelava teh načrtov, zato bi morala združenja in strokovne institucije v tej smeri nuditi več pomoči, kar je zlasti nujno za tiste delovne organizacije, ki nimajo ustreznega strokovnega kadra.

GIBANJE INVESTICIJSKE POTROŠNJE

Gibanja na področju investicijske potrošnje v letu 1965 so bila pod močnim vplivom ukrepov, ki so bili podvzeti za večjo stabilizacijo tržišča že v drugi polovici leta 1964, zlasti pa v prvih mesecih leta 1965. To je vplivalo na dinamiko rasti vlaganj v osnovna sredstva in na večjo preusmeritev sredstev delovnih organizacij na vlaganja v obratna sredstva.

1. Na podlagi sprememb, ki jih je uveljavila Narodna banka v skladu s smernicami splošne kreditne politike, so se kratkoročni krediti gibali v skladu z rastjo fizičnega obsega proizvodnje.

Likvidnost v gospodarstvu se je v zadnjih mesecih leta 1965 postopno izboljševala. Medtem, ko so imele delovne organizacije na žiro računih v mesecu juniju le okoli 578 milijonov starih dinarjev, so se v zadnjih mesecih sredstva povečala in so znašala konec meseca de-

cembra 1.799 milijonov starih dinarjev.

Nasproti povečanju družbenega proizvoda, računano v tekočih cenah, ki znaša v letu 1965 41,4%, so se viri obratnih sredstev povečali za okoli 27,8%.

Delež bančnih kreditov v skupnih virih obratnih sredstev se je zmanjšal od okoli 74% v letu 1964 na okoli 67% v letu 1965. Ta premik kaže na preorientacijo, ki je bila v novih pogojih kreditiranja dosežena v letu 1965 in ki je v veliki meri vplivala tudi na lastna vlaganja v osnovna sredstva.

Skladno z viri obratnih sredstev so se v letu 1965 povečale zaloge surovin, nedovršene proizvode in gotovih izdelkov ter je bila porast njihove vrednosti konec leta 1965 nasproti istemu obdobju leta 1964 naslednja:

— zaloge surovin in

— v indeksih, 1964 = 100

materiala	126,2
— nedokončana proizvodnja	137,4
— gotovi izdelki	113,1
Skupaj zaloge	124,8

— v tekočih cenah

— v tisoč din

	1964	1965	Indeks
— negospodarska področja	49.398	56.764	114,9
— gospodarska področja	25.586	21.800	88,7
Vsa področja skupaj	73.984	78.564	106,2

Realizacija je nižja od predvidevanj, saj se je računalo, da bodo vlaganja v osnovna sredstva nominalno za 134% večja kot v letu 1964. Realna vlaganja v osnovna sredstva so bila v letu 1965 za okoli 18% nižja od realizacije v letu 1964.

V času gospodarske reforme je postal zato težak položaj pri izgradnji nekaterih velikih objektov. Splošna gospodarska banka, preko katere se te investicije financirajo, ni uspela zagotoviti prvotno predvidenih sredstev. Med take investicije spada v naši občini EKK Velenje.

Za začetek gradnje EKK je bila prvotno odobrena tranša v višini 6.120 milijonov starih dinarjev, dejanski kredit, ki ga je EKK v letu 1965 prejel, pa je znašal le 2.026 milijonov starih dinarjev. Razmerje med gospodarskimi in negospodarskimi investicijami (brez upoštevanja kredita za EKK) se je od leta 1964, ko je znašalo to razmerje 61:38, na leto 1965 spremenilo v korist gospodarskih investicij in je bilo 71:29.

Problemi, ki so se pojavljali na področju investicijske potrošnje v letu 1965, se bodo v določeni meri še ostreje odrazili v letu 1966. Po oceni rezultatov gospodarjenja v letu 1965 in predvidenem razvoju v letu 1966 računamo, da bodo za investicije na področju gospodarstva razpoložljiva naslednja sredstva:

— v tekočih cenah

— v tisoč din

Industrija	61.192
Kmetijstvo	1.110
Gradbeništvo	725
Trgovina	655

— v tekočih cenah

— v tisoč din

	1965	1966	Indeks
Investicije v gospodarstvu	101.282	120.421	118,9
— v osnovna sredstva	56.764	71.896	126,6
— v obratna sredstva	44.518	48.525	109,0
Negospodarske investicije	21.800	14.558	66,8
Skupaj sredstva	123.082	134.979	109,6

EKONOMSKI ODNOSI Z INOZEMSTVOM

Izvoz

Skupna vrednost izvoza industrijskih izdelkov je znašala v letu 1965 900.050 \$ ali 1.125.062.500 starih dinarjev. V primerjavi z letom 1964 se je vrednost izvoza v letu 1965 povečala za 114,7%. Letni plan izvoza je presežen za 24%.

Eden osnovnih razlogov za večji izvoz, ki je bil dosežen kljub omejevanju uvoza in relativno skromnejši rasti proizvodnje, je uveljavljen sistem povezovanja uvoza z izvozom, ki je gospodarske organizacije preusmeril na večjo prodajo na tuja tržišča, da bi si s tem zagotovila za uvoz potrebna devizna sredstva.

Hitrejši porast nedokončane proizvodnje od celotnih zalog je bil značilen že v preteklih letih, še bolj pa je prišel do izraza leta 1965, čeprav vpliva na to več činiteljev, je neustrezen sortiment zalog surovin in materiala brez dvoma osnovni razlog, ki je onemogočal podjetjem hitrejšo finalizacijo proizvodnje in po nepotrebnem vezal znatna sredstva, ki bi jih delovne organizacije lahko bolj koristno uporabile.

2. Ukrepi za vsklajevanje vseh oblik potrošnje z razpoložljivimi materialnimi možnostmi so se v letu 1965 v največji meri odrazili na področju vlaganj v osnovna sredstva.

S spremembo v odnosih cen in pariteto dinarja so se občutno zvišale cene na investicijskem tržišču. Po izračunih je znašalo to zvišanje nasproti cenam v mesecu juliju 1965 okoli 24%, kar je dodatno vplivalo na zmanjšanje fizičnega obsega vlaganj v osnovna sredstva na vseh področjih.

Vlaganja v osnovna sredstva v letu 1965 nasproti letu 1964 so se realizirala v naslednjih razmerjih:

— v tekočih cenah

— v tisoč din

	1964	1965	Indeks
— negospodarska področja	49.398	56.764	114,9
— gospodarska področja	25.586	21.800	88,7
Vsa področja skupaj	73.984	78.564	106,2

Gostinstvo	227
Obrt	587
Promet	7.400
Skupaj osnovna sredstva	71.896
Skupaj za obratna sredstva	48.525
Skupaj naložene v osnovna in obratna sredstva	120.421

Na podlagi razpoložljivih podatkov gospodarskih organizacij se bodo naložbe v osnovna sredstva formirala iz naslednjih virov:

— v tekočih cenah

— v tisoč din

Sredstva gospodarskih org	31.520
— amortizacija	34.760
— poslovni sklad	4.161
Sredstva federacije	4.371
Sredstva republike	15.444
Bančna sredstva	13.160
Skupaj za osnovna sredstva	71.896

Hkrati s sredstvi za investicije v gospodarstvu pa se bodo pri gospodarskih organizacijah formirala še sredstva za vlaganja na področju družbenega standarda iz 4% prispevka za stanovanjsko izgradnjo in sredstev sklada skupne porabe.

Cenimo, da bodo gospodarske organizacije iz sredstev sklada skupne porabe namenile za investicije približno enak znesek kot v letu 1965 to je okoli 500 milijonov starih dinarjev. Sredstva stanovanjskega prispevka cenimo na okoli 724 milijonov starih dinarjev.

Skupna razpoložljiva sredstva za investicije v osnovna in obratna sredstva v gospodarstvu in negospodarstvu v letu 1965 bi bila naslednja:

— v tekočih cenah

— v tisoč din

	1965	1966	Indeks
Investicije v gospodarstvu	101.282	120.421	118,9
— v osnovna sredstva	56.764	71.896	126,6
— v obratna sredstva	44.518	48.525	109,0
Negospodarske investicije	21.800	14.558	66,8
Skupaj sredstva	123.082	134.979	109,6

Delež izvoza v skupni industrijski proizvodnji se je povzpelo od 2,7% v letu 1964 na 5,6% v letu 1965.

Brez dvoma je k takšni orientaciji prispevala tudi težnja za hitrim vnovčenjem blaga, posebno ker so zaostreni pogoji kreditiranja obratnih sredstev in naraščanja zalog neprodanega blaga zmanjšali plačilno sposobnost domačih kupcev.

Regionalna usmerjenost izvoza je bila ugodna. Delež izvoza na konvertibilna področja je znašal 84% in v vzhodnoevropske države 15% in na ostala klirinška področja 1%.

V izvozu so posamezne gospodarske organizacije dosegle naslednje uspehe:

(Nadaljevanje na 12. strani)

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

v dolarjih

	Izvoz 1964	Plan izvoza 1965	Indeksi		Struktura v %	
			Izvoz 1965	1964 1965		
Rudnik lignita	32.775	—	40.470	—	123,5	3,3
TGO »Gorenje«	127.673	300.000	572.683	190,9	448,6	47,0
»Galanterija«	16.596	—	2.851	—	17,5	0,2
LIK Soštanj	106.332	96.000	85.272	88,8	80,2	7,2
Tovarna usnja	135.872	330.000	198.774	60,2	146,3	16,3
Skupaj izvoz	419.248	726.000	900.050	124,0	214,7	74,0
Kmetijska zadruga	374.000	—	318.000	—	85,0	26,0
Skupaj	793.248	726.000	1.218.050	167,8	153,5	100,0

Tudi v letu 1966 pričakujemo, da bodo splošni gospodarski pogoji pospeševali razvoj zunanjetrgovinske menjave ter pripomogli k nadaljnjemu zboljšanju odnosov med uvozom in izvozom. Za ugotovitev dinamičnega gospodarskega razvoja je še naprej potrebno, da se izvoz povečuje hitreje od proizvodnje.

Predvideni devizni režim v letu 1966 daje izvoznim gospodarskim organizacijam, katerih izvoz na konvertibilna področja je večji od uvoza, prednost pri preskrbovanju z deviznimi sredstvi. Gospodarskim organizacijam, ki pa so v menjavi s tem področjem pasivne, sistem zagotavlja konvertibilna sredstva le v mejah splošnega deviznega polja. Na večjo vsklajenost menjave s tujino po posameznih valutnih področjih naj bi vplival tudi ukrep,

na osnovi katerega bi gospodarske organizacije razpolagale s tisto vrsto deviz, ki jo ustvarjajo z izvozom.

Nadaljnja sprememba, ki je predvidena v deviznem režimu, je uvedba deviznih računov. Gospodarske organizacije bodo na teh računih lahko obdržale pripadajoči del deviznega priliva, ki je potreben za kritje s pogodbo predvidenega uvoza.

V novih pogojih bo na izvoz vplivala večja prilagoditev teh odnosov med domačimi cenami in cenami v mednarodni menjavi ter nova pariteta dinarja.

Gospodarske organizacije ocenjujejo, da obstojajo pogoji za povečanje izvoza v letu 1966 za okoli 118,6 %.

v dolarjih

	1965	1966	Indeksi
Rudnik lignita Velenje	40.470	46.000	113,6
TGO »Gorenje« Velenje	572.683	1.500.000	381,8
»Galanterija« Soštanj	2.851	155.500	—
Les. ind. kombinat Soštanj	85.272	66.240	77,7
Tovarna usnja Soštanj	198.774	200.000	100,0
Skupaj izvoz industrije	900.050	1.967.740	218,6
Izvoz kmetijskih pridelkov	318.000	376.000	118,2
Skupaj izvoz	1.218.050	2.343.740	192,4

Kot kažejo podatki, bi izvoz v letu 1966 najbolj povečali TGO »Gorenje« Velenje in »Galanterija« Soštanj, medtem ko je izvoz pri ostalih industrijskih podjetjih predviden na približni ravni leta 1965.

Prizadevanja gospodarskih organizacij bi vsekakor morala biti osredotočena na višji nivo izvoza, da bi si zagotovile čimboljše preskrbljenost z uvoženimi materiali ter višjo raven gospodarske aktivnosti.

RAZVOJ IN PROBLEMI gospodarskih dejavnosti

1. Industrija

Odločna usmeritev na skladen razvoj proizvodnje in potrošnje, kot posledica ukrepov za stabilizacijo gospodarstva in ukrepov gospodarske reforme, je vplivala na znatno umirjenjši razvoj industrijske proizvodnje v letu 1965 v primerjavi s predhodnimi leti.

Ob zaostritvi problemov ekonomičnosti proizvodnje in večje produktivnosti dela so prišle v večji meri do izraza razne objektivne in subjektivne slabosti v gospodarskih organizacijah. Nasprotno se je pokazalo, da industrija ni bila dovolj pripravljena, da bi se hitreje prilagodila spremenjenim pogojem poslovanja in da bi hitreje reagirala na spremenjene tržne pogoje; prevelike zaloge, pogosto večje od plačilne sposobnosti, premajhna vlaganja v lastna obratna sredstva in njihovo slabo učinkovito izkoriščanje so v znatni meri vplivali na slabo likvidnost podjetij. Slabosti v organizaciji proizvodnje, slabosti povezava med podjetji in premajhno poslovno sodelovanje niso omogočali širše kooperacije in s tem tudi večje specializacije proizvodnje.

Cesto nepravilen odnos do strokovnih kadrov je zaviral izpopolnjevanje tehnologije, kar je imelo za posledico razmeroma nizko produktivnost dela. Po uveljavitvi reforme si sicer gospodarske organizacije prizadevajo, da bi v večji meri izkoristile obstoječe notranje rezerve vendar se še vedno preveč zanašajo na rešitve problemov od zunaj.

Med objektivne razloge ki so omejevali hitrejši rast proizvodnje, spada pomanjkanje osnovnih reprodukcijskih materialov in slaba preskrba s surovinami nadalje, omejevanje investicijske potrošnje in kreditov za obratna sredstva.

Ob takih pogojih poslovanja se je v letu 1965 povečal fizični obseg proizvodnje za okoli 6,3 %, namesto prvotno ocenjenih 10,2 %.

Primerjava porasta industrijske proizvodnje v prvih sedmih in v zadnjih petih mesecih leta 1965 z istimi obdobji leta 1964 kaže padanje dinamike rasti industrijske proizvodnje v obdobju po reformi.

Primerjava indeksov porasta industrijske proizvodnje za posamezna obdobja v letu 1965 z istimi obdobji v letu 1964 pokaže naslednjo sliko:

I—VII/65	VIII—XII/65	I—XII/65
I—VII/64	VIII—XII/64	I—XII/64

Industrijska proizvodnja	112,5	98,9	106,3
--------------------------	-------	------	-------

Globalno vzeto koncem leta 1965 še ni bilo opaziti znakov oživljanja rasti proizvodnje, nekoliko pa se je izboljšalo stanje v januarju in februarju 1966. V kolikor je to odraz trajnejše tendence k oživljanju rasti industrijske proizvodnje, bodo pokazali naslednji meseci. Mnogostranski napor v gospodarskih organizacijah za izboljšanje proizvodnje bi opravičevali optimistično predvidevanje.

Glavni izpad proizvodnje napram predvidevanjem v letu 1965 je bil pri Elektrarni Soštanj, »Galanteriji« Soštanj in Tovarni usnja Soštanj.

Izpad proizvodnje in strukturo proizvodnje ponazarja naslednja tabela:

	Delež v skupni industrijski proizvodnji	Plan 1965		Realizacija 1964	Realizacija 1965
		Plan 1964	Realizacija plana v letu 65		
Elektrarna Soštanj	18,5	99,8	88,2	88,0	
Rudnik lignita	39,0	101,6	104,9	106,6	
TGO »Gorenje«	28,3	171,4	104,4	179,0	
»Galanterija«	2,0	91,3	67,0	77,9	
»LIK« Soštanj	2,0	97,4	100,7	98,0	
Tovarna usnja	10,2	87,4	72,4	63,3	
Industrija skupaj	100,0	110,2	96,0	106,3	

Število zaposlenih v industriji je v letu 1965 poraslo za 3,5 %, produktivnost dela na osnovi fizičnega obsega proizvodnje pa le za 2,7 %. Produktivnost se je zmanjšala zlasti v mesecih po reformi.

V letu 1966 računajo gospodarske organizacije z možnostjo povečanja industrijske proizvodnje za 8,0 %, pri čemer bi se število zaposlenih povečalo za 2,9 % in produktivnost dela, računana na osnovi fizičnega obsega za 4,9 %.

Predvideno povečanje proizvodnje bo v veliki meri odvisno od povečanja industrijskega izvoza, ki naj bi v letu 1966 porasel za 118,6 %. Njegov delež v vrednosti industrijske proizvodnje bi se povečal od 5,6 % v letu 1965 na 11,3 % v letu 1966.

Stanje po posameznih industrijskih podjetjih.

1. **Elektrarna Soštanj** je dosegla v letu 1965 za 12 % nižjo proizvodnjo kot v letu 1964. Termoelektrarne so na splošno obratovala z zmanjšanjem kapacitet, ker je bilo njihovo obratovanje omejeno zaradi visoke proizvodnje elektrarn in pogodbenega uvoza iz Avstrije, ki je bil preračunan na srednje vodno leto.

Na podlagi večletnega povprečja se v letu 1966 ne računa s tako ugodnimi hidrološkimi okoliščinami zato se predvideva boljše izkoriščanje termoelektrarn. V Elektrarni Soštanj je predvidena za 3,2 % višja proizvodnja, kot je bila dosežena v letu 1965.

2. **Proizvodnja v Rudniku lignita Velenje** se je v letu 1965 povečala za 6,6 % oziroma za 207.765 ton lignita.

V letu 1965 so se v rudniku izvajali poskusi z mehaniziranim odkopavanjem, ki naj bi v prihodnje prinesli k zmanjšanju potrebne delovne sile.

Proizvodnja so v letu 1965 ovirale težje odkopne prilike na vzhodnem odkopnem polju. Primanjkovala je elektrooprema za jamo, jekleno oporje, rudarski kabli, betonsko železo, pločevina in cement.

Težave je povzročalo tudi pomanjkanje deviznih sredstev za reprodukcijski material, posebno še za jekleno oporje, ki ga ni mogoče dobiti v domačih tovarnah.

Rudnik je imel velike težave tudi z obratnimi sredstvi za železno podgradno v jami, ki se smatra kot reprodukcijski material. Na kritično situacijo obratnih sredstev so vplivale povišane cene za reprodukcijski material in višje prodajne cene za premog, čemur ni sledilo skladno povečanje obratnih sredstev.

V letu 1966 se pričakuje povečanje proizvodnje pri Rudniku lignita Velenje za 3,6 %.

Da bi mogli zagotoviti perspektivno porabo lignita, na katero računajo termoelektrarne, ki so v gradnji (Toplana v Ljubljani v letu 1966 200.000 ton, v letu 1967 nadaljnjih 380.000 ton, TE Soštanj B v letu 1970 1.000.000 ton) bi bilo potrebno povečati vlaganja v Rudnik lignita Velenje že v letu 1966 oziroma pravočasno zagotoviti dodatne kapacitete za proizvodnjo, da ne bi bila ogrožena preskrba novih termoelektrarn. Rudnik lignita računa, da bodo v letu 1966 v ta namen zagotovljena sredstva federacije in republike v višini 1,9 milijarde starih dinarjev (za izgradnjo jame Škale) in 2,5 milijarde starih dinarjev lastnih sredstev rudnika.

3. **Tovarna gospodinjstve opreme »Gorenje« Velenje** je v letu 1965 povečala proizvodnjo za 79 %. Proizvodnja je kljub nekaterim težavam, ki se kažejo zlasti v oskrbi s pločevino in elektromaterialom, potekala brez zastojev. Tudi TGO »Gorenje« je imela velike težave glede obratnih sredstev, ki se kažejo kot posledica velikega povečanja obsega proizvodnje, kateremu adekvatno ni sledilo povečanje obratnih sredstev. V letu 1966 namerava podjetje pristopiti k nadaljnjemu povečanju proizvodnih kapacitet, t. j. k rekonstrukciji proizvodnih naprav in razširitvi obstoječih proizvodnih prostorov še za nadaljnjih 12.700 m².

Razširitev proizvodnih kapacitet bo omogočila še nadaljnjo rast proizvodnje oziroma velikoserijsko proizvodnjo. Za izvedbo predvidene naloge bo podjetje potrebovalo 3,9

milijard starih dinarjev, od tega v letu 1966 2,3 milijarde, ostanek pa postopoma v letih 1967 — 1970. Za realizacijo srednjeročnega programa obstojijo možnosti za najetje kredita po mednarodnem sporazumu med Italijo in Jugoslavijo oziroma s Češko. Lastna vlaganja bi znašala v etapah 1,7 milijarde starih dinarjev. Z razširitvijo proizvodnih kapacitet bi podjetje že v letu 1966 doseglo skoraj enkratno povečanje proizvodnje, do leta 1970 pa bi se vrednost proizvodnje oziroma bruto produkta povečala za petkrat in bi se podjetje uvrstilo med največje proizvajalce gospodinskih aparatov na jugoslovanskem tržišču.

Podjetje namerava v letu 1966 povečati predvsem proizvodnjo plinskih štedilnikov, električnih štedilnikov, štedilnikov plin—elektrika in pralnih strojev.

4. **Tovarna pohištvenega okovja, gumbov in pisarniškega pribora iz plastičnih mas »Galanterija« Soštanj** je dosegla v letu 1965 za 22 % nižjo proizvodnjo, pa tudi celotni poslovni uspeh je slabši kot v letu 1964.

Proizvodnja v tem podjetju je odvisna predvsem od naročil, ki pa so bila zaradi velike konjunktura na tržišču tako v pogledu količine, cene ter kvalitete kot nezadovoljive (komercialne službe podjetja manjša kot v letu 1964).

Podjetje je v letu 1965 odprlo novi obrat »poliester« ter ga opremilo z novimi polavtomatiziranimi in avtomatiziranimi stroji. Vrednost novih strojev in opreme je znašala 66,7 milijonov starih dinarjev. Ob otvoritvi novega obrata pa podjetje ni imelo izdelanega tehnološkega postopka kakor tudi ne strokovnega kadra za vodenje obrata, kar je vplivalo na proizvodnjo, ki je v zadnjem tromesečju leta 1965 dosegla komaj 11 % planiranega obsega. Podjetje je najelo devizni investicijski kredit in se je obvezalo za izvoz na konvertibilna področja v višini 215.000 \$. Poleg tega bi moralo letno ustvariti 58.266 \$ neto deviznega efekta v dobi treh let, s katerim bi odplačalo devizni kredit. V kolikor podjetje izvoza in deviznega efekta ne doseže, mora plačati penale v višini 20 %, za nepravčasno odplačilo deviznega kredita pa razen rednih obresti v višini 8 % še zamudne obresti v višini 8 %, ki se obračunavajo v devizah.

Ker je bilo poslovno stanje v podjetju leta 1965 zelo kritično — novi obrat ni dajal predvidene proizvodnje, pa tudi v starih obratih je bila proizvodnja nižja kot v letu 1964 — je bila v decembru v podjetju uvedena prisilna uprava.

Za leto 1966 je podjetje predvidelo skoraj za enkrat večji obseg proizvodnje, kot v letu 1965, predvsem na račun novega poliesterkega obrata, pa tudi v starih obratih nameravajo povečati proizvodnjo.

5. **Dosežena proizvodnja pri Lesni industrijskem kombinatu Soštanj** je bila v letu 1965 za 2 % nižja kot v letu 1964. Predvsem se je zmanjšal obseg proizvodnje žaganega lesa, stavbnega pohištva in lesene embalaže. Glavni dobavitelj hlođovine je Gozdno gospodarstvo Nazarje, ki je v poslovnem letu 1965 dobavilo 7.120 m³ v Gozdno gospodarstvo Slovenjgradec, ki je dobavilo 1.519 m³ hlođovine.

Prodajne cene za rezan les pred reformo niso bile vsklajene s cenami gozdnih sortimentov. Po reformi se je to neskladje med cenami nekoliko omililo, vendar še vedno obstojajo znatna nesorazmerja. Tako so cene gozdnih sortimentov porastle kar za 43 %, celuloznemu lesu pa celo za 46 %, prodajne cene rezanega lesa pa so se povečale le za 20 % in cene stavbenemu mizarstvu za 5 %, kar je vplivalo na slabši rezultat poslovanja podjetja.

V letu 1966 računa podjetje s približno enakim obsegom proizvodnje kot ga je doseglo v letu 1965. Računa z nekoliko manjšo proizvodnjo žaganega lesa in nekoliko večjo proizvodnjo stavbenega pohištva in lesene embalaže.

6. **Tovarna usnja v Soštanju** je dosegla v letu 1965 za 36,7 % nižjo proizvodnjo kot v letu 1964.

Količinski plan proizvodnje za leto 1965 je baziral na 16,3 tonah dnevnega namoka. V mesecu maju se je izkazalo, da planskih predvidevanj ne bo mogoče doseči predvsem zaradi pomanjkanja osnovne surovine — surovih kož. Zaloge surovin so se naglo zmanjševale, zato je v proizvodnji prišlo do večjega izpada namoka. Ta pojav je vplival, da so se občutno znižale tudi zaloge nedokončane proizvodnje.

Zaradi splošnega pomanjkanja surovih kož oziroma zaradi zaostrite situacije na domačem tržišču in visokih cen domačih kož je bilo podjetje primorano zmanjšati nakup kož na domačem tržišču. Ker ni bilo izglede, da bi se stanje v bližnji bodočnosti izboljšalo, je podjetje prvotni plan proizvodnje korigiralo na 13 tonski dnevni namok.

Podjetje je proizvodnjo med letom prilagajalo potrebam domačega in tujega trga ne glede na proizvodni plan. Proizvajalo je predvsem tiste artikule za katere je bila surovina najbolj primerna in zanimiva v pogledu rentabilitetnega računa. S prodajo svojih proizvodov podjetje v letu 1965 ni imelo težav, saj je bilo povpraševanje na tržišču veliko večje kot ponudba. Ob uveljavitvi predpisov v zvezi z gospodarsko reformo je bilo dovoljeno povišanje cen izdelkov pri teletjem in junčjem usnju za 25 %. To povišanje pa ne zadostuje za rentabilno poslovanje podjetja, saj so bile cene za uvožene kože vse leto višje za 20 %, pa tudi cene domačih kož niso v skladu s cenami usnja, posebno zaradi tega, ker je na tržišču pomanjkanje kož. Podjetje je imelo na začetku leta na zalogi večje količine podplatnega usnja, po katerem ni bilo povpraševanja od strani kupcev. Pomanjkanje surovin in s tem v zvezi manjša proizvodnja je napolnila kupce, da so omilili kriterije pri nakupu usnja. Na splošno so se zaloge vseh vrst usnja zmanjšale, kar je bila posledica velikega povpraševanja po usnju. Podjetje je poslovno leto 1965 zaključilo pozitivno, saj poleg sredstev za osebne dohodke izkazuje še 151 milijonov starih dinarjev sredstev za sklade, medtem ko je leto 1964 zaključilo s poslovno izgubo.

Podjetje računa v letu 1966 s približno enakim obsegom proizvodnje kot ga je doseglo v letu 1965, ker ni pričakovati bistveno boljše oskrbe s surovimi kožami.

Kmetijstvo in gospodarstvo

1. **Plan kmetijske proizvodnje** za leto 1965 je predvideval za 5,7 % povečanje fizičnega obsega v kmetijstvu. Zaradi neugodnih vremenskih razmer, predvsem nizke proizvodnje hmelja in slabe sadne letine, predvidenega povečanja ni bilo mogoče doseči. V živinorejski proizvodnji so bili doseženi dobri rezultati. Predvsem se je povečal stalez živine v pitanju v lastni proizvodnji družbenega sektorja in v kooperacijski proizvodnji. Povečal pa se je tudi stalez plemenske živine in proizvodnja mleka zaradi izvedbe akcije nabave plemenske živine in regresiranja nabave. Kmetijska statistična služba ocenjuje, da je bil celotni obseg kmetijske proizvodnje v občini za 6 % nižji kot v letu 1964.

Na padec kmetijske proizvodnje pa so poleg neugodnih vremenskih razmer vplivali tudi drugi vzroki, kot nezadovoljiva uporaba kemičnih sredstev, nezadostna opremljenost s kmetijskimi stroji in orodjem, neurejenost kmetijskega tržišča in podobno.

Padec proizvodnje v sadjarstvu ni samo posledica vremenskih razmer, temveč je vzrok v nenehnem propadanju sadnega drevja, ki se dovolj ne neguje in obnavlja. V zaščiti proti boleznim in škodljivcem se v glavnem izvaja zimsko škropljenje, dočim se letnemu škropljenju, ki najbolj vpliva na donos ne poseveča dovolj skrb.

Družbeni plan je predvideval podružbljanje površin v ravninskem predelu. Ta akcija se je sicer izvajala, vendar brez večjega uspeha. Izvajala se je arondacija na manjših kompleksih. Proizvodno sodelovanje ter usmerjanje proizvodnje v zasebnem sektorju, kjer podružbljanje ne pride v poštev, je skoraj popolnoma urejeno v obrobni predelih. Potrebno pa je na osnovi produktivne pravilno pristopiti k reševanju problemov v hribovitih predelih občine. Kooperacija dobiva vedno večji pomen v nadaljnjem razvoju in preobrazbi kmetijske dejavnosti s ciljem, da se doseže čim večja blagovna proizvodnja.

(Nadaljevanje na naslednji strani)

ANALIZA

razvoja občine Velenje v letu 1965 in ocena možnosti razvoja v letu 1966.

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

V živinorejski proizvodnji je v letu 1965 pogodbeno sodelovalo 69 proizvajalcev in oddalo 55.000 kg pitane živine. To sodelovanje bi se vsekakor moralo še bolj razširiti. Predvsem bi bilo treba odpraviti vzroke, ki zavirajo hitrejši razvoj pogodbenega sodelovanja, kot so pomanjkanje finančnih sredstev, mehanizacije, delovne sile, slaba kvaliteta živine, nezadostna razglednost pogodbenih sodelavcev in nesigurnost v cenah teh proizvodov.

Analiza pogojev nadaljnega gospodarjenja v kmetijstvu nakazuje boljše izkoriščanje vseh proizvodnih možnosti tako v družbenem kot zasebnem sektorju. Z vključevanjem individualnih proizvajalcev v pogodbeno sodelovanje z istočasnim usmerjenjem v specializirano proizvodnjo ter s preskrbo kmetov s potrebno drobnomehanizacijo, ki je najna za izboljšanje kmetijske tehnologije je možno aktivirati neizkoriščene možnosti v zasebnem sektorju. Družbeni sektor pa se bo v letu 1966 usmeril v intenzivnejše gospodarjenje na že obstoječih družbenih zemljiščih.

Pričakovati smemo, da bodo tudi ugodnejši in stabilnejši odnosi v cenah stimulatивно vplivali na povečanje proizvodnje v zasebnem sektorju. V strukturi njivskih površin, predvsem v hribovitih predelih, je potrebna preusmeritev v proizvodnjo krmskih rastlin zaradi enako merniške živinorejske proizvodnje skozi vse leto. Na podlagi hlevskih kapacitet obstojajo možnosti nadaljnega povečanja proizvodnje v živinoreji. Proizvodnja mesa (pogovena z vzporedno povečano proizvodnjo krme) postaja čedalje bolj pomemben vir dohodka, predvsem v hribovitih predelih.

Gradbeništvo

Usmeritev na stabilizacijo gospodarskih gibanj je že ob koncu leta 1964 in v prvem polletju 1965 vplivala na gradbeno proizvodnjo. Mirnejša investicijska potrošnja je

	1964		1965		Indeks
	vredn.	str.	vredn.	str.	
»Vegrad«	13.114	38,8	15.829	41,9	120,7
Gradbeni obrat	19.222	56,9	20.056	53,0	104,3
»Oljka«	1.431	4,3	1.927	5,1	134,7
Skupaj	33.767	100,0	37.812	100,0	112,0

Nominalnemu povečanju obsega gradbene dejavnosti pa je sledilo povečanje števila zaposlenih za 13,8% in povečanje števila opravljenih delovnih ur za 18,3%, kar kaže na

	1964		1965		Indeksi
	št. zaposl.	oprav. ure	št. zaposl.	oprav. ure	
»Vegrad«	493	588.392	542	667.918	119,9 113,5
Gradb. obrat	487	769.223	577	939.424	118,5 122,1
»Oljka«	178	118.659	199	138.876	111,8 117,0
Skupaj	1.158	1.476.274	1.318	1.746.218	113,8 118,3

Nižjo produktivnost izkazuje predvsem Gradbeni obrat RLV, kar vpliva na padec produktivnosti v celotnem gradbeništvu.

Oskrba z osnovnim gradbenim materialom je bila nezadovoljiva. Primanjkovalo je predvsem betonskega železa, delno tudi cementa, opeke, salonične kritine, pocinkane pločevine, lesa profilnega železa in stekla. Ocenjuje se, da so bile cene v gradbeništvu v letu 1965 za 18% višje od leta 1964. Na porast cen so vplivale zlasti podražitve gradbenega materiala in prevoznih storitev.

Z združitvijo Splošnega gradbenega podjetja »Vegrad« Velenje in Gradbenega obrata Rudnika lignita Velenje s 1. 1. 1966 obstoja na območju občine le eno močnejše gradbeno podjetje in pa gradbena skupina v okviru Obrtno gradbeno proizvodnega podjetja v Smartnem ob Paki. Gradbeno podjetje se bo moralo bolj kot doslej prilagajati delovanju tržnih zakonitosti. V pogojih večje usklajenosti med ponudbo in povpraševanjem je pričakovati, da se bodo na gradbenem tržišču uvelja-

Ob takih predvidevanjih ter v odnosu na slabo proizvodnjo v letu 1965 je mogoče povečati fizični obseg kmetijske proizvodnje na okrog 8%, in sicer v družbenem sektorju za 13%, v zasebnem sektorju pa za okoli 7%.

Ceprav se v kmetijski proizvodnji vidno večja udeležba družbenega sektorja, s to proizvodnjo še ni mogoče regulirati trga oziroma cen ter je krepitev proizvodnega sodelovanja nujen izhod za kritje potreb po kmetijskih proizvodih na domačem tržišču in pri izvozu.

Predpogoj za specializirano proizvodnjo v hribovitih predelih je tudi adaptacija gospodarskih poslopij in nabava potrebnih strojev in drobnega orodja. Investicije v družbenem sektorju bodo imele v letu 1966 nekoliko večji obseg kot v preteklih letih, sredstva se bodo vlagala predvsem v obnovo hmeljišč, hlevov in strojnega parka. Za povečanje kmetijske proizvodnje na območju občine Velenje so podane realne možnosti. Za organizacijo celotne kmetijske proizvodnje skrbi Kmetijska zadruga Soštanj (za lastno proizvodnjo in proizvodnjo v zasebnem sektorju). Za pogodbeno sodelovanje je treba določiti ljudi, ki imajo dovolj strokovnega znanja in so tudi sposobni, to znanje prenesti na individualnega proizvajalca.

2. Gozdarska proizvodnja ter gozdno-gojitvena dela se izvajajo na podlagi potrjenih gozdno-gospodarskih načrtov. Planirani obseg sečnje in gozdno-gojitvenih del je bil v letu 1965 v celoti izvršen.

Za leto 1966 je predvidena nekoliko višja sečnja, kot je bila dosežena v letu 1965, pa tudi za gozdno-gojitvena dela (obnova in nega gozdov) v zasebnem sektorju so predvidena višja sredstva.

vplivala, da se je nominalna vrednost opravljenih gradbenih del v letu 1965 sicer povečala za 12%, toda realni obseg vrednosti gradbenih del je manjši kot v letu 1964.

Po posameznih gradbenih podjetjih je bila gradbena dejavnost naslednja:

	— v tekočih cenah		— v tisoč din	
	1964	1965	1964	1965
»Vegrad«	13.114	15.829	38,8	41,9
Gradbeni obrat	19.222	20.056	56,9	53,0
»Oljka«	1.431	1.927	4,3	5,1
Skupaj	33.767	37.812	100,0	100,0

precejšen padec produktivnosti dela v gradbeništvu.

Število zaposlenih in število opravljenih delovnih ur kažejo tilo podatki:

	1964		1965		Indeksi
	št. zaposl.	oprav. ure	št. zaposl.	oprav. ure	
»Vegrad«	493	588.392	542	667.918	119,9 113,5
Gradb. obrat	487	769.223	577	939.424	118,5 122,1
»Oljka«	178	118.659	199	138.876	111,8 117,0
Skupaj	1.158	1.476.274	1.318	1.746.218	113,8 118,3

vila predvsem tista podjetja, ki bodo s povečanjem produktivnosti dela in z učinkovitejšim izkoriščanjem notranjih rezerv ter spodbudnejšim sistemom notranje delitve dohodka pospeševala prehod na intenzivno gospodarjenje. Povečanje produktivnosti in ekonomičnosti poslovanja v gradbenih podjetjih bo nujno tudi zaradi predvidenega doslednega pogodbenega uveljavljanja fiksnih cen in rokov izgradnje. Da bi mogla podjetja racionalnejše poslovati, bi morala v čim večji meri prevzemati delo na večjih kompleksih po sodobnih sistemih graditve, kar bo tudi v gradbeništvu zahtevalo večje uveljavljanje kooperacije in integrirane proizvodnje.

Nadaljnji razvoj racionalne stanovanjske graditve bo v veliki meri odvisen od možnosti gradnje stanovanj za trg na večjih kompleksih in pravočasni rešitvi kreditiranja stanovanjske gradnje za trg ter od ureditve finančno-kreditnega sistema za nakup stanovanj po posameznih kupcih.

Blagovni promet in turizem

1. Promet trgovine v letu 1965 je treba obravnavati ločeno za čas pred in po uvedbi gospodarske reforme. Ukrepi za izvajanje gospodarske reforme so namreč močno vplivali na tržišče. V mesecih pred reformo je bil promet v trgovini na drobno nadpovprečen. Po uvedbi reforme je promet trgovine padel in je bil po

fizičnem obsegu nižji kot v istem obdobju leta 1964. Delna normalizacija je nastopila šele proti koncu leta.

Promet blaga trgovine na drobno po tekočih in stalnih cenah, prikazan ločeno za čas pred in po uvedbi reforme, je bil naslednji:

	— v tisoč din		
	1964	1965	Indeks
Promet po tekočih cenah			
januar — julij	25.080	36.130	144,0
avgust — december	24.253	36.609	150,1
Skupaj	49.333	72.739	147,4
Promet pa stalnih cenah			
januar — julij	25.080	29.012	115,7
avgust — december	24.253	19.769	81,5
Skupaj	49.333	48.781	98,8

Gornji pregled kaže, da je trgovina črpala kupno moč prebivalstva v približno enaki meri v času pred in po uvedbi gospodarske reforme s tem, da je bilo po reformi plasirano za okoli 20% manj blaga kot v istem obdobju leta 1964. Razlika gre na račun porasta cen. Prodaja blaga po trgovskih gospodarskih organizacijah je bila v letu 1965 udeležena s 68%, prodaja industrijskih in drugih gospodarskih organizacij, ki imajo svojo maloprodajno trgovsko mrežo v naši občini, pa z 32%. V primerjavi z letom 1964 je nekoliko bolj porastel promet v prodajalnih trgovskih organizacij kot v prodajalnih proizvajalnih organizacij.

V letu 1965 se zaloge blaga v trgovini na drobno niso gibale skladno s prometom ter so bile prenižane in desortirane. Primerjava prometa in zalog v letu 1965 je naslednja:

	— v indeksih nasproti istemu obdobju leta 1964	
	Promet	Zaloge
januar — julij	144,0	126,4
avgust — december	150,1	143,5
Skupaj	147,4	136,8

Glede na stanje zalog v letu 1964 in že v prejšnjih letih, ko je bila založenost več ali manj nezadovoljiva in neprilagojena zahtevam trga, bi morale zaloge porasti z višjim odstotkom kot promet trgovine, da bi se založenost izboljšala. Pregled o zalozah trgovine ne da prave slike o založenosti tržišča. Masa zalog je lahko velika, vprašanje pa je, če te zaloge predstavljajo blago, po katerem je povpraševanje. V letu 1965

ANALIZA

razvoja občine Velenje v letu 1965 in ocena možnosti razvoja v letu 1966.

je bila večja deficitarnost na trgu z industrijskim blagom kot pri živilih.

Prenizke zaloge niso samo posledica premajhne in tržišču neprilagojene proizvodnje ter premajhnega uvoza blaga za široko potrošnjo, temveč tudi posledica premajhnih obratnih sredstev oziroma sistema dodeljevanja obratnih sredstev trgovini. Trgovska podjetja so za nabavo blaga dobivala občasne kredite. Poleg določenih težav v kreditiranju imajo tudi administrativne omejitve na področju cen in marž negativne posledice v razvijanju večje poslovnosti in trgovini, zavirajo formiranje povprečnih cen na osnovi širšega razpona cen glede na kvaliteto posameznih proizvodov, to je od visokih cen za atraktivne kvalitete do zelo nizkih cen za nekurantno, nemodno oziroma nekvalitetno blago. Tako bi trgovina tudi lažje vplivala na hitrejšo reagiranje proizvodnje v pogledu novih proizvodov, asortimana, kakovosti itd.

Nekaterih industrijskih proizvodov je primanjkovalo v večji ali manjši meri vse leto, drugih pa občasno. Založenost je bila nezadovoljiva v tekstilni stroki, kjer je primanjkovalo boljših vrst kamgarov, volnenega blaga za ženske obleke in plašče, blaga iz umetnih vlaken itd. Nezadovoljiva je bila tudi izbira obutve glede na sezono in modo. Pri nekaterih vrstah gradbenega materiala je bila deficitarnost stalna, čeprav je bilo povpraševanje nekoliko manjše zaradi zmanjšanja investicijskih kreditov. To velja za betonsko železo, gradbeni les, določene vrste opeke in podobno. Občasno je bilo pomanjkanje proizvodov iz kovinske in električne stroje, kar velja zlasti za avtomatične pralne stroje, manjše hladilnike in kuhinjsko posodo. Na trgu tudi ni bilo dovolj proizvodov iz gume kot na primer gum in zračnic za motorna kolesa. Slaba je bila izbira tudi nekaterih galanterijskih proizvodov kot gumbov, elastike in podobno.

Pri živilih je bila založenost bolj-

ša, vendar je občasno primanjkovalo predvsem blaga iz uvoza. Vedno ni bilo na zalogi rozin, nekaterih začimb, stalno primanjkujejo boljše vrste kave in riža. S kmetijskimi pridelki je bil trg še dokaj dobro založen, toda upravičena je bila kritika na račun kakovosti.

V letu 1965 ni bilo v trgovini bistvenih organizacijskih sprememb. Koncem leta 1965 so bila na območju občine 4 trgovska podjetja na drobno s skupno 27 prodajalnami in 40 ostalih prodajal.

V letu 1966 je pričakovati, da bo v skladu s povečanjem proizvodnje in osebne potrošnje porastel promet v trgovini na drobno za okrog 32% oziroma v realnem obsegu za 8 — 9%.

Gospodarski položaj trgovine po gospodarski reformi navaja na potrebo po integraciji, ki med drugim omogoča krepitev materialne osnove za modernizacijo, razširitev prodajnega prostora in sodobne organizacije prometa, kar naj bi upoštevala trgovske gospodarske organizacije v naši občini.

2. Na rezultate turistične sezone so v letu 1965 vplivale zlasti relativno slabe vremenske razmere in novi gospodarski ukrepi. V domačem turizmu, ki se je v prvih sedmih mesecih razvijal v okviru predvidevanj, je prišlo do zaostajanja po zvišanju cen turističnih storitev, tako da je bila letna realizacija po številu prenočitev za 2,8% nižja kot leta 1964 in ni dosegla stopnje, ki je bila predvidena za leto 1965. Turistični promet iz inozemstva je zlasti v predsezoni in v prvem mesecu sezone pokazal precejšnje povečanje, ki

je v kasnejših mesecih začelo pojemati, tako da je bilo število prenočitev tujih turistov v letu 1965 za 17,8% nižje kot v letu 1964. Skupni turistični promet je znašal v letu 1965 30.808 prenočitev, v letu 1964 pa 32.777 prenočitev, kar pomeni 6% zmanjšanje. Če pa k prikazanim prenočitvam prištejemo še mladinski turizem v višini 7.836 prenočitev, znašajo skupne prenočitve v občini v letu 1965 38.644 prenočitev, kar pomeni, da so se prenočitve v letu 1965 gibale na ravni leta 1964 z indeksom 99,2.

V letu 1965 izkazuje manjše število prenočitev predvsem Gostinsko podjetje »Paka«, ki je doseglo 75,4% in zasebni sektor, ki je dosegel 74,5% prenočitev leta 1964, medtem ko je v vseh ostalih gostinskih organizacijah, planinskih domovih in v mladinskem turizmu število prenočitev v primerjavi z letom 1964 porastlo. Zanimiva je tudi ugotovitev, da je število prenočitev tujih gostov porostlo predvsem v Mladinskem domu počitniške zveze (za 88,4%) in v zasebnem sektorju (za 25%), medtem ko je v vseh ostalih prenočitvenih zmogljivostih nižje, kot je bilo v letu 1964.

Tudi doba bivanja gostov se je od leta 1964 na leto 1965 skrajšala, saj je znašala v letu 1964 1,84 dneva, v letu 1965 pa 1,74 dneva. Če primerjamo dosežno število prenočitev z iztržkom za prenočitve, ugotovljamo, da so cene prenočitev v letu 1965 porastle za okrog 50%.

Struktura gostov je ostala približno ista kot je bila v prejšnjih letih. Med inozemskimi gosti je bilo največ Avstrijcev (okoli 60%), med ostalimi pa največ Italijanov.

Za Velenje je značilen močan izletniški turizem, žal pa se o teh enodnevni turističnih ne vodi nobena evidenca, da bi mogli spremljati gibanje na tem področju. Izletniški turizem bi bil vsekakor še večji, če bi bila dokončno urejena in modernizirana cesta Velenje—Slovenjgradec.

V letu 1965 so bile v občini Velenje naslednje prenočitvene kapacitete:

a) v okviru Turističnega društva Velenje	
Hotel »Paka«	117 ležišč
Weekend naselje	53 ležišč
Zasebne sobe	166 ležišč (158 novih)
Mladinski dom počitniške zveze	61 ležišč
Gostinsko podjetje »Pod gradom«	13 ležišč
Planinski dom na Paskom Kozjaku	30 ležišč
Skupaj	460 ležišč
b) v okviru Turističnega društva Soštanj	
Hotel »Kajuhov dom«	29 ležišč
Gostinsko podjetje »Sloga«	4 ležišča
Zasebne sobe	38 ležišč (30 novih)
Planinski dom na Slemenju	95 ležišč
Koča na Smrekovcu	64 ležišč
Skupaj	230 ležišč
Skupaj ležišča v občini	690 ležišč

Od vseh ležišč v občini je bilo v letu 1965 na novo pridobljenih 188 ležišč v privatnih sobah, s čimer so se prenočitvene zmogljivosti povečale za 37%. Omenjene zmogljivosti so bile pridobljene šele sredi leta oz. proti koncu sezone. Z lastniki privatnih sob so bile za oddajo sob turistom sklenjene pogodbe. Izvedena pa je bila tudi kategorizacija turističnih sob.

Propagandna dejavnost turističnih društev je bila pravilno in natančno usmerjena. Turistično društvo Velenje se je s propagandnim materialom udeležilo raznih velesejmov doma in v tujini. Založilo in izdalo je turistični letak v 400.000 izvodih v slovenskem, nemškem in italijanskem jeziku in pa novi prospekt Hotela »Pake« v 40.000 izvodih.

Na turizem so tudi ugodno vplivale razne turistične prireditve kot večer glasbe, petja in plesa, mednarodni plesni turnir, trgatav grozdja in podobno.

V letu 1966 ni pričakovati bistveno večjega turističnega prometa, kot je bil dosežen v letu 1965. Računamo, da se bo inozemski turizem povečal za okrog 16%. Pri domačem turizmu pa bo še vedno močan vpliv reformnih ukrepov in je treba računati z njegovo stagnacijo, tako da bi se skupni turistični promet v letu 1966 povečal za 7,7%. Za povečanje inozemskega turizma bo treba čimbolj izkoristiti obstoječe zmogljivosti. Cene in kvaliteto turističnih storitev, posebno penzijskih, je treba prilagoditi ravni na inozemskih turističnih tržiščih, intenzivirati turistično propagando in okrepiti poslovost gospodarskih organizacij, ki se ukvarjajo z inozemskim turizmom. Zaradi pričakovanega zastoja domačega turizma bo mogoče izko-

ristiti s tem nastale proste zmogljivosti za inozemski turizem in z diferenciranjem cen v času izven glavne turistične sezone doseči boljše izrabo zmogljivosti. Popestritev ponudbe turističnih storitev naj bi prispevala k povečanju povprečne dnevne potrošnje inozemskih turistov.

3. Promet v gostinstvu je od leta 1964 na leto 1965 nominalno porastel za 50,8% ob upoštevanju porasta cen v gostinstvu pa se je realni obseg prometa le malenkostno povečal.

Ob pravilnem gospodarjenju in komercialni politiki bi se moral gospodarski položaj gostinstva izboljšati, kar bi se odrazilo v povečanju lastnih skladov. V manjši meri velja to za tista podjetja, ki so močno obremenjena z anuitetami za nove naložbe. Pri določanju obrestne mere od poslovnih skladov za gostinstvo je občinska skupščina daša gostinskimi organizacijam priporočilo, da naj obračunajo minimalni znesek in ga dajo v svoj poslovni sklad.

Glede na pričakovano povečanje osebne potrošnje prebivalstva in večjo proizvodnjo se predvideva, da bi se promet v gostinstvu v letu 1966 povečal za okrog 20%.

Da bi gostinstvo lahko premostilo težave, ki izhajajo iz novih pogojev na trgu, bo moralo izboljšati organizacijo poslovanja in kvaliteto storitev ter bolj izkoristiti rezerve pri stroških materiala. Zaradi boljše preskrbe bo potrebno širše poslovno povezovanje z dejavnostmi, ki oskrbujejo gostinstvo, predvsem s podjetji živilske industrije in kmetijskimi organizacijami. K boljši kvaliteti storitev bi moralo prispevati tudi izboljšanje kvalifikacijske strukture gostinskih delavcev.

Obrtna dejavnost

Obrtne gospodarske organizacije so v letu 1965 doživljale podobne težave kot industrijske (pomanjkanje reprodukcijskega materiala, obratnih sredstev, zastoj v proizvodnji in prodaji), razlika je le v tem, da reformna nanje ni toliko vplivala v pozitivnem smislu kot na industrijo.

Tehnologija dela v večini obrtnih delavnic je napot industrijska, napot drobno obrtniška s precejšnjo ekstenzivnostjo dela, t. j. da je obseg proizvodnje v veliki meri odvisen od števila zaposlenih, ker je strojna opremljenost obrtnih gospodarskih organizacij sorazmerno še nizka. Kljub prej omenjenim težavam, s katerimi so se srečevale obrtne gospodarske organizacije v letu 1965, je obseg zaposlenosti v obrti relativno in absolutno najbolj porasel v primerjavi s ostalimi panogami gospodarstva (od 565 zaposlenih v letu 1964 na 602 zaposlena v letu 1965), kar pomeni, da so obrtne gospodarske organizacije tiste, ki se bodo v perspektivi najtežje prilagodile novim ostrejšim pogojem gospodarjenja, ko bodo ekonomski faktorji (produktivnost, ekonomičnost, ponudba in povpraševanje itd.) odločilni za uspešnost poslovanja. Takemu stanju v obrtništvu niso krive obrtne organizacije same, saj se v dosedanjih pogojih niso mogle bolje razvijati, ker nimajo niti potrebnih sredstev niti dovolj ustreznih kadrov.

V letu 1965 je bil dosežen nominalni porast obrtne proizvodnje za 35,6%, ob upoštevanju porasta cen obrtniških proizvodov in storitev in tudi surovin in reprodukcijskega materiala, pa lahko računamo, da se je realni obseg obrtne proizvodnje povečal le za 4 — 5%.

Zaradi povečanja kupne moči v preteklih letih so naraščale predvsem potrebe po različnih obrtniških storitvah po individualnem naročilu, okusu in visokokvalitetni izdelavi, ki jih industrija ne more zadovoljiti in

pa potrebe za vzdrževanje in popravilo trajnejših gospodinskih predmetov. Zmogljivosti za opravljanje takih storitev zaenkrat v občini zadostujejo, vendar hitrejši razvoj storitvene obrti ovira stalno pomanjkanje rezervnih delov in kritičnega materiala.

Proces vključevanja zasebnih obrtnikov v obrtno dejavnost se je v letu 1965 sicer nadaljeval, toda prepočasno. Ugotovljeno je, da se stanje v primerjavi s prejšnjimi leti izboljšuje. Tudi število oseb, ki opravljajo obrtno dejavnost kot stranski poklic, se je povečalo v primerjavi z letom 1964, vendar bi bilo potrebno tudi to dejavnost močnejše razširiti. V odloku o spremembah in dopolnitvah odloka o uvedbi in stopnjah občinskih prispevkov in davkov je Občinska skupščina Velenje za leto 1966 opustila plačevanja prispevka iz osebnega dohodka tiste zasebne obrtnike, ki so na novo začeli opravljati obrtno dejavnost in so za nabavo osnovnih sredstev investirali več kot 10.000 novih dinarjev.

Razvoj obrti bo v veliki meri odvisen tudi od potrebnega števila usposobljenih kadrov. Razvoj potrošne tehnike predmetov trajnejših vrednosti in razvoj motorizacije sta namreč ne samo povečala potrebo po kvalificiranih kadrih, temveč zahteva to področje povsem nove profile. Zato je potrebna pospešena odločna preusmeritev vzgoje strokovnih kadrov iz dosedanjega vajeniškega šolstva na sodoben koncept šolanja.

Na osnovi navedenega se predvideva porast proizvodnje in uslug v letu 1966 napram letu 1965 v družbenem sektorju za okoli 22%, v zasebnem za okoli 12%, za celotno obrtno dejavnost pa med 21 in 22%. Porast zaposlenih v družbenem sektorju se predvideva za okoli 17%, porast produktivnosti dela za okoli 5%.

RAZVOJ IN PROBLEMI NA PODROČJU DRUŽBENIH SLUŽB IN DRUGIH NEGOSPODARSKIH DEJAVNOSTI

Proračun

Ob sprejemanju proračuna občine Velenje za leto 1965 je bilo predvideno, da bodo znašali proračunski dohodki na območju občine 11.710.430 novih dinarjev.

Od meseca avgusta dalje, ko so bili uveljavljeni ukrepi gospodarske reforme, so bili z znatnim znižanjem družbenih prispevkov gospodarskih organizacij tudi zoženi okvirni proračunske potrebe. Znižanje sredstev proračuna je zahtevalo določene premike v potrošnji sprejete proračuna. Zato je bilo treba glede na nove pogoje in možnosti realizacije dohodkov pristopiti k rebalansu prvotnega proračuna in izvršiti spremembe v potrošnji. Rebalansirani dohodki proračuna so se z znižanjem prispevkov iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja in s spremembami višine nekaterih drugih dohodkov, predvsem občinskega prometnega davka, zmanjšali od prvotno predvidenih 11 milijonov 710.430 din na 10.775.930 novih dinarjev ali za 934.500 novih dinarjev. Tolično znižanje sredstev je zahtevalo vrsto ukrepov, ki naj pripomorejo spraviti potrošnjo v okvir predvidenih proračunskih dohodkov. V ta namen je bila izvršena

reorganizacija občinske uprave z zmanjšanjem zaposlenih in uvedeno varčevanje pri vseh koristnikih proračunskih sredstev.

Ob nespremenjenih instrumentih za oblikovanje proračunskih dohodkov, ki so bili uveljavljeni v letu 1965 z gospodarsko reformo in glede na predvideni porast osebnih dohodkov ter potrošnje predvidevamo, da bodo znašali v letu 1966 skupni proračunski dohodki, ki se formirajo na območju občine, okoli 10.886.970 novih dinarjev, kar je za 1,3% več od dosežene realizacije v letu 1965.

Ob upoštevanju porasta cen v drugem polletju 1965 in glede na valorizacijo osebnih dohodkov zaposlenih v družbenih službah in občinski upravi je porast predvidenih sredstev proračuna minimalen. Glede na znižano stopnjo prispevkov pa ni mogoče računati z večjimi dohodki, posebno še, ker so leti ocenjeni v maksimalni višini. Zato moramo v letu 1966 računati z znatnimi težkočami, ki se bodo pojavljale pri izvajanju občinskega proračuna.

V okviru predvidenih dohodkov proračuna občine Velenje za leto 1966 so planirani izdatki po glavnih namenih naslednji:

— v tisoč din

	Struktura v %				
	1965	1966	Indeks	1965	1966
— dejavnost šol	5.251.250	6.405.472	122,0	48,9	58,7
— kulturno prosvetna dejavnost	386.632	390.772	101,1	3,6	3,6
— socialno skrbstvo	555.766	669.695	120,5	5,2	6,2
— zdravstveno varstvo	99.523	74.616	75,0	0,9	0,7
— komunalna dejavnost	73.155	19.000	26,0	0,8	0,2
— delo državnih organov	2.001.282	1.890.525	94,5	18,6	17,3
— dejavnost krajevnih skupnosti	63.870	159.000	248,9	0,6	1,5
— dejavnost družbeno političnih organizacij	491.520	465.780	94,8	4,6	4,3
— negospodarske investicije	1.333.560	372.800	27,9	12,5	3,4
— gospodarski posegi	120.900	192.600	159,3	1,1	1,8
— vlaganja v rezervni sklad	268.210	106.010	39,5	2,3	1,0
— obveznosti iz preteklih let	31.340	85.070	271,4	0,3	0,8
— nerazporejeni dohodki	65.490	55.630	84,9	0,6	0,5
Skupaj izdatki	10.742.480	10.886.970	101,3	110,0	100,0

Podatki kažejo, da so v letu 1966 predvidena večja sredstva predvsem za dejavnost šol, za socialno skrbstvo, za dejavnost krajevnih skupnosti, za gospodarske panoge

Izobraževanje

Vzgojno izobraževalni zavodi v naši občini iz leta v leto povečujejo svojo dejavnost glede na prirast šoloobveznih otrok, ki je znašal v zadnjih 4 letih v osnovnošolski dejavnosti povprečno 130 otrok. Zato je treba tudi sredstva za to dejavnost iz leta v leto povečavati. V jeseni leta 1965 je začela delovati v Velenju gimnazija z dvema oddelkoma

in obveznosti iz preteklih let, medtem ko je za vse druge dejavnosti predvideno manj sredstev kot jih je bilo v letu 1965.

Investicije so predvidene le za opremo ambulante za malo kirurgijo in za ambulanto za poklicne bolezni oziroma dispanzer za medicino dela ter za nabavo rentgenskega aparata.

Bolnica za TBC Topolšica bo poslovala v mejah leta 1965, zunanjí obrat bo predvidoma celo nekoliko skrčila. Predvidena je ureditev centralne toplarne, ki bo ogrevala vse

s 67 dijaki, ki bo z novim šolskim letom 1966/67 pridobila še 2 oddelka oziroma se bo do šolskega leta 1968/69 popolno razvila z 9 oddelki. Vzoredno z razvojem tega zavoda bo potrebno vlagati sredstva in ustvarjati pogoje za verifikacijo. Z ustanovitvijo gimnazije je mladina Saleške doline mnogo pridobila, po drugi strani pa bo gimnazija kot kolektiv vplivala na aktivno kulturno in družbeno življenje Velenja.

Rudarski šolski center ima v svojem sestavu poklicno šolo za rudarje s 558 dijaki, poklicno šolo za rudarje strojnike s 130 dijaki, poklicno šolo za kovinarje s 86 dijaki, poklicno šolo za električarje s 73 dijaki in rudarsko tehniško šolo s 60 dijaki. Skupaj je bilo v začetku šolskega leta na tej šoli 907 dijakov. Rudarski šolski center je ob sodelovanju Rudnika lignita Velenje dosegel nagel vzpon tako po obsegu kot kvaliteti svojega dela. Ker je ta center glede na potrebe po kadrih dosegel svoj višek, bo z novim šolskim letom sprejel v rudarsko poklicno šolo manj dijakov, kar bo omogočilo kvalitetnejšo izbiro dijakov in še boljše delovanje šole.

Bolj problematično je izobraževanje prizadete mladine, ki se izobražuje v Posebni osnovni šoli Velenje. Šolo obiskuje 83 prizadetih otrok, v raznih zavodih pa jih je 13. Posebna osnovna šola Velenje nima lastnih prostorov, temveč gostuje. Ker obe osnovni šoli v Velenju močno prehajata v tretjo izmeno, bo težko, da bi še posebna šola bremenila njihove zmogljivosti, zato bi bilo treba čimprej rešiti vprašanje izgradnje posebne šole s potrebnimi prostori za bivanje otrok.

V letu 1965 so bila izvršena investicijska dela na podružničnih šolah

v Plešivcu in Skornem. Prav tako so bile pričete večje investicije na I. osnovni šoli Šoštanj in podružnični šoli Pesje, ki bodo tekom leta 1966 končane. Skupna vrednost investicij na omenjenih dveh šolah znaša 1.650.000 novih dinarjev, od česar bo v letu 1966 vloženo 600.000 novih dinarjev za opremo. S temi investicijami bo pridobljeno 138 šolskih sedežev. V letu 1965 je bilo v obnovi zgradbe vzgojno varstvene ustanove v Šoštanju vloženo 57.290 novih dinarjev. V proračunu sklada za šolstvo za leto 1966 je predvideno 30.000 novih dinarjev za vzdrževalna dela na šolah Cirkovce, Ravne in Sentilj, kjer bi stroški obnove znašali najmanj 250.000 novih dinarjev za vsako šolo.

Najbolj pereče vprašanje šolskega prostora je v Velenju, kjer je na obeh osnovnih šolah pouk v treh izmenah in bi že sedaj potrebovali tretjo osnovno šolo z 19 učilnicami. Rešeno tudi ni vprašanje telovadnic, saj so 3 šole brez teh, predvidena pa je gradnja telovadnice pri Rudarsko šolskem centru.

Vprašanje otroškega varstva je pereče predvsem v Velenju. Zato se bo v letu 1966 prispevalo k realizaciji načrta za gradnjo otroškega vrtca. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev bo potrebna etapna gradnja, pri čemer bi morale sodelovati vse delovne organizacije, ki so zainteresirane za varstvo otrok svojih delavcev. Z manjšimi sredstvi bi mogli organizirati varstvo šolske mladine tudi v Topolšici in Smartnem ob Paki, pri čemer bi prav tako morale sodelovati delovne organizacije.

Zdravstvena dejavnost

Program zdravstvene službe je bil v letu 1965 v glavnem izvršen. Zdravstveni dom Velenje je svoj program realiziral predvsem v kurativni, medtem ko na področju preventive zaradi pomanjkanja zdravnikov program ni bil v celoti izvršen. Predvsem ni bil izpolnjen program industrijske preventive in zaščite šolske in predšolske mladine.

Zdravstvena služba se je v letu 1965 zaradi pomanjkanja sredstev na skladu za zdravstveno zavarovanje znašla v zelo neugodnem položaju. Do tega je privedla delno znižana stopnja prispevka za zdravstveno zavarovanje, delno pa neracionalno trošenje sredstev s strani zdravstvene službe. V drugi polovici leta je Zdravstveni dom Velenje izvedel vrsto ukrepov s ciljem, da bi se znižalo oziroma onemogočilo neracionalno trošenje sredstev in da bi se zdravstvena služba prilagodila ekonomskim možnostim občine. Ti ukrepi pa so ves čas stremeli za tem, zaradi tega ne bi bilo prizadeto zdravstveno varstvo bolnih in da ne bi bila okrnjena preventivna zaščita. Izredno pozornost je zdravstvena služba posvečala izostankom od dela in je z različnimi organizacijskimi ukrepi ob pomoči delovnih skupnosti dosegla dober uspeh. Za leto 1966 se predvideva, da bo v splošnih ambulantah ostalo število storitev na ravni leta 1965, če ne bo celo nižje. Stremeti bo treba k uvajanju novejših diagnostičnih metod, k boljšim metodam zdravljenja in preiti na sistem naročanja pacientov na določen čas. V Šoštanju je predvidena otvoritev popolnanske ambulante, da bi imeli aktivni zavarovanci možnost iskati zdravstveno zaščito izven rednega delovnega časa.

Zobozdravstvena služba se bo usmerila v intenzivnejšo zaščito zobovja šolske in predšolske mladine. Specialistična služba naj bi razširila svojo dejavnost z otvoritvijo ambulante za poklicne bolezni, ki bi prevzela tudi skrb za industrijsko preventivo in z otvoritvijo ambulante za malo kirurgijo.

Program preventive in patronažne službe je prilagojen materialnim in kadrovskim možnostim, predvideno je, da bo ta dejavnost ostala na nivoju leta 1965. S ponovno otvoritvijo dispanzerja v Šoštanju so podani pogoji za izboljšanje te službe na tem območju.

Število zdravstvenih delavcev bo ostalo predvidoma nespremenjeno, v kolikor bo uspelo ustanoviti ambulanto za poklicne bolezni in malo kirurgijo, pa bo treba na novo zaposliti tudi ustrezen kader.

Investicije so predvidene le za opremo ambulante za malo kirurgijo in za ambulanto za poklicne bolezni oziroma dispanzer za medicino dela ter za nabavo rentgenskega aparata.

Bolnica za TBC Topolšica bo poslovala v mejah leta 1965, zunanjí obrat bo predvidoma celo nekoliko skrčila. Predvidena je ureditev centralne toplarne, ki bo ogrevala vse

objekte bolnice. V ta namen bo vloženo okoli 300.000 novih dinarjev. Lekarni Velenje in Šoštanj bosta prilagodili delovni čas ambulantnim službam.

Socialno varstvo

Socialno varstvo zaostaja za hitrim razvojem na drugih področjih. Kljub tendencam k napredku, socialna služba ne more sproti reševati novo nastajajočih kritičnih socialnih situacij, ki jih porajata nadnormalna migracija prebivalstva in hitro družbeni razvoj sploh. Predvsem se kot slaba stran čedalje bolj kaže odsotnost ali vsaj šibkost socialne preventive. Ovira jo zlasti miselnost o tako imenovani «klasični socialni». Še danes namreč ljudje množično pojmujejo, da socialno varstvo pomeni samo pomoč v sili in da se konča pri podporah socialno prizadetim ljudem. Le redki vrednotijo delovanje socialne službe kot urejanje medčloveških odnosov, ki so eden od elementarnih pogojev za večjo proizvodnjo. Urejati socialna vprašanja v takem obsegu pa ni več samo uradno delovanje, ki ga opravlja socialna služba v okviru občinske uprave, temveč v prvi vrsti vsestranska skrb za človeka tam, kjer troši svojo delovno silo, tj. v delovnih organizacijah.

Zato naj bi bil v letu 1966 premik v tej smeri. Delovne organizacije naj bi pričele premišljeno in dolgoročno reševati tudi vse tisto, kar s socialnega vidika utesnjuje delovno razpoloženje posameznika ali skupine; s premišljeno vzgojno skrbjo uvajati mladoletne delavce v delo in delovno skupnost, koristiti razpoložljive dosežke psihologije in medicinske dela in investirati v odpravljanje težkih življenjskih razmer, (kot so: neugodni prevozi na delo, neurejena družbena prehrana, neustreznost stanovanj, zlasti delavcev s številnimi družinami, neurejeno otroško varstvo itd.).

Od delovnih organizacij se nadalje pričakuje, da bodo pri sprejemanju novih delavcev zaposlovali tudi invalidne osebe, posebno mladino in ob enaki delazmožnosti upoštevale socialno nujnost; družbeno neprilagojene delavce, zlasti mladoletnike pa skušale sanirati, da bodo torej socialna vprašanja obravnavale kot sestavni del svoje naloge.

Socialno službo v navedeni smeri pa bodo delovne organizacije sposobne zagotoviti le, če bodo organi upravljanja in vodilni delavci začutili in dojeli živo zvezo med socialno klimo in produktivnostjo, če bodo spoznali, da so urejene življenjske razmere v najširšem pomenu besede pogoj za višjo proizvodnjo. To spoznanje naj bi jih vodilo do potrebe po primerno urejeni in strokovno zasedeni kadrovski službi.

Občinska socialna služba bo posebno pozornost posvečala varstvu družine in mladoletnikov, pri tro-

šenju družbenih sredstev v socialne namene pa bo težila k prenašanju teh bremen na osebe, ki so moralno ali zakonito dolžne skrbeti za ogrožene varovance.

Stanovanjsko-komunalna dejavnost

Za leto 1965 je značilna zelo močna aktivnost na področju stanovanjske graditve. Kljub pomanjkanju gradbenega materiala ter nenahnega naraščanja cen v gradbeništvu, je bilo v družbenem sektorju v gradnji 579 stanovanj oziroma dograjenih 255 stanovanj, kar je za 35% več kot v prejšnjih letih, kar je bilo v družbenem sektorju povprečno letno zgrajenih okoli 190 stanovanj.

Dinamika dograjenih stanovanj v zadnjih petih letih v družbenem in zasebnem sektorju je bila naslednja:

	1961	1962	1963	1964	1965
— družbeni sektor	297	58	231	169	255
— zasebni sektor	31	37	10	13	40
Skupaj dograjenja stanovanja	328	95	241	182	295

Financiranje stanovanjske izgradnje se je v letu 1965 izvajalo še po dosedanjih principih. Vendar pa predvsem drugo polletje pomeni začetek prehodnega obdobja na nov način financiranja, ki ga je nakazala Resolucija o nadaljnjem razvoju sistema stanovanjskega gospodarstva. Ob prehodu na nov sistem financiranja pa obstoji nevarnost, da se pretrga kontinuiteta stanovanjske izgradnje zlasti v prvih mesecih leta 1966.

Stanovanjska reforma prinaša v stanovanjsko izgradnjo temeljno značilnost, ki je v tem, da jo bodo financirali neposredni stanovanjski interesi. Na ta način se vzpostavlja neposreden stik med potrošniki in proizvajalcem stanovanja oziroma med ceno stanovanja in skupno močjo potrošnika.

Glede na stanovanja, ki so že v gradnji, pričakujemo, da bo v letu 1966 skupno dograjenih okoli 250 stanovanj, od tega 228 stanovanj za trg.

Viri financiranja stanovanjske gradnje bodo po novem sistemu sredstva delovnih in drugih organizacij, sredstva občanov, kreditna sredstva bank, stanarina in stanovanjski prispevek, ki je odstopljen delovnim organizacijam namensko za stanovanjsko izgradnjo. Ocenjujemo, da bodo v letu 1966 znašala sredstva za stanovanjsko izgradnjo okoli 924 milijonov starih dinarjev.

Nov element na področju stanovanjskega gospodarstva je ustanovitev podjetja za gospodarjenje s hišami v družbeni lastnini. Poslovalo bo po splošnih principih, ki veljajo za gospodarske organizacije. Ker bo imelo na razpolago stanarine, zakupnine od poslovnih prostorov in dohodkov od opravljenih storitev, lahko pričakujemo, da se bo s tem stanje predvsem pri obnavljanju in vzdrževanju stanovanjskega fonda izboljšalo.

Najpomembnejši problem na področju stanovanjske izgradnje je v tem, da nov mehanizem financiranja še ne funkcioniira, da so sredstva močno decentralizirana in da bi bilo zato nujno, da se zagotovi njihovo mobilnost in učinkovitost pri koriščenju. Pozitivno pa bo vplivalo na stanovanjsko izgradnjo to, da so že uveljavljeni novi vzvzeti predpisi o kreditiranju stanovanjske izgradnje. Po teh predpisih bodo v letu 1966 banke iz sredstev prenesenih stanovanjskih skladov in iz ostalih bančnih sredstev lahko dajale kredite za gradnjo stanovanj za trg in drugim proslilec kreditov.

Ena izmed pomembnih nalog banke bo tudi organiziranje varčevanja za stanovanjsko gradnjo in podporanje racionalne in organizirane stanovanjske izgradnje v skladu s potrebami in plačilno zmogljivostjo varčevalcev.

Tempo in obseg stanovanjske graditve bosta torej v letu 1966 v največji meri odvisna od tega, kako bodo izpolnjene organizacijske naloge v stanovanjskem gospodarstvu. To velja zlasti za priprave na prehod na nov način gospodarjenja, organiziran način zbiranja sredstev ter prilagajanje urbanističnih rešitev novim potrebam.

Občinska skupščina Velenje je s posebnim odlokom uvedla plačeno prispevka za uporabo mestnih zemljišča na območju občine Velenje, ki se bo stekal v občinski sklad za komunalno dejavnost. Z odlokom je dosežena tudi namenski uporaba teh sredstev.

šport šport šport šport

NOGOMET SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA

Rudar se bori za obstanek v ligi

Kladivar : Rudar 2 : 3 (2 : 2)

V 13. in 14. kolu spomladanskega dela prvenstva so Velenjčani izgubili obe srečanja.

V Kopru je bilo srečanje Koper : Rudar prekinjeno v 74. minuti pri rezultatu 4 : 2 za domače zaradi incidenta, ki so ga povzročili Velenjčani. Končno odločitev tega srečanja je dala tekmovalna komisija NZS s tem, da je tekmo registrirala v korist Kopra z rezultatom 3 : 0.

Na domačem igrišču pa so se pomerili z vodečo ekipo »Aluminija« iz Kidričevega. To pot so domači zamudili odlično priložnost za osvojitve obeh točk. Gostje so igrali slabo in kljub temu dosegli edini gol in s tem zmago. Domači nogometaši so v tem srečanju imeli veliko priložnost za zadetek vendar so ostala vrata gostov nedotaknjena.

V 16. kolu je Rudar igral v Celju proti »Kladivarju«. To srečanje je bilo zelo pomembno za oba tekmece, ki se nahajata na dnu lestvice in se borita za obstanek.

Rudar je že v prvem delu povedel z zadetkom Majdaka in Tomšiča. Toda domači so do odmora uspeli izenačiti rezultat na 2 : 2. V drugem delu pa se je razvila ogorčena borba za zmago. Najprej so imeli odlično priložnost za zadetek Celjani, vendar 11 metrovko niso realizirali. To pa je dalo še večji polet Velenjčanom, ki so prevzeli pobudo na igrišču in dosegli tretji gol in dragoceno zmago. Zmagovit gol je dosegel Bizjak.

Za »Rudarja« so nastopali: Devič, Tomšič, Rednak, Trpin, Koren, Kuret, Vodeb, Gojevič, Bizjak, Topčič in Majdak.

Ostali rezultati:

Železničar : Mura	2 : 1 (0 : 0)
Ljubljana : Triglav	3 : 1 (1 : 0)
Rudar (T) : Celje	1 : 3 (1 : 1)
Aluminij : Branik	2 : 0 (2 : 0)
Koper : Nova Gorica	1 : 1 (0 : 1)

Lestvica po 16. kolu:

Aluminij	15	11	2	2	39 : 17	24
Triglav	15	9	3	3	30 : 18	21
Celje	15	10	0	5	40 : 16	20
Ljubljana	15	8	2	5	22 : 18	18
Rudar (T)	15	7	3	5	27 : 22	17
Železničar	15	8	1	6	21 : 27	17
Nova Gorica	15	7	2	6	24 : 23	16
Branik	15	5	3	7	29 : 36	13
Koper	15	2	5	8	21 : 30	9
Mura	15	3	3	9	23 : 38	9
Rudar (V)	15	4	1	10	20 : 37	9
Kladivar	15	2	3	10	17 : 31	7

VAZNI TOČKI

RUDAR (V) : RUDAR (T)
3:1 (2:0)

V zadnjem kolu so nas velenjski nogometaši razveselili z zmago so se premaknili za mesto višje kot je na naši razpredelnici.

SLOVENSKA CONSKA NOGOMETNA LIGA

ŠOSTANJ:MEJNIK 3:1 (0:1)

V nadaljevanju prvenstva v SCNL je enajsterica »Partizana« iz Šostanje odigrala tri tekme.

Najprej so se v 14. kolu pomerili na domačem igrišču proti dobri in ustri ekipi »Gračičarja« iz Lendave. V povprečni tekmi so domačini štakrat vodili vendar pa so gostje obkraj izenačili tako da je bil končni rezultat neodločen 2:2. Tekma ni zadovoljila številnih gledalcev.

V 15. kolu so Šostanjčani gostili v Slovenskih Konjicah in se po-

merili s tamkajšnjim »Partizanom«. Po enakovredni igri sta se nasprotnika razšla z neodločnim rezultatom 1:1. Gol za Šostanjčane je dosegel Natek.

16. kolo je prineslo domačemu moštvu popoln uspeh, saj so na domačem igrišču premagali nogometaše iz Svečine. Kljub vodstvu gostov v prvem delu igre so Šostanjčani v nadaljevanju pokazali boljšo igro in z malo sreče dosegli kar tri zadetke. V obrambi domačih je dobro igro pokazal Božič. Gole pa so dosegli Erhart, Podojsteršek in Vučina. M. N.

CELJSKA NOGOMETNA PODZVEZA

V 1. kolu celjske nogometne podzveze je v 1. tekmovalnem razredu enajsterica Smartnega ob Paki na svojem igrišču premagala ekipo Voj-

nika z rezultatom 4:3 (2:3).

V drugem tekmovalnem razredu pa je ekipa iz Ljubnega premagala Salek z rezultatom 4:0 (2:0).

ROKOMET STAJERSKA CONA

ŠOSTANJ : KOVINAR 8:12

Šostanjski rokometiški so v tekmovalni štajerske cone že drugi klonili na domačem igrišču.

V drugem srečanju pa so jih premagali igralci »Kovinarja« iz Maribora z rezultatom 12:8. Domači rokometiški so bili na tej tekmi premalo borbena, da bi se lahko uspešno upirali boljšim gostom. Pri domačih se je izkazal le Fijavž, medtem ko so ostali razočarali.

V prvi tekmi so izgubili srečanje proti Fužinarju iz Raven na Koroskem s tesnim rezultatom 17:16.

N. M.

VELENJE : GRIZE 8:6 (4:1)

Domači rokometiški so po vodstvu v prvem delu igre popustili tako, da so se v nadaljevanju morali močno potruditi, da so premagali borbene goste iz Griž. Gole za Velenjčane so dosegli: Alpančič 3, Ovnik 2, Pocaž in Silovšek po enega.

ŠOSTANJ : GRIZE 20:20

V prijateljski rokometni tekmi so se Šostanjčani pomerili z ekipo iz Griž. Obe ekipi sta prikazali dobro igro rezultat pa je bil neodločen.

Pionirji šahisti so tekmovali

V petek, 22. aprila je bilo v pionirskem klubu Velenje pionirsko šahovsko prvenstvo za posameznike. Tekmovali so pionirji iz sedmih pionirskih odredov naše občine. V posameznih kategorijah so zmagali naslednji pionirji:

I. SKUPINA MLAJSIH PIONIRK
Rajster Dragica, učenka osnovne šole Ravne pri Šostanju.

II. SKUPINA MLAJSIH PIONIRJEV
Stane Rihtarič, učenec I. osnovne šole Velenje.

III. SKUPINA STAREJSIH PIONIRK
Julijana Hudomal, učenka II. osnovne šole Šostanj.

IV. SKUPINA STAREJSIH PIONIRJEV
Ivan Hrastnik, učenec II. osnovne šole Velenje.

S tem so si pionirji — zmagovalci pridobili pravico sodelovanja na medobčinskem šahovskem prvenstvu v Celju.

V nedeljo, 24. aprila so se tega tekmovalanja udeležili in zasedli od štirih možnih prvih mest, tri prva mesta.

Na republiškem šahovskem tekmovalju za pionirje bodo tako sodelovali naslednji pionirji: Julijana Hudomal, Stane Rihtarič in Ivan Hrastnik.

Cestitamol!

KOSARKA REPUBLIKSKA LIGA

Košarkaši ponovno za točke

ELEKTRA : LESONIT 50:30 (30:10)

Prvo kolo republiške košarkarske lige je prineslo šostanjskim košarkarjem prvi uspeh. Na domačem igrišču so pred več kot 300 gledalci premagali oslabiljeno ekipo lanskega zveznega ligaša »Lesonit« iz Ilirske Bistrice. Mlada ekipa »Lesonita« se ni mogla uspešno zoperstaviti izkusnim domačinom. Košarkarji »Elektre« so že v prvih minutah vodili z rezultatom 16:0 nakar se niso več trudili, vendar so kljub temu zmagali z veliko razliko v koših. Za

moštvo »Elektre« je tokrat prvič nastopil Perkej, nekdanji igralec KK Ljubljana. Dobro so igrali Zupančič, Perkej in Lukman.

Za »Elektro« so nastopili: Natek 6, Jerič 1, Naraločnik 2, Lukman 11, Zupančič 14, Cerar 2, Perkej 15, De Costa 2, Moškon 4, Tajnik, Videnšek in Kafol.

Ostali rezultati I. kola:

Rudar : Triglav	67:41
Maribor 66 : ZKK Maribor	57:52
Trnovo : Ljubljana	65:60
Jesenice : Ilirija	59:56

Občinsko tekmovanje za »Zlato puščico«

Na strelišču TE Šostanj je bilo pred nedavnim občinsko prvenstvo za »Zlato puščico«. V finalnem delu je tekmovalo 12 strelcev. Tekmovalci so dosegli povprečne rezultate, zato ni dosegel norme za republiško tekmovanje noben strellec.

Rezultati:

Franjo Žučko, Usnjar Šostanj — 508 krogov; Hubert Višner, Rudar Velenje — 505 krogov; Ivan Leskovšek, Usnjar Šostanj — 497 krogov; Janko Sme, Rudar Velenje — 496 krogov in Dušan Perkač, Rudar Velenje — 483 krogov.

MALI OGLASI

CENIK MALIH OGLASOV: vsak mali oglas do 10 besed je 6 novih dinarjev, vsaka nadaljnja beseda 1 novi dinar. Za naslov v uredništvu lista — pribitek 1 novi dinar.

Na prodaj je nova kompletna spalnica model »Alenka« (z jogi vložki, ogledalom, pregrinjalom), primerna tudi za manjša stanovanja. Naslov v uredništvu.

PREKLICI

Izgubljene izkaznice kmečkega zavarovanja preklicujejo: Martin Stukovnik, Salek 62, številko 040917; Anton Zevart, Plešivec 26, številko 040649; Valentin Kotnik, Ravne 137, številko 181827.

Izgubljena plačilna kartončka RLV preklicujeta: Franc Tratnik, Kavče 62, številko 110; Rafko Straus, Zavrh 1, številko 383.

Mlad fant dvori ženski, na pogled srednjih let.

Na koncu jo vpraša:

— Koliko let imate?

— Osemindvajset!

— Starih ali novih?

ŠALEŠKI ALPINISTIČNI ODSEK

Pretekli mesec se je v Šostanju sestel iniciativni odbor za ustanovitev Saleškega alpinističnega odseka. Odločili so se, da bo za planinsko društvo Šostanj in Velenje deloval skupni alpinistični odsek. Z njim bodo poživeli smisel za planine in vzbudili pri mladineh ljubezen do narave. Letos bodo organizirali skupinske izlete na Klemenškovo planino, Uršljo goro, Raduho, Triglav, Logarsko dolino, Okrešelj, Kamniško sedlo in Ojstrico. Od avgusta do oktobra pa bodo imeli alpinistično šolo na skalah v Paki pri Velenju in Hudi luknji ter obiskali gore z najboljšimi in najbolj prizadevnimi mladinci.

Na sliki: ALPINIST V STENI PLANJAVE.

VAJE NA ORODJU

Kolarjeva in Jan najboljša Cafuta prvi

V telovadnici osnovne šole »Gustava Siliha« je bilo občinsko prvenstvo šolskih športnih društev v vajah na orodju. Nastopilo je več kot 80 mladih tekmovalcev iz Šostanja in Velenja.

Pionirji:	
1. Jan (SSD Šostanj I.)	35,4 točk
2. Blatnik (SSD MPT Velenje)	35,4 točk
3. Zlobko (SSD MPT Velenje)	35,2 točk
4. Kugonič O. (SSD GS Velenje)	34,9 točk

Ekipno:	
1. SSD (Šostanj I.)	208 točk
2. SSD (MPT Velenje)	203 točke
3. SSD (GS Velenje)	200 točk

Pionirke:	
1. Kolar (SSD GS Velenje)	38,5 točk
2. Pusovnik (SSD Šostanj I.)	37,6 točk
3. Bratuš (SSD Šostanj I.)	37,0 točk
4. Fürst (SSD Šostanj II.)	36,9 točk

Ekipno:	
1. SSD Gustava Siliha Velenje	216,7 točk
2. SSD Miha Pintar — Toledo Velenje	213,2 točk
3. SSD Šostanj II.	210,8 točk
4. SSD Šostanj I.	206,9 točk

Na prvenstvu rudarskega šolskega centra v vajah na orodju je nastopilo 17 telovadcev. Najboljši je bil Marjan Cafuta v prvi kvalitetni skupini, v drugi pa Janko Zolger.

Rezultati I. skupine:	
1. Marjan Cafuta	75,4 točk
2. Jurij Lapajne	57,0 točk
3. Jože Rovšnik	55,3 točk

Rezultati II. skupine:	
1. Janko Zolger	45,5 točk
2. Slavko Gosak	43,6 točk
3. Milan Sprah	42,4 točk

Ekipno:

1. Tehniki	165,4 točk
2. Rudarji	160,1 točk

Najboljša ekipa je sodelovala na medobčinskem prvenstvu v vajah na orodju v Celju kjer so v konkurenci ostalih srednjih šol dosegli drugo mesto kot ekipa. Med posamezniki pa je bil Cafuta četrti.

Rezultati ekipno:	
1. Gimnazija Celje	280,5 točk
2. RSC Velenje	265,4 točk
3. TSS Celje	258,7 točk

Kadrovska komisija CHROM METAL VELENJE

RAZPISUJE

prosto delovno mesto

STROJNEGA TEHNIKA

Pogoj: diplomiran strojni tehnik z 10-letno prakso.

Podjetje s stanovanjem ne razpolaga.

Rok prijave z dokazili o izpolnitvi navedenih pogojev je do zasedbe delovnega mesta;

prosto delovno mesto

OBRTNEGA KNJIGOVODJE

Pogoj: diploma ekonomske srednje šole.

Podjetje s stanovanjem ne razpolaga.

Rok prijave z dokazili o izpolnitvi navedenega pogoja je do 15. maja 1966.

Kadrovska komisija Chrom metal Velenje

V SLIKI... zanimivosti preteklosti ...IN BESEDI

DO SO MADŽARI 1456. LETA ZAVZELI BEOGRAD, SO PORUŠILI TRONJAVO KAMENJE, PRENEŠLI V ZEMUN IN TAM ZGRADILI NOVO MESTO. BIZANTINCI SO ZAVZELI ZEMUN TRI DESELETJA KASNEJE, PRENEŠU GRADBENI MATERIAL NAZAJ V BEOGRAD IN PONOVDNO ZGRADILI BEOGRADSKO MESTO.

NE SAMO V HOLANDIJI, TUDI PRI NAS JE BIL VEČ MUNOV NAVETER. DANES SO TO SAMO SE RUŠEVINE, NATJEČJI MUN NA VETER JE BIL V MALENCIJI PRI ZRENANINU NA VSTARZETIJI V SUTIVANU NA BRANJU ZGODEN 1893. LETA.

PRVI VIAK JE PRISPEL VALZEVO 1. SEPT. 1908. L. LJUDJE, KI SO SE ZBRALI NA POSTAJI, MED KATERIMI SO BILI TU TAKO PRISOTEN - ŽIVEL VIAK!

BIŠER, RUDNIK SVETOGORA MARKOVIČA JE ZAČEL IZHAJATI ISTI DAN KOT JE BIL PUSČEN V PRODAJO PRI NAS, MANIFEST KOMUNISTIČNE PARTIJE 1. JUNIJA 1971.

PES ŠARPIANINEC JE ČISTOKRVNI POTOMEC PASTIRSKEGA PSA STARIH EPIROV. ISTOČASNO JE NADPLEMENITEŽJI PES OVČAR V EVROPI.

ZA BORO PROTI FAŠISTIČNIM ZATIRALCEM JE BILA V ISTI 1923. LETA ORGANIZIRANA TAJNA MLADINSKA ORGANIZACIJA »TIGAR« PO ZAČETNIH ČEVRAH: TREST, ISTRA, GORICA IN REKA.

»ČEZAH KUJAN« SE IMENUJE RUŠEVINA SREDNJEVEŠKE GRADNJE PRI SPODNJEM TOKU REKE KRKE.

PO POPISU IZ LETA 1805 JE IMEL ZAGREB 8000 PREBIVALCEV, OD KATERIH JE BIL 3000 PLEMICEV IN DUHOVNIKOV.

GIBANJE PREBIVALSTVA

V FEBRUARJU

POROČILI:

- Kumer Stanko, mizar iz Raven 172 in Koradej Ivanka, šivilja iz Raven 10.
- Lesnjak Valentin, rudar iz Velenja, Celjska 91 in Tajnik Cecilija, kuhinjska pomočnica iz Topolšice 48.
- Pirečnik Stanislav, mizarški pomočnik iz Skornega pri Soštanju 39 in Ribar Ana, uslužbenka iz Skornega 43.
- Rogar Adolf, delavec iz Raven 19 in Obreza Angela, delavka iz Gave 10.
- Vidmar Janez, strojni ključavničar iz Dobrne 45 in Miklavžič Marijana, delavka iz Velenja, Celjska 57.
- Zečiri Rifat, delavec iz Plešivca 44 in Remenik Justina, delavka iz Plešivca 44.
- Mravljak Oto, slikopleskar iz Velenja, Koroška 41 in Hriberšek Olga, delavka iz Velenja, Koroška 43.
- Frigelj Martin, rudar iz Velenja, Jurčičeva 6 in Speh Ivana, delavka iz Hrastovca 2.
- Ramsak Jože, ključavničar iz Konovega 11 in Podjaveršek Marija, delavka iz Konovega 11.
- Hirsšel Ivan, kopač premoga iz Velenja, Slandrova 40 in Povh Rozalija, trgovska pomočnica iz Pake 37.
- Dobnik Anton, ključavničar iz Raven 26 in Rotovnik Emilija, uslužbenka iz Velenja, Vojkova 16.
- Pušnik Janez, rudar iz Družmirja 31 in Novak Martina, krojaška pomočnica iz Družmirja 31.
- Hofer Adolf, študent iz Smartnega ob Paki 22 in Barbetti Nevenka, študentka iz Rečice.
- Zlender Ivan, delavec iz Lokavca 32 in Križnik Pavla, delavka iz Bevč 8.
- Patzner Erih Henrik, ključavničar iz Soštanja, Aškerčeva 3 in Budna Alojzija, frizerska pomočnica iz Velenja, Koroška 21.
- Gajšek Friderik, upokojenec iz Loke pri Zusmu 1a in Lesnika Pavla, poljedelka iz Loke pri Zusmu 23.
- Ovčar Stefan, delavec iz Pake 42 in Krenker Marija, delavka iz Pake 42.
- Kodrum Edvard, rudar iz Skal 84 in in Vodončnik Angela, delavka iz Pake 34.
- Slamenjak Ivan, rudar iz Velenja, Serčerjeva 9 in Sešel Antonija, delavka iz Velenja, Kidričeva 16b.
- Pavlič Edvard, rudar iz Vuzenice 143 in Cokan Jozefina Hermina, uslužbenka iz Velenja, Prešernova 10.

UMRLI:

- Verbič Marija, prevzičkarica iz Velikega vrha 49, stara 72 let.
- Polovšak Franc, mizar iz Skornega pri Soštanju 1, star 63 let.
- Essih Janez, prevzičkar iz Vinskega vrha 19, star 71 let.
- Mazej Antonija, prevzičkarica iz Topolšice 24, stara 71 let.
- Hriberšek Anton, prevzičkar iz Raven 134, star 73 let.
- Hriberšek Lucija, prevzičkarica iz Raven 134, stara 82 let.
- Jehart Fortunat, upokojenec iz Velenja, Smartno II, star 74 let.

- Koprivšek Marija, upokojenka iz Kavč 1, stara 93 let.
- Ramsak Jera, upokojenka — gospodinja iz Podgorja 12, stara 73 let.
- Brunšek Jože, upokojenec iz Podkrajca 46, star 80 let.
- Valenčak Ferdo, upokojenec iz Pesja 19, star 92 let.
- Janežič Franciška, upokojenka iz Silove 25, stara 63 let.

V MARCU

ROJSTVA:

Rojeni so bili trije dečki.

POROČILI SO SE:

- POLICNIK Milan, kopač iz Sp. Pobrežja 15 in METELJKO Milena, delavka iz Velenja, Kidričeva 16.
- MEDVED Srečko, strojni ključavničar iz Maribora, Ruška 6 in GOLEZ Vera, uslužbenka iz Topolšice 73.
- GODEC Alojz, rudar iz Velenja, Ljubljanska 48 in SUMAN Elfrida, delavka iz Velenja, Ljubljanska 48.
- PUDGAR Rudolf, klepar iz Prevalj 79 in ZAJC Silva Slavka, delavka iz Velenja, Copova 8.
- KRAJNC Franc, avtoelektričar iz Velenja, Kersnikova 3 in BOLHA Jozefa Marjeta, uslužbenka iz Velenja, Tomšičeva 6.
- RODIČ Ilija, strojnik iz Velenja, Celjska 22 in DJUKIČ Radojka, delavka iz Velenja, Celjska 22.
- MAJDAR Karl, kovinostругar iz Velenja, Celjska 67 in SOVINČ Hedvika, frizerska pomočnica iz Velenja, Sitarjeva 2.
- VOGA Mihael, rudar iz Velenja, Tomšičeva 16 in MERZDOVNIK Matilda, trgovska pomočnica iz Velenja, Slandrova 12.
- PREŠIČEK Jože, rudar iz Kozjega 62 in JAREC Dragica, natakarnica iz Velenja, Celjska 35.

UMRLI SO:

- BIZJAK Alojzija, kmetovalka iz Velikega vrha 20, stara 67 let.
- POTOČNIK Ferdinand, kmetovalec iz Podgore 52, star 62 let.
- JAGER Alojz, upokojenec iz Stor 84, star 71 let.
- STROŽIČ Franciška, kmetica iz Lokovice 96, stara 43 let.
- FARIČ Ana, upokojenka iz Soštanja, Kajuhova 39, stara 72 let.
- SKORNSEK Martin, inv. upokojenec iz Raven 39, star 73 let.
- ZAGER Mihael, rentnik iz Raven 43, star 63 let.
- LOVIŠČEK Ivan, upokojenec iz Celja, Kovinska 8, star 69 let.
- SEDOVSEK Marija, upokojenka iz Sv. Florjana 30, stara 77 let.
- SIMERL Ivan, upokojenec iz Soštanja, Prešernov trg 4, star 79 let.
- DOLANC Jože, delavec iz Zagorja, star 55 let.
- KOTOLENKO Martin, upokojenec iz Prebolda 108, star 70 let.
- STEBLOVNIK Franciška, soc. podpiranka iz Saleka 32, stara 83 let.
- STRAHOVNIK Vinko, kmet iz Pesja 22, star 53 let.
- SIRK Martin, upokojenec iz Pesja 62, star 60 let.
- MRAVLAK Anton, kmet iz Plešivca 53, star 78 let.

Likvidacijski odbor za likvidacijo Kmetijskega gospodarstva Velenje razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za prodajo lesene šupe, stoječe na parceli bivše vrtarije ob križišču Šaleške ceste in ceste na Herberstein v Velenju.

Javna dražba se bo vršila na licu mesta dne 4. maja 1966 ob 16. uri.

Izključna cena 220.000 starih dinarjev. LIKVIDACIJSKI ODBOR

KINO

KINO »SVOBODA« VELENJE

- Dne 28. in 29. aprila »TAJNI ARHIV NA ELBI« nemški VV film
- Dne 30. 4. in 1. 5 »TRIUMF MIHAJLA STROGOVA« francoski, barvni CS film
- Dne 3. in 4. maja »V SVETU KOMEDIJE« ameriška komedija
- Dne 5. in 6. maja »KONJUH PLANINA« jugoslovanski vojni film

FILMSKO GLEDALISCE

- Dne 2. maja »SEJEM VRAGOLJANOV« francoska komedija
- Dne 7. maja »KONEC IGRE« nemški barvni film
- Dne 9. maja »ŠTIRJE ZA TEKSAS« ameriški barvni CS film
- Dne 14. maja »Z OGNJEM IN MECEM« ital.-franc. barvni CS film
- Dne 16. maja »IZPIT VESTI« angleški VV film

HERKUL OSVAJA ANTLANTIDO, BO NA SPOREDU...

ŠALEŠKI RUDAR

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VELENJE

Lastnik in izdajatelj: Občinski odbor SZDL Velenje — Urejuje uredniški odbor: Ivan Fijavž, Franjo Kljun, Franc Lesnik, Maks Medved, Ljuban Naraks, Mila Sterban, Jože Tekavec, Maruša Trampuš, Alojz Zavolovšek in Rudl Zevart — List izhaja vsak drugi tetrtek — Posamezna številka stane 30 novih par ali 3 starih dinarjev — Letna naročnina 7 novih dinarjev in 50 novih par ali 750 starih dinarjev, polletna naročnina 3 nove dinarje in 75 novih par ali 375 starih dinarjev. Naročnina se plača vnaprej na tekoči račun: 5074-8-369 pri SDK, ekspozitura Soštanj — Naslov uredništva: SALESKI RUDAR, Velenje, Titov trg 2, poštni predel 89, telefon 8-50-87 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Tisk in klisje: Celjski tisk Celje.

Spoznaj domovino in še bolj jo boš ljubil

Vsako leto se mladi ljudje sprašujemo kam bomo šli na dopust, kako bomo preživeli letne in polletne počitnice in kako ter kam bi se napolnili ob nedeljah in praznikih. Veselimo se prostega časa, nekaj dni počitka in veselja, ko ne bomo imeli pred sabo orodja ali stroja, šolske klopi in zvezkov. Toda kam in kako?

Mladinke in mladinci! Na to vprašanje vam lahko odgovori in sveto je Počitniška zveza, ki je družbeno-vzgojna organizacija za izletništvo in potovanja, predvsem pa skrbi za rekreacijo mladine v starosti od 11 do 25. leta. Edini pogoj je, da postanete člani naše organizacije, ki je razširjena širom po naši prelepi domovini. S tem boste lahko koristili olajšave in ugodnosti, ki jih imamo pri potovanjih in letovanjih. Ena od teh olajšav je 75% popust v cestnem, železniškem, rečnem in morskem prometu, če potuje najmanj 5 članov Počitniške zveze.

Počitniška zveza pa ima še svoje domove, letovišča in sprejemne centre ob morju in v planinah. Nekaj takih domov in letovišč so na Srednjem vrhu, na Bledu, Splitu, Makarski, na Plitvičkih jezerih itd. Lepa okolica in ugodno počutje po nizkih cenah — to so glavne odličnosti naših letovišč in domov.

Izvršni odbor Počitniške zveze občine Velenje bo izdal izkaznice z znamkicami blagajnikom družin v času od 29. marca do 31. maja 1966 in od 1. septembra naprej. V letu 1966 bo organiziral več izletov, potovanj in v naša letovišča domov, turistične in zgodovinske kraje, kakor tudi v inozemstvo. Izdajal bo šotore, športne rekvizite ter sprejemal rezervacije mest v domovih in letoviščih.

Če se želite udeležiti prijetnega izleta ali potovanja in če se hočete po nizkih cenah odpočiti po napornem delu ali študiju, se vključite v Počitniško zvezo.